

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møtedato: 17.09.2020 kl. 16:00

Møtested: Haugesund

Arkivsak: 19/04931

Mulige forfall meldes snarest til Gunnar Rønnestad, gr575@kirken.no.

, 11.09.2020

Liv Heidrun Skaar Heskestad
Leder

Gunnar Rønnestad
Sekretær

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

Tilsettingssaker

44/20 Tilsetting av sokneprest i Tungenes prosti med Ræge sokn som tjenestested	3
45/20 Tilsetting av sokneprest i Karmøy prosti med Veavågen sokn som tjenestested	4

Saker til behandling

46/20 Regnskapsrapport pr juli 2020 og prognose årsslutt 2020	5
47/20 Endring av navn på nåværende Sola kirke. Fastsetting av navn på ny kirke i Sola sokn.	15
48/20 Endring av navn på Ivesdal kapell	122
49/20 Vurdering av prostiindelingen i den søre delen av Stavanger bispedømme	126
50/20 Svar på høring om frivillighet	132
51/20 Svar på høring om kristne migranter	150
52/20 Fastsetting av møtedatoer for Stavanger bispedømmeråd for år 2021	171
53/20 Saksliste Stavanger bispedømmeråd 17.09.2020	172

Orienteringssaker

54/20 Stiftsdirektørens rapport september 2020	173
55/20 Medieklipp og leserinnlegg om vigsel i kirken fra Stavanger Aftenblad sommeren 2020	176

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

Dette punktet på sakslisten er unntatt offentlighet.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Jorunn Kraft Vistnes	10	20/00211-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
46/20	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Regnskapsrapport pr juli 2020 og prognose årsslutt 2020

Vedlegg:

Rapport frå Felles økonomieining i Den norske kyrkja.docx
Driftsrapport detaljert - utan tilskot.xlsx

Saksorientering

Regnskapsrapporten per 30. juni for Stavanger bispedømmerådet viser et mindreforbruk sammenlignet med vedtatt budsjett på kr 1.257.000. Dette er faktisk regnskap mot et periodisert budsjett. Det periodiserte budsjettet treffer ikke helt nøyaktig mot den faktiske regnskapsrapporten. Den oppdaterte prognosen tilsier at bispedømmerådet vil få et positivt regnskapsmessig resultat på 3,5 millioner kroner.

Den følgende tabellen inneholder nøkkeltall for den totale driften pr 30.06.20 med regnskapstall hittil i år, budsjett hittil i år periodisert, avvik i forhold til et periodisert budsjett, avvik i % og årsbudsjettet.

Regnskap per 30. juni 2020 og prognose for årsregnskap

260 - Stavanger, total drift pr 30.06.20 - utan tilskot					
Driftsrapport - enkel 2	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-204 677	-564 498	-359 821	-64	-849 000
Lønn og godtgjørelser	40 134 365	39 290 162	-844 203	-2	88 944 628
Andre driftskostnader	4 175 230	6 636 692	2 461 462	37	12 352 372
Sum	44 104 918	45 362 356	1 257 438	3	100 448 000

Den følgende tabellen inneholder nøkkeltall for midler som bispedømmerådet tildeler fellesråd og menighetsråd. Dette gjelder midler til trosopplæring, diakonstillinger, kateketstillinger og midler til kirkemusikken i domkirken. Disse midlene har en fast fordelingsnøkkel og vurderes ikke fra år til år. Den siste kolonnen er midler som bispedømmerådet er gitt fra Opplysningsvesenets fond og som gis som tilskudd til menigheter og organisasjoner etter søknad.

	5110 Trusopplæring	5120 Diakon	5130 Kateket	5140 Kirkemusikk	5160 OVF
Tildeling	33.242.000	7.417.000	8.875.000	140.000	557.000
Rekneskap	32.013.668	4.744.949	8.607.402	140.000	0
Rest	1.228.332	2.675.051	267.598	0	557.000

Tildelinga til diakoni er inklusiv ny satsing både 2019 og 2020.

Prognosen for årsregnskap er estimert på bakgrunn av regnskapstall pr 31.7 og vurderinger foretatt i dialog med Felles økonomienhet. Årsprognosen hensyntar tiltak og omprioriteringer i andre halvår og angir mer-/mindreforbruk sammenlignet med budsjett.

Forventet resultat

Som det fremkommer av regnskapsrapporten er det et mindreforbruk på 1.257.000 pr 31.7 og felles økonomienhet estimerer at det ved årets slutt vil være et mindreforbruk på kr 3.500.000. Mindreforbruket skyldes i det alt vesentlige mindre aktivitet på grunn av Covid-19-

Det er viktig å legge til at det hefter en relativt stor usikkerhet til prognosen. Situasjonen med koronapandemien er fortsatt uoversiktlig og gir skiftene rammevilkår for driften. Dette medfører både ekstrakostnader og innsparinger.

Status i enheten

Aktiviteten som var planlagt i høst, både i presteskapet og i bispedømmets administrasjon er nå til vurdering. Hva kan gjennomføres som planlagt? Hva kan vi gjøre på andre måter? Og hva må vi velge å ikke gjennomføre. Administrasjonen ved bispedømmekontoret styrer etter de vedtatte planer og satsinger og tilpasser arrangementene etter forholdene. Prestene planlegger i samarbeid med prostene og menighetsrådene hva og hvordan de skal prioritere arbeidet innenfor sine vedtatte planer.

Biskopen har gitt signaler om å prioritere konfirmasjonsgudstjenester, skolegudstjenester og gudstjenester og samling omkring de store høytidene i kirkeåret.

Mindreforbruk

Det er estimert et mindreforbruk på kr 3,5 mill. Som tidligere nevnt hefter det usikkerhet omkring dette tallet. Det ser imidlertid ut til å være rom for å gjøre noen flere prioriteringer i budsjettet.

Fra menighetene meldes det om stort behov for å få på plass teknisk utstyr som kan fungere godt til strømming av ulike gudstjenester og samlinger.

Det gjøres hele tiden vurderinger i administrasjonen omkring hvilke tiltak i årsplanen en kan gjennomføre. Nye tiltak vurderes også opp mot strategiplanen for 2019-2021.

I en tid der det har vært utstrakt bruk av hjemmekontor har det vært behov for å oppgradere noe på det utstyr som brukes i arbeidet til administrasjonen og prostene.

Bispedømmekontoret flyttet i februar 2011 inn i nye lokaler i Statens hus. Dette var i tider der budsjettet var svært stramt. Noe av møblementet ble kjøpt rimelig, det er nå behov for å gjøre noen oppgraderinger.

Budsjett 2021.

Bispedømmerådet vil snart motta et skriv fra Kirkerådet omkring budsjettprosessen for 2021. Felles økonomienhet har til intensjon å starte tidligere enn i fjor, årets lønnsoppgjør kan skape noen utfordringer med tanke på å få inn lønnsdata i tide. Planen er å legge frem et budsjett for 2021 i bispedømmerådets møte 15. desember.

Forslag til vedtak

1. Stavanger bispedømmeråd tar regnskapsrapport per juli 2020 og prognose for årsregnskap til etterretning.
2. Det settes av kroner 500 000 til menigheter som søker støtte til innkjøp av digitale hjelpemidler til strømming av gudstjenester og andre samlinger.
3. Mindreforbruket disponeres i tråd saksfremlegget, med vedtatte årsplan og Stavanger bispedømmes strategi 2019-2021, samt de innspill som kom i møtet.

Rapport frå Felles økonomieining (FØ) i Den norske kyrkja

260 Stavanger bispedøme – rekneskap pr 30.juni 2020

Vedlegg:

Driftsrapport detaljert – utan tilskot – med korrigert prognose

1 OPPSUMMERING

Pr 30.juni viser rekneskapen eit mindreforbruk på kr 1.257.000. Dette er faktisk rekneskap mot eit periodisert budsjett. Det periodiserte budsjettet treffer ikkje nøyaktig mot den faktiske rekneskapen. I vedlagt driftsrapport er kolonna heilt til høgre – KORR progn – ei korrigering av årsprognosen. Tal med minus (-) er forventa inntekter, eller forventa mindre utgifter, tal utan forteikn er forventa auka utgifter.

Korrigert årsprognose for Stavanger viser eit forventa mindreforbruk på kr 3.500.000.

Mindreforbruket skuldast i det alt vesentlege mindre aktivitet grunna Covid -19.

2 ANALYSE AV DRIFTA

Forklaring til kolonna korrigert prognose:

31xx-salgsinntekt: - 334.000.

Periodiseringa gjev feilt bilete. Det er avtaler Stavanger har med sokn/fellesråd som vil bli fakturert på slutten av året.

3xxx-Andre inntekter: - 51.000

Tilsvarande periodiseringsfeil – forventar å få inntektene.

500x-Faste stillinger: 339.000

Det er eit rimeleg presist treff mellom rekneskap og budsjett på faste stillingar, mindreforbruk kr 339.000, i prosentavvik ein prosent. Mindreforbruket tyder på litt vakanser i faste stillinger. Ved å leggja inn kr 339.000 i korrigert prognose seier vi at vi forventar Stavanger vil bruka budsjettet, det blir ingen innsparing.

Mindreforbruket på faste stillingar kan vi sjå opp mot meirforbruket på midlertidige stillingar, meirforbruk kr 830.000. i tillegg må meirforbruket på midlertidige stillingar sjåast opp mot NAV-refusjonar. Omsyn tatt til innsparingskrav på 1 million tyder det på sunn styring av lønskostnader.

540x-Arbeidsgjevaravgift: -530.000

Beløpet samsvarar med forventa 4% redusjon i arbeidsgjevaravgift i to månader som følgje av regjeringa sine Corona-tiltak.

58xx-Refusjon sykepengar, fødselspengar: -910.000.

Det er forventning om tilsvarande beløp i NAV-refusjonar som det som er mottatt 1.halvår. Som det går fram av driftsrapporten er det ikkje lagt inn budsjett på NAV-refusjonar, derfor må prognosen korrigerast for forventa beløp.

5999-Refusjon lønskostnader: -1.307.000

Periodiseringa gjev feilt bilete. Det er avtaler Stavanger har med sokn/fellesråd og andre som vil bli fakturert på slutten av året. Grunna covid-19 skal misjonsorganisasjonane ikkje bli fakturert for stillinga misjonsrådgevar. Det gjev kr 400.000 i reduserte forventa inntekter. Inntekter førest både på konto 3xxx og konto 5999. Det kan bli avvik i forhold til budsjett, men summen skal samsvara med forventa inntekter.

6797-Annen bistand: 600.000

Dette gjeld tilskot til prostesekretær. Tilskotet – totalt kr 1.200.000 - vil bli utbetalt i løpet av hausten.

68xx-Møter, kurs og seminarer mm: -55.000

Kr 55.000 er mindretgift knytt til prosjekt 160 – Veien til preste-/vigsletjeneste. Grunna Covid19 blei det i år endring i opplegg som tradisjonelt har blitt gjennomført regionsvis. Stavanger må krevja refusjon direkte mot bispemøtet innan kommunisert frist

Andre vurderingar:

Innsparing: I budsjett 2020 for Stavanger er det lagt inn kr 1.001.000 i innsparing. Etter 6 månader er det periodiserte beløpet tatt inn. Innsparinga ligg på konto 500x og der er som allereie nemnd eit mindreforbruk på kr 339.000.

Balansepost (konto 2050): Pr 1.januar 2020 har Stavanger eit opparbeida mindreforbruk (overskot) på kr 6.730.000. Det fordelar seg på

- Drift – gruppe 1A: kr 6.575.000
- Tilskot – gruppe 1 B: kr 155.000

Det opparbeida mindreforbruket står i balansen og er ikkje disponert i inneverande års budsjett.

Vi gjer merksam på at beløpet er litt mindre enn det vi meldte pr 1.kvartal. Det skuldast at Kirkerådet vedtok å overføra til bispedømeråda kun 87% av fjorårets mindreforbruk, jfr KR-sak 24/20.

Gravplassrådgjeving (koststad 2603201 – prosjekt 590): halvårsverknad kr 118.000.

På prosjektnivå er det ført både på inntekts (kto 3992)- og utgiftssida (kto 5997), men det er også ført som reduserte lønskostnader på koststad kyrkjefag. Altså; netto effekt ei inntekt for Stavanger. FØ minnar om at denne inntekta vil Den norske kyrkja ikkje ha i 2021. Oppgåva er overført til Fylkesmannen i Vestfold og Telemark. Stavanger betaler medlemskontingent til Norsk foreining for gravplasskultur, kr 1.070. Det er Stavanger sitt ansvar å sei opp denne kontingenten.

Covid19-avtrykk på avvik: to postar utpeikar seg med relativt store avvik:

68xx-Møter, kurs og seminarer, mindreforbruk kr 1.562.000. FØ har valgt å ikkje korrigere denne prognosen. Med det seier vi at i 2.halvår forventar vi aktivitet i samsvar med budsjett.

71xx-Bilgodtjørelse, diett, reiser mm, mindreforbruk kr 755.000. Tilsvarande vurdering som for møter.

Det er Stavanger som har kunnskapen om FØ si vurdering er rett eller ei. Med den kunnskapen FØ har vurderer vi det som meir truleg at avviket vil auka ytterlegare, men ikkje i så vesentleg grad at vi har valgt å korrigere prognosen.

Rekneskap pr 31.juli:

Felles økonomieining har sett på avslutta rekneskap pr 31.juli. Bunnlinja på drift viser tilvarande prosentavvik som pr 30.juni; hittil i år tre prosent mindreforbruk (auke i kroner vel kr 100.000), og årsprognosen eit prosentavvik på ein prosent.

Rekneskapen viser at tilleggs løn er høgare enn budsjettet. FØ følgjer opp når budsjett 2021 skal utarbeidast. Likeså viser løn til midlertidige stillingar ein auke i forhold til budsjett. Dette siste er i samsvar med bevisst styring frå Stavanger, der det er satt inn fleire ferievikarar og gjort små justeringar i stillingsauke. «Innsparingssida» følgjer same trend som vi såg pr juni: Auka mindreforbruk på møter, kurs og seminarar, auka mindreforbruk på reiser. I sum altså tilsvarande prosentavvik som pr juni.

Oppsummering rekneskap pr 1.halvår med årsprognose

Rekneskap pr juli støttar analysen gjort pr juni: årsprognosen for Stavanger viser eit forventa mindreforbruk på kr 3.500.000.

3 TILSKOT

Tilskot (tildeling 1B – ikkje drift)

Stavanger har utført følgjande pr 1.halvår:

OVF-midlar: er ikkje utbetalt.

Trusopplæring: har utbetalt for 1.halvår. Andre utbetaling med avrekning blei gjort i juli. To einingar gjenstår til utbetaling i august. Av inneverande års tildeling har Stavanger ein rest til fordeling, beløp stort kr 619.332. Dersom dei vel å leggja til tidlegare års oppsamla mindreforbruk er det totale beløpet kr 774.332 – ref e-postveksling med Stavanger, 05.08.20.

Diakoni: det er tatt avrekning, og heile tilskotet for 2020 er utbetalt. Satsing diakoni 2020, kr 893.000, er ikkje fordelt.

Kyrkjeleg undervisning: det er tatt avrekning, og heile tilskotet for 2020 er utbetalt.

Kyrkjemusikk: er utbetalt.

Rekneskapan pr juli viser:

	5110 TOL	5120 DIA	5130 KAT	5140 K.mus	5160 OVF
Tildeling	33.242.000	7.417.000	8.875.000	140.000	557.000
Rekneskap	32.013.668	4.744.949	8.607.402	140.000	0
Rest	1.228.332	2.675.051	267.598	0	557.000

Tidelinga til diakoni er inklusiv satsing både 2019 og 2020.

4 NØKKELTAL DRIFT PR 30.06.20

260 - Stavanger, total drift pr 30.06.20 - utan tilskot					
Driftsrapport - enkel 2	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-204 677	-564 498	-359 821	-64	-849 000
Lønn og godtgjørelser	40 134 365	39 290 162	-844 203	-2	88 944 628
Andre driftskostnader	4 175 230	6 636 692	2 461 462	37	12 352 372
Sum	44 104 918	45 362 356	1 257 438	3	100 448 000

260 0000 Kyrkjeleg administrasjon					
Driftsrapport - enkel 2	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-113 050	-284 496	-171 446	-60	-469 000
Lønn og godtgjørelser	4 647 145	4 567 365	-79 780	-2	10 349 241
Andre driftskostnader	2 614 528	3 526 212	911 684	26	6 623 400
Sum	7 148 623	7 809 081	660 458	8	16 503 641

260 4000 Presteskapet					
Driftsrapport - enkel 2	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-91 627	-280 002	-188 375	-67	-380 000
Lønn og godtgjørelser	35 487 220	34 722 797	-764 423	-2	78 595 387
Andre driftskostnader	1 560 702	3 110 480	1 549 778	50	5 728 972
Sum	36 956 295	37 553 275	596 980	2	83 944 359

5 NESTE ÅRS BUDSJETT OG NESTE REKNESKAPSRAPPORT

Budsjett 2021

I slutten av august forventar Felles økonomieining å senda ut skriv om budsjettprosessen 2021. Intensjonen er å starte tidlegare enn fjoråret, samt å ha fysisk møte med eininga. Årets lønsoppgjer kan skapa utfordringar med tanke på å få lønsdata innan dei fristar FØ ønskjer.

FØ har notert at Stavanger har bispedømerådsmøte 15.desember, der budsjett 2021 står på sakskartet.

Neste rekneskapsrapport

FØ leverer neste rapport etter avslutta rekneskap pr 30.september.

Felles økonomieining/ Bergen, 11.08.20

Solfrid Rong
controller

260 - Stavanger bispedøme. Driftsrapport detaljert pr 30.06.20 - utan tilskot

Driftsrapport - detaljert	Hittil i år	HIÅ bud.	Avvik	Δ %	Årsbudsjett	Prognose	Avvik	Δ %	KORR progn
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri (varer og tjenester)	-12 950	-346 998	-334 048	-96	-514 000	-179 952	-334 048	-65	-334 000
34xx - Tilskudd fra stat, fylker, kommuner, stiftelse samt gaveinntekter	-25 102		25 102			-25 102	25 102		
3xxx - Andre inntekter	-166 625	-217 500	-50 875	-23	-335 000	-284 125	-50 875	-15	-51 000
Sum inntekter	-204 677	-564 498	-359 821	-64	-849 000	-489 179	-359 821	-42	
500x - Faste stillinger (inkl. tillegg mm)	33 340 920	33 680 253	339 333	1	76 563 683	76 224 350	339 333	0	339 000
50xx - Diverse tillegg	1 084 739	1 109 725	24 986	2	1 865 833	1 840 847	24 986	1	
51xx - Midlertidige stillinger, ekstrahjelp, honorarer mm	1 280 708	458 771	-821 937	-179	1 026 773	1 848 710	-821 937	-80	
53xx - Gruppeliv, honorarer og annen oppgavepliktig godtgjørelse	321 571	406 182	84 611	21	813 118	728 507	84 611	10	
540x - Arbeidsgiveravgift	4 839 645	4 987 739	148 094	3	11 210 221	11 062 127	148 094	1	-530 000
58xx - Refusjon sykepenger, fødeselspenger mv	-910 696		910 696			-910 696	910 696	-	910 000
5999 - Refusjon lønnskostnader	-2 461	-1 710 000	-1 707 539	-100	-3 250 000	-1 542 461	-1 707 539	-53	1 307 000
59xx - Andre personalkostn (gaver, forsikring, tjenestedrakt mm)	179 940	357 492	177 552	50	715 000	537 448	177 552	25	
Sum Lønn og godtgjørelser	40 134 365	39 290 162	-844 203	-2	88 944 628	89 788 831	-844 203	-1	
60xx - Avskrivninger	81 046	55 500	-25 546	-46	111 000	136 546	-25 546	-23	
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	1 317 023	1 195 704	-121 319	-10	2 391 400	2 512 719	-121 319	-5	
64xx - Leie maskiner, inventar, datautstyr, transportmidler mv	28 947	34 998	6 051	17	70 000	63 949	6 051	9	
65xx - Inventar, driftsmateriale, datautstyr, programvare, rekvisita mv	281 299	152 500	-128 799	-84	280 000	408 799	-128 799	-46	
66xx - Reparasjon og vedlikehold bygninger og utstyr	10 454		-10 454			10 454	-10 454		
67xx - Honorar rådgivning, regnskap, revisjon og kjøp div. tjenester	3 815		-3 815			3 815	-3 815		
6790 - Kjøp av andre fremmede tjenester	499 354	282 500	-216 854	-77	425 000	641 854	-216 854	-51	
6796 - Flytting		100 002	100 002	100	200 000	99 998	100 002	50	
6797 - Annen bistand		600 000	600 000	100	1 200 000	600 000	600 000	50	600 000
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, aviser, bøker, annonser mm	137 673	133 008	-4 665	-4	266 000	270 665	-4 665	-2	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	740 801	2 302 994	1 562 193	68	3 962 000	2 399 807	1 562 193	39	55 000
69xx - Telefon, porto mv	57 692	18 498	-39 194	-212	22 000	61 194	-39 194	-178	
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	3 158 104	4 875 704	1 717 601	35	8 927 400	7 209 800	1 717 601	19	
71xx - Bilgodtgjørelse, diett, reiser mm	899 205	1 654 516	755 311	46	3 212 000	2 456 689	755 311	24	
73xx - Reklamekostnad og representasjon	49 244	37 500	-11 744	-31	75 000	86 744	-11 744	-16	
74xx - Medlemskontingent og gaver	46 178	19 002	-27 176	-143	38 000	65 176	-27 176	-72	
77xx - Annen kostnad	22 500	49 970	27 470	55	99 972	72 502	27 470	27	

Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	1 017 126	1 760 988	743 862	42	3 424 972	2 681 110	743 862	22	
Sum	44 104 918	45 362 356	1 257 438	3	100 448 000	99 190 562	1 257 438	1 -	2 248 000
								-	1 257 438
									ÅRSPROGNOSE STAVANGER, mindreforbruk
									- 3 505 438

Felles økonomieining, 29.07.20
Solfrid Rong

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Margreta Vik Stokke	553	20/02317-5	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
47/20	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Endring av navn på nåværende Sola kirke. Fastsetting av navn på ny kirke i Sola sokn.

Vedlegg:

Språkrådet - Navn på to kirkebygg i Sola kommune. Tilråding

Sola kirkelige fellesråd - Søknad om fastsettelse av navn på kirkebygg i Sola sokn 2020

Sola kirkelige fellesråd - saksfremlegg og vedtak navnesak kirkebygg i Sola sokn

Solabladet 07-05-2020

Solabladet 23-04-2020

Brev fra Høie til Kirkerådet om å få beholde navnet Sola kirke

Svar fra menighetsråd/fellesråd på leserinnlegg i Solabladet 9/9-20 vedr. navn på kirkene i Sola

Uttalelse fra prost ang. sak om skifte av navn på Sola kirke og fastsetting av navn på ny kirke i Sola.msg

Saksorientering

Stavanger bispedømmeråd har mottatt søknad fra Sola kirkelige fellesråd om fastsettelse av navn på kirkebygg i Sola sokn i forbindelse med bygging og ferdigstillelse av ny kirke i Sola sentrum.

Saken er behandlet to ganger både i Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd. Det er første gang saken kommer til behandling i Stavanger bispedømmeråd.

Siden tidlig middelalder har Sola kirke vært et sentralt knutepunkt for bygdelivet og kirkelivet i Sola. Stedet der Sola ruinkyrkje står i dag har vært kirkested siden ca. år 1000, før det rundt 1840 ble bygget en stor, ny Sola kirke helt på hjørnet av Utsola, som er det lokale stedsnavnet. Det var en stor trekirke med sitteplass til om lag 900 mennesker. Kirken ble revet av okkupasjonsmakten under krigen. Mot nord og vest grenser tomten til det geografiske området Kirkesola.

Nåværende Sola kirke bar navnet «Sola kapell» fra den ble vigslet i 1955 fram til 1974. Begrunnelsen for at kapell-navnet ble brukt på kirkebygget, var at planene hele tiden var at det skulle bygges ny soknekirke i Sola sentrum. Disse planene var godkjent i Kirkedepartementet allerede i 1953, men byggingen ble aldri satt i gang. «Sola kapell» - navnet ble endret i 1974 til «Sola kirke». Dette skjedde i forbindelse med at Sørnes ble utskilt som eget sokn og planene for nytt kirkebygg der (1977), og daværende «Sola kapell» ble gitt status som soknekirke. Sola kirke ligger i tilknytning til kirkegården på Sola.

I 2006 etablerte Sola menighet og Sola kirkelige fellesråd den første formelle planleggingskomiteen for den nye sentrumskirken. Det hadde over lang tid vært et klart behov for et nytt, større kirkebygg med nye og større muligheter for et moderne og aktivt menighetsliv, ikke minst på grunn av den store befolkningsveksten i kommunen. Etter mange års planleggings- og utredningsarbeid, kunne Sola kirkelige fellesråd sende formell søknad om godkjenning av det nye kirkebygget i mars 2019 til Barne- og familiedepartementet, som formell godkjenningssinstans.

Endelig godkjenning forelå 24.06.2019. Med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 21 fjerde ledd har departementet godkjent oppføring av ny kirke i Sola sentrum i samsvar med de fremlagte tegningene. Første spadestikk ble tatt 29.03.2019, og kirken skal innvies til bruk 18.10.2020.

Sak om godkjenning av navn på det nye kirkebygget ble tatt opp i Sola kirkelige fellesråd til vurdering for første gang 29.08.2018. Saken gjaldt både navn på ny kirke i Sola sentrum og navn på nåværende Sola kirke. Fellesrådets enstemmige vedtak var som følger:

- a. Sola kirkelige fellesråd foreslår at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.*
- b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellesråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og foreslår «Utsola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendringforslaget.*

Sola menighetsråd har i oppfølgingen av navnesaken under sak 54/18 i møte 25.09.2018 gitt sin tilslutning til fellesrådets vedtak i saken, med følgende enstemmige vedtak:

- Sola menighetsråd gir sin tilslutning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke».*
- I forbindelse med dette ser Sola menighetsråd på lik linje som Sola kirkelige fellesråd at det er behov for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og gir sin tilslutning til forslaget «Utsola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigles.*

Navneforslaget ble sendt til Språkrådet, som ikke hadde innvendinger til å kalle nåværende Sola kirke for «Utsola kapell» og den nye kirken for «Sola kirke».

Vinteren 2019/ 20 mottok Stavanger biskop 820 underskrifter for «Opprop om Sola kirke - med ønske om at kirken vår får beholde sitt navn». Biskopen og bispedømmerrådet har også mottatt en rekke e-poster fra personer som ønsker å beholde navnet til nåværende Sola kirke. Det har vært publisert flere artikler i Solabladet om navnevalget. Vedlagt følger de reaksjonene som Stavanger biskop og Stavanger bispedømmerråd har mottatt i saken, samt noen av artiklene i Solabladet.

På grunn av innkomne reaksjoner, tok Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd saken opp til ny vurdering. De har vurdert tjenligheten av å fastsette mulige navnekombinasjoner (ny/gammel) på to kirkebygg med nær beliggenhet:

- «Sola gamle kirke» og «Sola nye kirke»
- «Sola gamle kyrkje» og «Sola kirke»
- «Sola kirke» og «Sola nye kirke»
- «Sola kirke» og «Solakrossen kirke»
- «Sola kapell» og «Sola kirke»

Begge rådene fant «Sola kapell» som navn på den nåværende kirken og «Sola kirke» som navn på den nye kirken som både hensiktsmessig og stedbeskrivende. Det er flere steder hvor det er kirke og kapell innenfor samme sokn, for eksempel i Tjensvoll sokn og Hundvåg sokn. Dette kan ved noen tilfeller skape forvirring, men fungerer godt når navnene har etablert seg i lokalmiljøet.

Den 20.04.2020 omgjorde Sola kirkelige fellesråd sitt første vedtak. I det nye vedtaket går en bort fra «Utsola kapell» som navn på nåværende Sola kirke, og lanserer «Sola kapell» som navn på kirken:

- a. Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om godkjenning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.
- b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellesråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og søker Stavanger bispedømmeråd om at nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 gis navnet «Sola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendingsforslaget.

Sola menighetsråd har tilsvarende behandlet saken i sitt møte 19.05.2020 med følgende enstemmige vedtak:

- a. Sola menighetsråd ønsker at Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om godkjenning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke»
- b. For nåværende Sola kirke ønsker Sola menighetsråd at det søkes om nytt navn for å unngå navneforvirring, og ønsker at Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om at nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 gis navnet «Sola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles.

Stavanger bispedømmeråd mottok søknaden fra Sola kirkelige fellesråd 20.05.2020.

Skrevet «Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling – myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiinndelingen innenfor bispedømmet», fastsatt av Kulturdepartementet 27. juni 2017 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 2 femte ledd, jf. delegeringsvedtak 7. juni 1996 nr. 528, sier følgende:

(...) Departementet har derfor besluttet å overlate avgjørelsesmyndighet til det enkelte bispedømmerådet i følgende saker:

- a) opprettelse eller nedleggelse av prosti,
- b) overføring av et sokn fra et prosti til et annet,
- c) endring av grensene mellom sokn,
- d) sammenslåing av sokn, opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke, jf. kirkeloven § 17
- e) (som definerer hva som er «kirke», og som fastsetter at det skal være kirke i hvert sokn),
- f) treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer, jf. kirkeloven § 2 fjerde ledd annet punktum, og
- g) fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti.

(...) Når det gjelder saker om fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti, videreføres ordningen med innhenting av råd fra navnekonsulenttjenesten for vedkommende område før og etter høringen.

Melding om vedtak sendes Kirkerådet, berørte menighetsråd, kirkelig fellesråd, prosten, kommunen, Statistisk Sentralbyrå og departementet.

Pga. av pandemi-situasjonen er det ikke avholdt menighetsmøte, noe som er vanlig i slike saker.

Kirkeloven § 17 første og andre ledd lyder:

Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, eller som er kirke fra gammelt av.

Det skal være kirke i hvert sokn.

Her angis to ulike måter å betegne et kirkebygg på: Kirke eller kapell. I sokn med flere kirkebygg, har det vært vanlig å anse ett av byggene som hovedkirken. Betegnelsen soknekirken blir også brukt på hovedkirken. De andre byggene betegnes som «kapell». Der er imidlertid ikke noen formelle hindringer for at et sokn kan ha flere bygg som kalles «kirke» dersom dette anses som hensiktsmessig for det enkelte sokn.

Hovedkirken er vanligvis den største kirken i soknet, der hovedandelen av de forordnede gudstjenestene i soknet avholdes. Det vil også kunne være forordnet gudstjenester i et kapell. Det er imidlertid lite naturlig å betegne et bygg uten forordnede gudstjenester som «kirke».

Den nye kirken skal blir fra vigslingsdagen Sola menighet sin nye soknekirke, og Sola menighet flytter ut av den gamle kirken og inn i nytt kirkebygg. Menighetsliv og aktiviteter flyttes til den nye kirken. I Sola sokn vil alle forordnede gudstjenester flyttes til det nye kirkebygget i Sola sentrum. I nåværende Sola kirke vil det således ikke bli avholdt forordnede gudstjenester fra det tidspunktet den nye kirken tas i bruk. Der vil bli gjennomført vigslor og gravferder i den nåværende Sola kirke.

Historisk har nåværende Sola kirke hatt navn både som Sola kirke og som Sola kapell. Mange kjenner seg knyttet til Sola kirke gjennom gudstjenestedeltakelse, kirkelige handlinger og besøk på gravplassen rundt kirken. Folkekirkens engasjement er også knyttet til selve kirkebygget, noe som er viktig for den tradisjonelle og kulturelle tilhørighet til Den norske kirke.

Det har vært et stort engasjement i befolkningen i Sola for å beholde navnet på den nåværende Sola kirke. Det har vært en betydelig motstand mot navnet «Utsola kapell». Underskriftskampanjen var rettet mot dette navnet.

Forslag til navn på kirkene i Sola sokn har blitt omtalt i Solabladet flere ganger. I april/mai 2020 kom det oppslag om nye forslag til navn på Sola kirke og den nye kirken. Her ble navneforslaget «Sola kapell» på nåværende Sola kirke gjort kjent for innbyggerne i Sola

Etter at det nye navneforslaget ble fremmet, har det vært roligere, men det er fortsatt et betydelig engasjement i saken. Det framstår som noe uklart om motstanden er like stor mot navnet «Sola kapell» som det var mot navneforslaget «Utsola kapell». Det er ikke tydelig om det anses tilstrekkelig at stedsnavnet «Sola» beholdes i navnet på kirkebygget. Endringen fra «kirke» til «kapell» handler om en kirkelig kategorisering.

De kirkelige organene i Sola er tydelige på ønsket om at den nye kirken skal overta navnet «Sola kirke», og at nåværende Sola kirke får navnet Sola kapell. Ut fra det kirkelige kategoriseringssystemet for navn på kirkebygg, vil denne navneendringen være riktig og hensiktsmessig. Et viktig spørsmål er hvordan det store engasjementet i befolkningen i Sola skal vektlegges i saken.

Prosten i Tungenes uttaler 10.09.2020 følgende:

Jeg viser til sak i bispedømmerrådet angående skifte av navn på Sola kirke og fastsetting av navn på ny kirke i Sola.

Mitt anliggende med denne uttalelsen er å gi min støtte til fellesråd og menighetsråd sin innstilling om at den nye kirken får navnet "Sola kirke" og den gamle "Sola kapell". Jeg har registrert at det har kommet reaksjoner på forslaget om å endre navnet på den gamle kirken. Det er forståelig at mennesker reagerer på at kirken deres skal skifte navn. Men kirken til medlemmene i Sola sokn er fra 18.oktober å finne et nytt sted. Forordnede gudstjenester, trosopplæring, diakonale tiltak og andre aktiviteter vil finne sted i den nye kirken i Sola sentrum. Så selv om det er reaksjoner på navnebyttet, så vil nettopp et slikt navnebytte være det som best kommuniserer endringen som skjer i det den nye kirken tas i bruk.

Det er ønskelig å fortsatt utføre kirkelige handlinger som f.eks. gravferd i den gamle

kirken. Men det er den nye kirken som er menighetens nye tilholdssted. Bruken av ordet "kapell" i navnet til den gamle kirken er en god og tydelig måte å kommunisere dette på. At både kapellet og kirken i så tilfelle vil hete "Sola" vil så klart kunne skape noe forvirring på kort sikt. Men jeg mener likevel at det er et fornuftig kompromiss i stedet for å gi kapellet et annet navn. Dette bør, etter min mening, gjøres nettopp for å imøtekomme reaksjonene som er kommet på navnebyttet.

Det er også gode historiske grunner til det foreslåtte navnebyttet. Disse syns jeg blir bra gjort rede i svaret til leserinnlegget publisert i Solabladet 9/9 skrevet av leder i fellesråd og menighetsråd i Sola.

De kortsiktige reaksjonene veier ikke opp for de langsiktige konsekvensene dersom den gamle kirken fortsatt blir kalt "kirke". Med dette vil det kunne følge forventninger om forordnede gudstjenester og annen menighetsaktivitet. Sola sokn sin kirke ligger fra 18.oktober i Sola sentrum sammen med Sola kulturhus og Sola rådhus. Det er denne kirken som bør hete Sola kirke.

Den nye kirken skal vigsles 18.10.2020, det er ønskelig at navnet til den nye kirken er vedtatt til vigslingen.

Stiftsdirektøren anbefaler navneendringen fra «Sola kirke» til «Sola kapell» på nåværende Sola kirke, og at den nye kirken nye får navnet «Sola kirke».

Forslag til vedtak

Med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 2 femte ledd, jf. delegasjon fastsatt av Kulturdepartementet 27. juni 2017 nr. 981 vedtar Stavanger bispedømmeråd at Sola kirke endrer navn til Sola kapell. Den nye kirken i Sola sentrum får navnet Sola kirke. Navneendringene vil bli gjort gjeldende fra og med 18.10.2020.

DEN NORSKE KIRKE
Sola kirkelige fellesråd

Mer himmel på jord

Stavanger bispedømmeråd

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

19/94 - 11 / TRTO

20.05.2020

Søknad om fastsettelse av navn på kirkebygg i Sola sokn I forbindelse med bygging og ferdigstilling av ny kirke i Sola sentrum

I forbindelse med at nytt kirkebygg i Sola sentrum er under bygging med planlagt ferdigstilling i august 2020 og planlagt vigslingsdato 18.10.2020 ved Stavanger biskop, søker Sola kirkelige fellesråd med dette om fastsettelse av navn for det nye kirkebygget samt navneendring for nåværende soknekirke i Sola sokn, Sola kirke, i Nordsøveien 60.

Sola kirkelige fellesråd behandlet 22.04.20 i møte FR-sak 20/025 Navnesak kirkebygg i Sola sokn (vedlagt), og gjorde følgende enstemmige vedtak:

- a. Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om godkjenning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.*
- b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellesråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og søker Stavanger bispedømmeråd om at nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 gis navnet «Sola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendringsforslaget.*

Saksforelegg og vedtak i FR-sak 20/025 Navnesak kirkebygg i Sola sokn følger vedlagt, og gjør rede for bakgrunnen og begrunnelse for vedtaket som er gjort. Sola menighet og Sola kirkelige fellesråd har vært samstemt i saksprosessen om at fellesrådet og menighetsrådet hver for seg behandler og gjør sine vedtak i navnesaken våren 2020, med intensjon om at saken kan sluttbehandles i Stavanger bispedømmeråd før sommeren.

Sola menighetsråd har tilsvarende behandlet saken i sitt møte 19.05.20 med følgende enstemmige vedtak:

- a. Sola menighetsråd ønsker at Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om godkjenning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke»*
- b. For nåværende Sola kirke ønsker Sola menighetsråd at det søkes om nytt navn for å unngå navneforvirring, og ønsker at Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om at*

nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 gis navnet «Sola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles.

Når Sola kirkelige fellesråd sammen med Sola menighetsråd nå har tatt navnesaken opp til endelig behandling, er det med utgangspunkt i og på grunnlag av de vurderinger og vedtak som ble gjort da fellesrådet behandlet saken første gang 29.08.2018 under *FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum.*

Fellessrådets enstemmige vedtak fra 2018 om at den nye kirken skal gis navnet «Sola kirke» var som følger:

- a. Sola kirkelige fellesråd foreslår at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.*
- b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellesråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og foreslår «Utsola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendringsforslaget.*

Sola menighetsråd vedtok i oppfølgingen av navnesaken under sak 54/18 i møte 25.09.2018 å gi sin tilslutning til fellesrådets vedtak i saken, med følgende enstemmige vedtak:

Sola menighetsråd gir sin tilslutning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke».
I forbindelse med dette ser Sola menighetsråd på lik linje som Sola kirkelige fellesråd at det er behov for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og gir sin tilslutning til forslaget «Utsola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles.

Sola kirkelige fellesråd finner det rimelig å redegjøre kort for følgende obeservasjoner underveis i saken:

I søknaden til Barne – og familiedepartementet 06.03.2019 skrev fellesrådet følgende om navn på det nye kirkebygget:

Navn på ny kirke i Sola sentrum

Sola kirkelige fellesråd gjorde som kjent vedtak i FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum om at den nye kirken skal gis navnet «Sola kirke». Nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 foreslås gitt navnet «Utsola kapell». Sola menighetsråd har i sak 54/18 gitt sin tilslutning til fellesrådets vedtak i saken. Søknad om navneendring for nåværende Sola kirke blir innlevert når navn på ny kirke i Sola sentrum er godkjent.

Stavanger biskops anbefaling 29.05.2019 til Barne – og familiedepartementet på søknad om godkjenning av ny kirke i Sola sentrum omtalte ikke navnesaken vedrørende det nye kirkebygget . Sola kirkelige fellesråd har rimelig nok oppfattet at «Sola kirke» som navn på det nye kirkebygget oppfattes naturlig og uproblematisk fra biskopens side. Det foreligger ingen forbehold eller påminnelse om endelig avgjørelse av navnesaken i biskopens anbefalingsbrev.

Departementets svar 24.06.19 på søknad om godkjenning av ny kirke omtaler navnesaken som følger:

...
Sola kirkelige fellesråd gjorde vedtak i sak FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum om at den nye kirken skal gis navnet «Sola kirke». Nåværende Sola kirke i

Nordsjøveien 60 foreslås gitt navnet «Utsola kapell». Sola menighetsråd har i sak 54/18 gitt sin tilslutning til fellesrådets vedtak i saken.

...

Departementet hadde ellers ingen kommentarer eller innvendinger mot foreslått navn på det nye kirkebygget.

Sola kirkelige fellesråd er kjent med at det er Stavanger bispedømmeråd som gjør endelig vedtak på fastsettelse av navn på kirkebygg (jf. delegeringsvedtak fra Kulturdepartementet 27.06.2017, med hjemmel i kirkelovens § 2 (4)), slik som orientert om i E-post fra saksbehandler på bispedømmekontoret 27.11.2019 (vedlagt).

Sola kirkelige fellesråd presiserer at rådet ikke har behandlet eller gjort vedtak om at nåværende Sola kirke ikke lenger skal ha status som kirkebygg. Det oversendes med dette derfor søknad om endring av navn på begge kirkene i Sola sokn.

Fellesrådet vil avslutningsvis peke på at nåværende Sola kirke bar navnet «Sola kapell» fra den ble viglset i 1955 fram til 1974. Begrunnelsen for at kapell – navnet ble brukt for det nye kirkebygget etter at den gamle kirken som stod på samme sted ble revet av den tyske okkupasjonsmakten under 2-verdenskrig - var at planene hele tiden var at det skulle bygges ny soknekirke i Sola sentrum. Disse planene var godkjent i Kirkedepartementet allerede i 1953, men byggingen ble aldri satt i gang. «Sola kapell» - navnet ble endret i 1974 til «Sola kirke». Dette skjedde i forbindelse med at Sørnes ble utskilt som eget sokn og planene for nytt kirkebygg der (1977), og daværende «Sola kapell» ble gitt status som soknekirke. Dette forholdet er dokumentert i vedlagt korrespondanse mellom Stavanger biskop, Prosten i Jæren og Sola sokn fra 1974.

På grunnlag av de enstemmige vedtak i Sola kirkelige fellesråd 22.04.2020 og Sola menighetsråd 19.05.2020 søkes det herved om godkjenning av Stavanger bispedømmeråd om at ny kirke i Sola sentrum som skal vigsles 18.10.2020 gis navnet «Sola kirke», og at nåværende «Sola kirke» fra 1955 får tilbake navnet «Sola kapell» fra den datoen den nye soknekirken i Sola sentrum er vigslet og tatt i bruk.

Med hilsen
for Sola kirkelige fellesråd

Trygve Torgersen
Kirkeverge

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Trygve Torgersen

Vedlegg

Navnesak kirkebygg i Sola sokn
FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum
Navn til kirkene i Sola (L)(2400)

Vedlegg

20200415154410467

DEN NORSKE KIRKE

Sola kirkelige fellesråd

Arkiv: BYGG-469.0, KF-KF, BYGN-Sola kirke, BYGN-Kirke Sola sentrum
JournalpostID: 20/285
Saksbehandler: Trygve Torgersen
Dato: 15.04.2020

Saksframlegg

Saksnr.	Råd	Møtedato
20/025	Sola kirkelige fellesråd	22.04.2020

Navnesak kirkebygg i Sola sokn

Bakgrunn for saken:

Sola menighet og Sola kirkelige fellesråd etablerte i 2006 den første formelle planleggingskomiteen for den nye sentrumskirken. Det hadde over lang tid vært et klart behov for et nytt, større kirkebygg med nye og større muligheter for et moderne og aktivt menighetsliv, ikke minst på grunn av den store befolkningsveksten i kommunen. Etter mange års planleggings- og utredningsarbeid kunne Sola kirkelige fellesråd sende formell søknad om godkjenning av det nye kirkebygget i mars 2019 til Barne – og familiedepartementet, som formell godkjenningsinstans. Endelig godkjenning forelå 24.06.2019. Med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 21 fjerde ledd har departementet godkjent oppføring av ny kirke i Sola sentrum i samsvar med de fremlagte tegningene.

§ 21. Oppføring av ny kirke m.v.

Ny kirke skal bygges når en kirke er tilintetgjort eller på grunn av vesentlige mangler er ubrukt og ikke kan utbedres, når den under vanlige gudstjenester ikke gir tilstrekkelig plass for de kirkesøkende og ikke hensiktsmessig kan utvides, eller når det dannes et nytt sokn der det fra før ikke er kirke.

Ny kirke skal i kirkerommet ha sitteplass til en tidel av Den norske kirkes medlemmer i soknet. Det kreves likevel minst 200 og ikke mer enn 500 sitteplasser.

Når særlige grunner tilsier det, kan departementet gjøre unntak fra reglene i første og annet ledd.

Oppføring, ombygging, utvidelse og nedleggelse av kirke skal godkjennes av departementet. Det samme gjelder tomt til oppføring av kirke, tegninger, kostnadsoverslag og finansieringsplan.

I spredtbygd område er bebyggelse ikke tillatt nærmere kirke enn 60 meter uten tillatelse av departementet.

Departementet kan på avgrensede områder overlate til biskopen å treffe beslutninger etter denne paragraf.

Første spadestikket ble foretatt fredag 29.03.2019 av daværende ordfører Ole Ueland og varaordfører Jan Sigve Tjelto, og gravearbeidene tok til senere samme vår. Grunnsteinsnedleggelsen for ny kirke i Sola sentrum ble foretatt 01.09.2019 av Stavanger biskop Anne Lise Ådnøy. Den nye kirken bygges vis-a-vis det nye rådhuset og like vest for Sola kulturhus i Sola sentrum og planlegges ferdigstilt tidlig høst 2020. Sola kommune har bevilget av 83,25 millioner kroner til byggingen. I tillegg bidrar Sola menighet med penger, dugnad, varer og tjenester til en verdi av ca 9,4 millioner kroner, og totalprisen på kirken er nær 93 millioner kroner. Brandsberg-Dahls arkitekter AS i Stavanger og JAJA Architects APS i København har sammen tegnet den nye kirken.

Sola kirkelige fellestråd er i hht. Kirkelovens bestemmelser formell byggherre for det nye kirkebygget, og har delegert byggeledelsen til Sola kommune. Den utføres i tett samarbeid med Sola menighet, som høsten 2020 skal flytte til og ta det nye kirkebygget i bruk.

Når et nytt kirkebygg ihht. kirkelovens bestemmelser skal godkjennes er det ihht. kirkeloven bispedømmerrådet som godkjenner navn på kirkebygget.

Saksbehandler på Stavanger bispedømmekontor har i E-post 27.11.2019 opplyst om at *det er Stavanger bispedømmerråd som gjør endelig vedtak på fastsettelse av navn på kirkebygg (jf. delegeringsvedtak fra Kulturdepartementet 27.06.2017, med hjemmel i kirkelovens § 2 (4), og Sola kirkelige fellestråd oversender søknad om navn på kirkebyggene i Sola sokn når vedtakene er gjort i respektive råd, for endelig fastsettelse.*

Saksopplysninger:

Når Sola kirkelige fellestråd sammen med Sola menighetsråd nå tar navnesaken opp til endelig behandling, er det med utgangspunkt i og på grunnlag av de vurderinger og vedtak som ble gjort da fellestrådet behandlet saken første gang 29.08.2018 under *FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum*, og gjorde vedtak om at den nye kirken skal gis navnet «Sola kirke». Fellestrådets enstemmige vedtak var som følger:

- a. Sola kirkelige fellestråd foreslår at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.*
- b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellestråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og foreslår «Utsola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendringsforslaget.*

Saksforelegget til FR-sak 35/18 følger vedlagt til saken.

Sola menighetsråd har i oppfølgingen av navnesaken under sak 54/18 i møte 25.09.2018 gitt sin tilslutning til fellestrådets vedtak i saken, med følgende enstemmige vedtak:

Sola menighetsråd gir sin tilslutning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke».

I forbindelse med dette ser Sola menighetsråd på lik linje som Sola kirkelige fellestråd at det er behov for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og gir sin tilslutning til forslaget «Utsola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles.

I søknaden til Barne – og familiedepartementet 06.03.2019 skrev fellestrådet følgende om navn på det nye kirkebygget:

Navn på ny kirke i Sola sentrum

Sola kirkelige fellestråd gjorde som kjent vedtak i FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum om at den nye kirken skal gis navnet «Sola kirke». Nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 foreslås gitt navnet «Utsola kapell». Sola menighetsråd har i sak 54/18 gitt sin tilslutning til fellestrådets vedtak i saken. Søknad om navneendring for

nåværende Sola kirke blir innlevert når navn på ny kirke i Sola sentrum er godkjent.

Stavanger biskops anbefaling 29.05.2019 til Barne – og familiedepartementet på søknad om godkjenning av ny kirke i Sola sentrum omtaler og kommenterer ikke navnesaken i det hele tatt. Sola kirkelige fellesråd har derfor oppfattet at «Sola kirke» som navn på det nye kirkebygget oppfattes naturlig og uproblematisk fra biskopens side. Det foreligger ingen forbehold eller påminnelse om endelig avgjørelse av navnesaken i biskopens anbefalingsbrev.

Departementets svar 24.06.19 på søknad om godkjenning av ny kirke omtaler navnesaken som følger:

...

Sola kirkelige fellesråd gjorde vedtak i sak FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum om at den nye kirken skal gis navnet «Sola kirke». Nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 foreslås gitt navnet «Utsola kapell». Sola menighetsråd har i sak 54/18 gitt sin tilslutning til fellesrådets vedtak i saken.

...

Departementet har ellers ingen kommentarer eller innvendinger mot foreslått navn på det nye kirkebygget.

I god tid før det nye kirkebygget ferdigstilles, vigsles og tas i bruk i oktober 2020 må navn på det nye kirkebygget være godkjent av Stavanger bispedømmeråd, og navneforslaget fra menighetsråd og fellesråd til nytt navn på nåværende Sola kirke må da behandles og fastsettes i bispedømmerådet.

Sola menighet og Sola kirkelige fellesråd er samstemt i saksprosessen om at fellesrådet og menighetsrådet behandler og gjør sine vedtak i navnesaken våren 2020, for at saken kan sluttbehandles i Stavanger bispedømmeråd før sommeren. Fellesrådets vedtak i møtet 22.april sendes umiddelbart videre til Sola MR for behandling og uttalelse.

Under en normalsituasjon ville kirkevergen anbefalt Sola menighetsråd å avholde menighetsmøte om saken, ihht. gjeldende bestemmelser for menighetsmøte: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-11-15-1453>. Menighetsmøtets oppgaver er definert i kirkelovens §11: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1996-06-07-31?q=kirkeloven>

Det må imidlertid bemerkes at det i dagens ekstraordinære situasjon både lokalt, nasjonalt og globalt med myndighetenes midlertidige strenge bestemmelser for møter og sammenkomster for å hindre spredning av coronaviruset ikke vil være verken lovlig eller forsvarlig å innkalle til ordinært menighetsmøte for soknets medlemmer verken i nær framtid eller innenfor en sannsynlig tidsepoke på minst 1-2 måneder framover, fordi det vil ikke være verken helsemessig eller demokratisk forsvarlig. Dersom det eventuelt i tiden mellom menighetsrådets møte og fram til bispedømmerådets endelige behandling blir en oppmykning i myndighetenes bestemmelser, og menighetsmøte likevel kan la seg gjennomføre på en forsvarlig måte kan menighetsrådet innkalle til menighetsmøte med minst 14 dagers varsel.

Når Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd behandlet navnesaken innledningsvis høsten 2018, ble det gjort en nøye vurdering i forhold til å navngi det nye kirkebygget som snart skal reises i Sola sentrum med det navn som bekrefter stedet det skal stå på, midt i Sola sentrum.

Den nye kirken skal fra første dag være Sola menighet sin nye soknekirke, og Sola menighet flytter ut av den gamle kirken og inn i et nytt kirkebygg. Alle gudstjenestelige plikter og biskopelig forordning skal avholdes i det nye kirkebygget, og all menighetsliv og -aktivitet flyttes til sentrumskirken. Det er grunn til å anta at en god del av vielsene også vil finne sted i den nye kirken. Den flotte gangveien fram til alteret samt mye bedre bekvemmeligheter for

alle som er til stede vil invitere mange brudepar til å legge sin vielse til den nye kirken.

I den norske kirke er det en gjennomført ordning at soknekirken er primærkirken i et sokn, altså den kirken menigheten i et distrikt i alminnelighet sogner til, og hvor det regelmessige feires gudstjeneste. Hvert sokn har alltid en soknekirke, og de aller fleste soknekirker bærer soknets navn. Slik har praksisen vært i flere hundre år, og den ordningen finner Sola kirkelige fellesråd det helt relevant og naturlig å slutte seg til videre.

Noe liturgisk utstyr fra den gamle kirken inkludert døpefonten planlegges flyttet til det nye kirkebygget. Men alteret, knefallet, lesepulten og den 400 år gamle albertavlen vil imidlertid beholde sin nåværende plassering. Nåværende Sola kirke vil ihht. kirkeloven fremdeles forbli et kirkebygg og være i Sola sokn sitt eie og under fortsatt forvaltning av Sola kirkelige fellesråd, slik det er regulert i kirkeloven.

Det er gode grunner til å forvente at de fleste av de 70 – 80 årlige gravferdsseremoniene fremdeles vil bli lagt til nåværende Sola kirke i Nordsjøveien, fordi kirkebygget ligger på Sola kirkegård sitt område, som er den største og mest brukte kirkegården i Sola kommune. Det er mange praktiske og logistikkmessige grunner til å forvente at de fleste begravelser vil bli holdt i den gamle kirken, selv om det også vil være anledning til begravelser også i det nye kirkebygget, for dem som ønsker det.

De fleste kulturelle arrangementer, konserter o.l. vil bli holdt i den nye kirken, som vil være lett å komme til, også ved å reise kollektivt. For eksterne leietakere til konserter vil kirkebyggets plassering i Sola sentrum være mer attraktiv fordi den ligger i sentrum og rommer inntil 450 sitteplasser. Det er ca. 200 flere plasser enn i det gamle kirkebygget. Naboskapet med Sola kulturhus gir gjensidig nye, store muligheter for samhandling og samarbeid om ulike kulturarrangementer. Sola kommune arbeidet grundig og lenge med den nye reguleringsplanen for Sola sentrum som ble vedtatt i 2013, og den nye kirken vil sammen med det nye rådhuset, kulturhuset, ny boligbebyggelse og en oppdatert sentrumsstruktur bidra til gode møteplasser og et levende sentrum for mange fra morgen til kveld.

Siden kirkevergen høsten 2019 ble intervjuet av Solabladet vedrørende tanker om mulig framtidig bruk og forvaltning av Sola kirke har det i lokalavisen vært gjengitt en del leserinnlegg og synspunkter på både navn og framtidig bruk. Det ble i reportasjen tydelig presisert at uttalelsene var av foreløpig karakter og at saken ikke var formelt behandlet i respektive råd som skal gjøre de formelle vedtakene. Kirkevergen har siden høsten 2019 mottatt totalt mellom 10 og 15 henvendelser ang. framtidig bruk av Sola kirke, navnesak mv., med ulike synspunkter og innspill på saken. 20.02.19 fikk kirkevergen oversendt fra Stavanger bispedømmekontor et opprop datert 17.02.20 fra om lag 700 privatpersoner / beboere i Sola: «Opprop om Sola kirke – Med ønske om at kirken vår får beholde sitt navn». Oppropet er undertegnet Anne Marie Joa og Leif Arild Lie. Det informeres om at oppropet fortsetter, og at man med dette avleverer den første bunken med underskrifter. Oppropet formidler et sterkt, lokalt engasjement for å beholde navnet på nåværende Sola kirke. Det framgår ikke av underskriftslistene om de som har undertegnet tilhører geografisk det området som Sola sokn/menighet omfatter, eller om de er medlemmer av Den norske kirke, men oppropet er et uttrykk for engasjement for det lokale kirkebygget og dets navn, og det ber Stavanger bispedømmeråd om å bidra til en en god beslutning om at Sola kirke får beholde sitt navn. Det pågår videre en sak i Solabladet ang. saken med avstemningsmuligheter på navn på kirkebygget. Det er pr. 15/4 ikke mottatt flere underskriftslistes.

Det kan for noen i starten være noe uvant at den nye kirken får navnet «Sola kirke», så lenge mange kun kjenner til kirkebygget fra 1955 som bærer det navnet. Det kan i den forbindelse være nyttig å se tilbake på den lokale kirkehistorien i Sola:

Siden tidlig middelalder har Sola kirke vært en sentralt knutepunkt for bygdelivet og kirkelivet i Sola. Stedet der Sola ruinkyrkje står i dag har vært kirkested siden ca. år 1000, før det rundt

1840 ble bygget en stor, ny Sola kirke helt på hjørnet av Utsola, som er det lokale stedsnavnet. Det var en stor trekirke med sitteplass til om lag 900 mennesker, liknende Høyland kirke i Sandnes. Mot nord og vest grenser tomten til det geografiske området Kirkesola. Dette kirkebygget ble i de første krigsårene av 2.verdenskrig malt med kamuflasjefarger, og ble til slutt revet, etter pålegg fra okkupasjonsmakten. Like etter at krigen var slutt kom det ny debatt om ny kirke i Solakrossen. Det ble enighet om at det nye kirkebygget skulle dimensjoneres som et kapellbygg med kun 190 sitteplasser, og kalles Sola kapell, med tanke på et framtidig større kirkebygg i eller i nærheten av Sola sentrum. Det var også da noe uenighet om «kapell» - og «kirke» - begrepene. Årene gikk, og kommunestyret og lokalmenigheten innså at det kunne gå lang tid før et nytt kirkebygg i kommunens sentrum kunne bli realisert. Derfor ble daværende Sola kapell omdefinert til Sola kirke. Som kjent ble det prioritert å bygge ny kirke på Sørnes (1977), i Tananger (2002) og på Ræge (2009). Disse kirkebyggene fikk i sin tid godkjent og bærer soknenes og stedets navn, mens tidligere Tananger kirke fra 1979 fikk endret navnet til Tananger kapell, som det fremdeles heter.

Det nye «Sola rådhus» som nylig er tatt i bruk og som erstatter det gamle Sola rådhus samt «Sola kulturhus» er etablerte og innarbeidede navn på offentlige bygg som folk flest identifiserer med Sola sentrum som kommunens sentrum. Det nye kirkebygget som er plassert mellom disse to offentlige byggene vil føye seg inn i den samme rekken med kjente bygg som alle bærer kommunens og stedets navn.

Det er videre viktig når navn på et nytt kirkebygg skal fastsettes for svært lang tid framover at en unngår navne – og stedsforvirring, både lokalt og overfor tilreisende besøkende til vielser, begravelser og mange andre kirkelige handlinger, konserter og ulike arrangementer. Ved å kalle et nytt kirkebygg for «Sola nye kirke» markeres det tydelig at det er en *ny* kirke. Slik vil det antakelig også oppfattes i noen år. Når det nye kirkebygget etter flere tiår fremdeles bærer navnet «nye» kommuniserer den betegnelsen ikke så godt lenger, og et navnebytte kan igjen bli aktuelt.

Det lokale engasjementet viser at det kan føres argumentasjon for ulike navnevalg, der ulike forhold og synspunkter vektlegges forskjellig. Det er samtidig viktig å tenke nøye på mulige navnevalg eventuelt også kan forvirre publikum og besøkende til kirkene, fordi det vil for mange besøkende til vielser, begravelser, kulturarrangementer og videre kreve en veibeskrivelse i tillegg. Eksempelvis i Hå kommune bærer det gamle kirkebygget fra 1834 nå navnet «Nærbø gamle kyrkje», men den nye kirken fra fra 2005 heter «Nærbø kyrkje». Avstanden fra det gamle kirkebygget til den nye kirken på Nærbø er geografisk nokså lik som i Sola.

En foreslått navneendring av nåværende Sola kirke bør også i framtiden ha i seg det lokale stedsnavnet. I så måte kan både «Utsola» og «Kirkesola» vurderes som aktuelle navnealternativ, fordi det er reelle historiske og nåværende lokalgeografiske stedsnavn. Navnet «Utsola» er etter alt å dømme mest kjent på lokalt folkemunne fordi den største delen av nåværende Sola kirkegård ligger på Utsola. Samtidig som det kan finnes lokalgeografiske grunner til å velge ett av disse stedsnavnene, må det også vurderes hva som er mest tjenlig. Det er relevant å hevde at «Utsola» og «Kirkesola» er såpass ukjente stedsnavn også for en god del av lokalbefolkningen som har flyttet til Sola kommune de siste 10-15 årene, og at et slikt navnevalg derfor ikke vil fungere godt.

Kirkevergen ber Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd nøye vurdere tjenligheten av å fastsette mulige navnekombinasjoner (*ny/gammel*) på 2 kirkebygg med nær beliggenhet som:

- «Sola gamle kirke» og «Sola nye kirke»
- «Sola gamle kirke / Sola kirke»
- «Sola kirke» / Sola nye kirke»
- «Sola kirke / Solakrossen kirke»

«Sola kapell» / «Sola kirke»

Kirkevergen anbefaler tydelig overfor Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd at den nye kirkens navn må være «Sola kirke» fra starten av, fordi det er den som er Sola menighet sin kirke fra høsten 2020 av.

Vedrørende eventuell navneendring på nåværende Sola kirke

«Kapell» er et vigslet kirkehus / gudshus i Den norske kirke som kan fungere som kirke for en del av et sokn, men som altså ikke er en soknekirke. I store geografiske kirkesokn rundt om i landet har det opp gjennom tidene ofte vært flere kapellbygg i ulike bygder og grender, reist av lokale initiativ for å kunne gi lokale kirkelige tilbud (gravferd, vielser og gudstjenester), mens det i soknet var en «hovedkirke», dvs soknekirke.

I et langt perspektiv er det antakelig klokt å droppe «Utsola» og «Kirkesola» som navnealternativ, og heller velge å kalle det gamle kirkebygget for «Sola kapell», som det jo faktisk het i utgangspunktet i 1955 og som det ble vigslet som. Det er ikke ideelt med omtrent identiske navn i samme sokn, men det finnes samtidig mange av eksempler på en slik praksis, eksempelvis: Hundvåg kirke og Hundvåg kapell og Tjensvoll kirke og Tjensvoll kapell i Stavanger. «Utsola» og «Kirkesola» er faktiske navn på lokale områder i bygda, men er antakelig ikke godt nok kjent til at det vil være et godt navnevalg for dette kirkebygget.

Med navnet «Sola kapell» vil det være enkelt og forståelig å referere til kirkebygget som ble reist i 1955, til erstatning for den store hvite trekirken som i begynnelsen av 2.verdenskrig ble kamuflasjemalt av den tyske okkupasjonsmakten før den ble revet i 1943. Det er grunn til å forvente at «Sola kapell» - alternativet vil kunne være samlende over tid.

Kirkevergen anbefaler fellesrådet at «kapell»-begrepet igjen tas i bruk for nåværende kirkebygg når den nye kirken i sentrum er vigslet og tas i bruk. Det vil eksempelvis i uoverskuelig framtid være begravelsesseremonier i bygget, fordi den ligger på den største gravplassen i kommunen, Sola kirkegård. Den enkleste navneendringen av nåværende Sola kirke vil være å søke om å få endre navn til «Sola kapell». Da ny kirke ble bygget i Tananger og vigslet i 2002 vedtok Sola kirkelige fellesråd å endre navnet på kirkebygget fra 1879 til Tananger kapell. Den nye kirken overtok da Tananger kirke – navnet.

Det frarådes videre å etablere begrepet «gravkapell», fordi det gir et for ensidig inntrykk av hva bygget kan brukes til. Det er en god del vielser i kirkebygget årlig, og det er gode grunner til å anta at det vil være ønske fra en del brudepar om kirkelige vielser der også i framtiden

Det ligger i behandlingen av denne saken ikke forslag om at Sola kirke gjøres om til livssynsnøytralt gravkapell. I såfall måtte det søkes om godkjenning av Stavanger biskop til nedleggelse. Ved en eventuell slik situasjon vil det ikke tilligge bispedømmerrådet å vedtak om navnesak, da det ikke lenger ville ha status som et kirkebygg. Bygget ville fortsatt være under forvaltning av Sola kirkelige fellesråd, som ville ha ansvar for å gi navn til det livssynsnøytrale bygget.

Nåværende Sola kirke er etter kirkelovens bestemmelser fremdeles et godkjent kirkebygg, men vil i praksis ha svært få kirkelige arrangementer etter at ny kirke i Sola sentrum er vigslet og tatt i bruk høsten 2020. For gravplassmyndigheten (Sola kirkelige fellesråd) vil det i all framtid være behov for et seremonirom på denne størrelsen (vel 200 personer) for alle innbyggerne i Sola ifm. begravelser og bisettelser knyttet til den største gravplassen i Sola kommune. Fellesrådet ser behov for å utrede hvordan dette bygget bør brukes i framtiden, ikke minst med tanke på å kunne holde drifts – og vedlikeholdskostnadene på et nøkternt nivå. Det gjelder både unødig renhold, kostbar oppvarming samt nødvendig vedlikehold av ytre tak og vegger, vinduer, osv. Det er viktig for fellesrådet å våke over alle deler av virksomheten med tanke på god økonomistyring og – kontroll, og rådet vil se det nyttig å

drøfte denne saken også sammen med Sola kommune, med tanke på eventuell annen og alternativ bruk.

Kirkevergen velger avslutningsvis å peke på store økonomiske og byggetekniske utfordringer knyttet til nåværende Tananger kapell (1879) som etter at den nye Tananger kirke ble tatt i bruk (2002) knapt har vært i kirkelig bruk. Det ligger både lokalt og på landsplan i kirke-Norge betydelige og i realiteten nokså uoverkommelige økonomiske utfordringer knyttet til framtidig bruk og forvaltning av gamle kirkebygg som av ulike årsaker er gått ut av kirkelig bruk.

Sola menighetsråds vedtak i navnesaken og søknad om godkjenning av navn på det nye kirkebygget sendes til Stavanger bispedømmeråd for endelig behandling og vedtak før sommeren 2020. Sola MR har planlagte ordinære møter 19/5 og 16/6, og fellesrådet vil få sendt saken inn til Stavanger bispedømmeråd i god tid før planlagt møter 12/5 eller 9/6.

Forslag til vedtak:

a. Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om godkjenning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.

b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellesråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og søker Stavanger bispedømmeråd om at nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 gis navnet «Sola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendringsforslaget.

Sola kirkelige fellesråd 22.04.2020:

SKF- 20/025 Vedtak:

Forslag til vedtak:

a. Sola kirkelige fellesråd søker Stavanger bispedømmeråd om godkjenning til at det nye kirkebygget i Sola sentrum gis navnet «Sola kirke», og anmoder Sola menighetsråd om å gi sin tilslutning til navneforslaget.

b. I forbindelse med dette ser Sola kirkelige fellesråd behovet for å gi nåværende Sola kirke nytt navn for å unngå navneforvirring, og søker Stavanger bispedømmeråd om at nåværende Sola kirke i Nordsjøveien 60 gis navnet «Sola kapell» som nytt navn på nåværende kirkebygg fra det tidspunktet ny kirke i Sola sentrum vigsles. Sola menighetsråd anmodes om å gi sin tilslutning til navneendringsforslaget.

Vedlegg:

FR-sak 35/18 Navn på ny kirke i Sola sentrum

Navn til kirkene i Sola

Opprop for Sola kirke - med ønske om at kirken vår får beholde sitt navn

former

VANT: 3. klassingene jubler over nettmøte med Forskningsrådet.

FOTO: SKJERMBILDE FRA FACEBOOK

3. KLASSINGENE BLE HYLLET AV STATSMINISTEREN:

Gull igjen til Storevarden skole

3. klassingene ved Storevarden skole forsket på hvorfor det blir striper i glasset etter at en har drukket Biola. Det sendte dem rett til topps i Nysgjerrigper-konkurransen.

HELENE PAHR-IVERSEN
helene.pahr-iversen@solabladet.no

Hele seks av 25 finalister til den nasjonale forskningskonkurransen, Nysgjerrigper, kom fra Storevarden skole. Barneskolen i Tananger har i år vært deltatt, og har også vunnet flere ganger. I dag ble vinnerne offentliggjort på video, og gullvinnerne er 3. trinn ved Storevarden skole.

- Vi er veldig stolte, sier rektor ved skolen, Tor Egil Gryte. Han mener den forskningsbaserte måten å lære på er svært viktig for elevene.

- Det er helt i tråd med det nye kunnskapsløftet, og elevene våre får en fantastisk mulighet til å jobbe målrettet med dybdelæring på denne måten. Alle trinnene på skolen deltar med flere prosjekt, så det betyr at alle elevene jobber sju ganger i løpet av tiden de er her med denne type fors-

kningsbasert læring, sier Gryte.

Klassene rakk akkurat å sende inn sine bidrag før skolene ble stengt 12. mars. Nå er 3. klassingene tilbake på skolen, men tildelingen skjedde likevel via nettmøte. Klokken 10 tirsdag formiddag fikk elevene se youtube-video der de blir gratulert av flere, deriblant statsministeren.

- Det er den type nysgjerrighet og ambisjoner vi trenger for å løse utfordringer fremover. Skal Norge fortsatt være en kunnskapsnasjon i verdensklasse trenger vi flere som dere, sa statsminister Erna Solberg til Storevarden-elevene.

Fant svaret på Biola-spørsmålet

Premien er på 30.000 kroner, og elevene har allerede kommet med ønsker for hva de skal brukes til.

- Vi har et forsømt uteområde, og elevene ønsker seg apparater og innhold i skolegården, sier rektor.

Nysgjerrigper er en nasjonal forskningskonkurranse for barn i barneskolen. Deltakerne skal velge et tema de un-

drer seg over og som de vil forske på. Deretter skal de metodisk jobbe frem sine resultater og presentere disse i en grundig rapport.

En av jentene i 3. klasse ved Storevarden skole undret seg over stripene som er igjen i glasset etter at hun hadde drukket Biola. Dermed satte hele trinnet i gang med å finne ut hvorfor. De lurte på om det kunne skyldes melkeblandingen, eller eventuelt melkesyrebakteriene, eller andre forhold. I arbeidet ble det både besøkt bondegård, laboratorium og produsert egen sur melk. Resultatet de kom frem til er: Den tykke konsistensen gjør at noe av Biolaen klistrer seg til glasset. Melkesyrebakteriene fortsetter å spise sukker fra melka. Proteinene trekker seg enda mer sammen, og skli nedover mot bunnen av glasset. Slik blir det striper i det tomme Biola-glasset.

FELLESRÅDET HAR BESTEMT SEG:

Enstemmig vedtatt kirkenavn

Sola kirkelige fellesråd har stemt over navnevalg på ny og gammel kirke i Sola.

GEIR ARNE LØLAND
geir.loland@solabladet.no

KIRKE: Debatten om nytt navn på Sola kirke lever i beste velgående, og foreløpig er inngenting endelig vedtatt. Men

nå har Sola kirkelige fellesråd gjort sitt valg. For en liten uke siden avholdt de avstemning over forslaget om at den nye kirken skal få navnet Sola kirke, mens den gamle på Utsola skal bli hetende Sola kapell.

- Det ble gjort et enstemmig vedtak i tråd med forslag til vedtak. Nå er saken til behandling i menighetsrådet, før

det sendes videre til Stavanger bispedømmeråd for endelig behandling og vedtak, opplyser kirkeverge i Sola, Trygve Torgersen.

I vedtaket ligger det også en anmodning om at nåværende Sola kirke får navnet Sola kapell så snart den nye kirken i sentrum er vigslat.

labladet

Sømme og Utsola velforening: 10.000 kroner

■ Velforeningen søker om midler til bålpanne, nett til 7'er mål og parkbord.

1. Tananger sjøspeiderne: 20.000 kroner

■ Sjøspeiderne i Tananger søker om midler til nye redningsvester.

MOT Dysjaland: 40.000 kroner

■ MOT i sørbygda søker om midler til å lage et eget MOT-rom der vi kan kjøre alle MOT-øktene på Dysjaland skule.

– Når ny kyrkje skal vigslast i Solakrossen, bør det bli ei ny kyrkje både i navnet og gavnet

Når er anledningen til å bruka namnet på kyrkja som reisest der for Solakrossen kirke.

ELSE-MARIE BUE

LESERBREV: Kyrkjevergen seier at Sola kyrkje fortsatt skal vera eit kyrkjebygg. Så bra. Nå er saka på ein måte halvert. Tidlegare las me at kyrkja skulle bli ein livssyns- nøytral arena. Men ordet «historielaut» kryp seg framleis inn i det eg les. F.eks. «Den gamle kyrkja» frå 1955. Sola kirke har stått på tuftene frå 1842, og verkeleg vore eit storverk der oppe på Solagardane. Eit samlingspunkt, ein stabbestein. Me fattar ikkje kor stort det bygget må ha fortona seg for slitarane rundt på gardane der folk streva med spett, steinbuk, hest og kjerre. Kor stolte har dei vore av den flotte kyrkja. Like stolt som folk var av dei store katedralane i Europa i middelalderen. Så var det ikkje kommunen som ga namn til kyrkja. Det var staden der ho var plassert i Haaland herred eller kommune. Hadde ikkje tyskarane lagt kyrkja i grus, sto nok kyrkja der framleis. Ville nok fått idéen til å flytta namnet til Solakrossen då? Bileta fins om ei kyrkje som først vart kamuflert, grønmalte osv., men som tilslett fall på post.

- Oppropet formidlar et sterkt, lokalt engasjement for å beholde namnet på nåværende Sola kirke. Det framgår ikkje av underskriftslistene om de som har undertegnet tilhører geografisk det området som Sola sokn/menighet omfatter, les eg i Solabladet nå.

Så eg er vel kjent med at eg ikkje bør meine eller uttale meg. Men, utan adresse i Sola det meste av mitt vaksne liv, reknar eg meg den dag i dag som solabu lell. Forfedrane mine er kanskje av urbefolkningen, jentenamnet mitt er gardsnamn frå Sola, eg er fødd i Sola, døypt og gift i Sola kirke. Mine første barneminne har eg også frå denne plassen, frå den tida klokken las frå lesepulsten at me var i Guds heilage hus. Og ikkje minst har eg minne frå kyrkjegarden. Dei faste turane dit med mor og sykkel for å stella gravene, var gilde reiser. Og alt førearbeidet for at gravene skulle vera fine! Det var før gartneria produserte blomster og folk betalte for slikt. Ja, rett og slett den tida folk brukte minst mulig av jorda si til hage. I dag

held gravstellet vårt fram ved nye generasjonar. Ein gravplass er ei stor historiebok.

Onsdag før påske var Aftenbladet saman med eit lite gravfylgje i begravelse i Sola kirke. Dei fylgde like til grava, der lyden frå helikopterbasen blanda seg med salmesong og blei til Musikk ved grava. Der, på helikopterbase-grunn, budde også ein del av menigheten i farne tider. Og journalisten beskriver dei gamle gravene og sere monien over fleire sider. Han får også med dei lange historiske linjene frå Erling Skjalgson og denne staden som kyrkjestad.

Sola kirke har sanneleg si historie. Den var soknekyrkje for alle. Nå har kommunen fått fire kyrkjer og fire sokn, og alle har namn etter grunnen dei står på. Sola kirke har på eit vis ein mykje større menighet enn den som flyttar til sentrum. Det er grunnen til engasjementet! Og det er også ein grunn til ikkje å rana namnet med seg.

Når ny kyrkje skal vigslast i Solakrossen, bør det bli ei ny kyrkje både i navnet og gavnet. Krossen har vore navet i utviklinga, økonomisk og administrativt, i kommunen. Nå er anledningen til å bruka namnet på kyrkja som reisest der. Solakrossen kirke. Krossen - Korset. Mange ville vore utruleg glade for muligheten til eit slikt namn på kyrkja si. Vakkert, talande og klangfullt. Lurer på kva som vil skje i Klepp. Der skal det også byggest kyrkje i krossen.

I Sola er saka nå kirke/kapell? Eg ser ikkje relasjonen og hensikten med å trekkja navn som Hundvåg kirke/kapell og Tjensvoll kirke/kapell inn i samanhengen her. Det seier lite om kjernen i Sola kirke saka. Desse kapella har ei heilt anna historie. Pkt. 1: Dei har aldri vore soknekyrkjer. Hundvåg, del av dåverande Hetland kommune, hadde Vor Frue kirke - el. Hetlandskyrkje, på Storhaug i Stavanger, som si soknekyrkje med gravplass. Hundvåg kapell var Fredheim bedehus og vart vigsla til kapell. Hundvåg kirke kom i 1983. Tjensvoll kapell var og er i bruk ved begravelsar på Tjensvoll kyrkjegard. Tjensvoll kirke vart vigsla i 1978. Pkt. 2: I Norsk kirkeleksikon, Våre Kirker, er ingen av desse kapella nemnde. Dei går ikkje inn under vimpelen Våre kirker. Sola og nabokommunen Klepp burde heller snakka saman. Solakrossen kirke og Kleppekrossen kyrkje.

Sola kirke skal fortsatt vere seremonier og aktiviteter

Til høsten står den nye kirken ferdig, og her skal mesteparten av aktivitetene foregå. Men nåværende Sola kirke skal verken legges ned, eller omgjøres til et livssynsøytralt kapell.

HELENE PAHR-IVERSEN
helene.pahr-iverson@solabladet.no

Eksisterende Sola kirke skal fortsatt inneholde mye av inventaret som i dag finnes. Det gjelder blant annet alteret, knefallet, lesepulsten og den 400 år gamle altertavlen.

Nåværende Sola kirke vil ihht. kirkeloven fremdeles forbli et kirkebygg og være i Sola sokn sitt eie og under fortsatt forvaltning av Sola

kirkelige fellesråd, slik det er regulert i kirkeloven.

Noe liturgisk utstyr fra den gamle kirken, inkludert døpefonten, planlegges derimot å bli flyttet til det nye kirkebygget.

Den nye kirken skal fra første dag være Sola menighet sin nye soknekirke, og Sola menighet flytter ut av den gamle kirken og inn i et nytt kirkebygg. Alle

gudstjenestelige plikter og biskopelig forordning skal avholdes i det nye kirkebygget, og all menighetsliv og -aktivitet flyttes til sentrumskirken.

Fortsatt begravelser i nåværende kirke

KIRKEVERGEN MENER det er grunn til å anta at en god del av vielsene også vil finne sted i den nye kirken.

- Den flotte gangveien fram til alteret samt mye bedre bekvemmeligheter for alle som er til stede vil invitere mange brudepar til å legge sin vielse til den nye kirken, skriver kirkeverge Trygve Torgersen i

Kirkevergen foreslår at kirken får

Saken om navneendringen til Sola kirke skal behandles av Sola kirkelige fellesråd neste uke.

HELENE PAHR-IVERSEN
helene.pahr-iverson@solabladet.no

Både Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd vedtok i august og septem ber 2018 at den nye kirken i sentrum skal hete Sola kirke, mens eksisterende Sola kirke får navnet Utsola kapell. Det kan det nå bli en endring på. Kirkevergen mener nå at nåværende Sola kirke bør få navnet Sola kapell.

Neste uke møtes Sola kirkelige fellesråd til et digitalt møte der blant annet navnet på kirkene skal behandles.

Kirkeverge Trygve Torgersen bemerker i sin saksutredning til fellesrådet at da Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd behandlet i 2018 ble det gjort en nøye vurdering i forhold til å navngi det nye kirkebygget som snart skal reises i Sola sentrum med det navn som bekrefter stedet det skal stå på, midt i Sola sentrum.

- Den nye kirken skal fra første dag være Sola menighet sin nye soknekirke, og Sola menighet flytter ut av den gamle kirken og inn i et nytt kirkebygg. Alle gudstjenestelige plikter og bi-

skopelig forordning skal avholdes i det nye kirkebygget, og all menighetsliv og -aktivitet flyttes til sentrumskirken. I den norske kirke er det en gjennomført ordning at soknekirken er primærkirken i et sokn, altså den kirken menigheten i et distrikt i alminnelighet sogner til, og hvor det regelmessige feires gudstjeneste. Hvert sokn har alltid en soknekirke, og de alle fester soknekirker bærer soknets navn. Slik har praksisen vært i flere hundre år, og den ordningen finner Sola kirkelige fellesråd det helt relevant og naturlig å slutte seg til videre, står det i utredningen.

Stort engasjement

TRYGVE TORGERSEN påpeker at han etter et intervju i Solabladet i fjor høst har fått henvendelser fra folk angående navnet på kirken og den fremtidige bruken av Sola kirke. Han har også fått tilsendt oppropet som Leiv Arild Lie og Anne Marie Joa tok initiativ til i februar, der rundt 700 mennesker skrev under på at de ønsker å beholde Sola kirke slik den er.

- Oppropet formidlar et sterkt, lokalt engasjement for å beholde navnet på nåværende Sola kirke. Det framgår ikkje av underskriftslistene om de som har undertegnet tilhører geografisk det området som

Sola sokn/menighet omfatter, eller om de er medlemmer av Den norske kirke, men oppropet er et uttrykk for engasjement for det lokale kirkebygget og dets navn, og det ber Stavanger bispedømmeråd om å bidra til en god beslutning om at Sola kirke får beholde sitt navn, uttaler kirkevergen.

Han erkjenner at det nok kan virke rart for en del at den nye kirken får navnet Sola kirke.

- Mange kjenner kun til kirkebygget fra 1955 som bærer det navnet. Men siden tidlig middelalder har Sola kirke vært et sentralt knutepunkt for bygd livet og kirkelivet i Sola. Stedet der Sola ruinkyrkje står i dag har vært kirkested fra tidlig middelalder til det rundt 1840 ble bygget en stor, ny Sola kirke helt på hjørnet av Utsola, som er det lokale stedsnavnet.

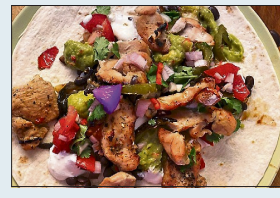
- Anbefaler Sola kapell

DENNE TREKKIRKEN ble revet under krigen, og etter krigen kom diskusjonen om en ny kirke i Solakrossen. I påvente av sentrumskirken ble det i 1955 ført opp en erstatning for kirken som ble revet. Det fikk først navnet Sola kapell, men ble deretter til Sola kirke.

Kirkevergen har tidligere bedt menighetsrådene om å vurdere «Sola gamle kirke» og «Sola nye kirke» når valget skal tas, men mener

FORRIGE UKES VINNER

Björg Målfrid Vidnes

TIL ETTERTANKE

Uventet påskefeiring bakerst i en togkupé

Vi er i et land i Midt-Østen der påskefeiringen er forbudt, bare muslimsk tro er tillatt. Men også der finnes det noen kristne. Shirin er en av dem. Hun kjemper mot ensomheten og drømmer om hvordan det hadde vært å ha noen

som hun kunne feire Jesu oppstandelse med. I et lite hefte «I tjeneste for forfulgte kristne» forteller hun hva hun opplevde 1. påskedag. En formiddag opplever hun at Gud leder henne til å gå til jernbanestasjonen. Når hun

kommer dit, er det som Hansier sier til henne: «Gå inn i den kupeen der borte». Shirin synes den ser helt tom ut, men hun bestemmer seg for å gå inn. Hun går bakover langs seteradene, og der, helt bakerst, får hun øye på en kvin-

ne. Shirin ser at hun sitter og leser i en bok. Og med store øyne oppdager hun at det er Bibelen kvinnen leser i. Shirin går helt bort til kvinnen og sier: «God påske!» Kvinnen hopper i setet, og ser forskrekket på Shirin. «Hvordan

re et kirkebygg, men de fleste legges til den nye kirken

sin utredning om kirken som Sola kirkelige fellesråd skal behandle neste uke.

Han mener det er gode grunner til å forvente at de fleste av de 70-80 årlige gravferdsseremoniene fremdeles vil bli lagt til nåværende Sola kirke i Nord-sjøvegen, fordi kirkebygget ligger på Sola kirkegård sitt område, som er den største og mest brukte kirkegården i Sola kommune. Det er dermed praktiske og logistikkmessige grunner til å forvente at de fleste begravelsene vil bli holdt i den gamle kirken, selv om det også vil være anledning til begravelser også i det nye kirkebygget, for

dem som ønsker det.

Den nye kirken skal gi mer liv i sentrum

DE FLESTE kulturelle arrangementer, konserter og lignende arrangementer vil bli holdt i den nye kirken, som vil være lett å komme til, også ved å reise kollektivt. Kirkevergen påpeker at for eksterne leietakere til konserter vil kirkebyggets plassering i Sola sentrum være mer attraktiv fordi den ligger i sentrum og rommer inntil 450 sitteplasser. Det er cirka 200 flere plasser enn i det gamle kirkebygget.

Samtidig gir naboskapet med

Sola kulturhus gjensidig nye, store muligheter for samhandling og samarbeid om ulike kulturarrangementer. Sola kommune arbeidet grundig og lenge med den nye reguleringsplanen for Sola sentrum som ble vedtatt i 2013, og den nye kirken vil sammen med det nye rådhuset, kulturhuset, ny boligbebyggelse og en oppdatert sentrumsstruktur bidra til gode møteplasser og et levende sentrum for mange fra morgentil kveld.

Det foreligger ikke forslag om å gjøre Sola kirke om til livssynsnøytralt gravkapell. I så fall måtte det søkes om godkjen-

ning av Stavanger biskop til nedleggelse.

Nåværende Sola kirke er etter kirkelovens bestemmelser fremdeles et godkjent kirkebygg, men vil i praksis ha svært få kirkelige arrangementer etter at ny kirke i Sola sentrum er vigslet og tatt i bruk høsten 2020. Fellesrådet ser likevel behov for å utrede hvordan dette bygget bør brukes i fremtiden, ikke minst med tanke på å kunne holde drifts- og vedlikeholdskostnadene på et nøkternt nivå.

JUBILANTER

85 ÅR

Berit Emilie Eide: 25. april
Oddvin Johannes Heradstveit: 26. april

80 ÅR

Erling Sigurd Sola: 25. april
Målfrid Ødegård: 29. april

75 ÅR

Anne Berit Rossavik Gundersen: 26. april
Kirsten Linjord: 26. april
Trond Rese: 26. april
Solfrid Therese Jørgensen: 29. april

70 ÅR

Anne Lise Kallestén: 26. april

60 ÅR

Bård Eilif Hveding: 23. april
Solveig Finnesand: 25. april
John Førland: 25. april
Jan Werner Saxeide: 28. april

50 ÅR

Arne Sola: 23. april
Dagfinn Arthun: 24. april
Erik Rovik Bærheim: 25. april
Heljar Toska: 25. april
Åshild Ekkje Kullerud: 26. april
Anne Brit Høiland: 27. april
Marat Mukhitov: 27. april
Lena Elisabeth Norberg: 27. april
Brit Elisabeth Solheim Edvardsen: 28. april
Linn Hakli: 28. april
Jan Ove Haaland: 29. april

40 ÅR

Ewa Paulina Stavrou: 23. april
Emilia Bogna Zimnak: 23. april
Eivind Lutentun: 25. april
Vidya Ivayanti Sinisuka: 25. april
Camilla Thomassen Lillo: 28. april
Piotr Rafal Nikiel: 28. april
Bernt Johan Tuntland: 28. april
Francesca Lina Rodella: 29. april
Marek Zurawicki: 29. april

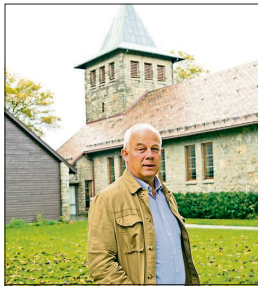
30 ÅR

Aleksander Haglund: 24. april
Mads Arild Helleberg Hamre: 24. april
Anita Skjøllingstad Hausnes: 24. april
Andreas Sola: 24. april
Rolf Eric Ekholt: 25. april
Camilla Ånderå: 25. april

20 ÅR

Sondre Christian Aase: 23. april
Sine Ree Tjessem: 23. april
Emmelin Solheim: 27. april
Daniel Pawel Zambrzycki: 27. april

navnet Sola kapell, ikke Utsola kapell

NYTT FORSLAG: Kirkeverge Trygve Torgersen anbefaler at denne kirken får navnet Sola kapell, og ikke Utsola kapell.

FOTO: SOLABLADET

samtidig det er viktig å unngå navneforvirring.

Kirkevergen anbefaler tydelig overfor Sola kirkelige fellesråd og Sola menighetsråd at den nye kirkens navn må være «Sola kirke» fra starten av, fordi det er den som er Sola menighet sin kirke fra høsten 2020 av, skriver Torgersen i sin utredning til fellesrådet.

Han skriver videre:

- I et langt perspektiv er det antakelig klokt å droppe «Utsola» og «Kirkesola» som navnealternativ, og heller velge å kalle det gamle kirkebygget for «Sola kapell», som det jo faktisk het i utgangspunktet i 1955 og som det ble vigslet som. Det er ikke ideelt med omtrent identiske navn i samme sokn, men det finnes samtidig mange av eksempler på en slik praksis, eksempelvis Hundvåg kirke og Hundvåg kapell og Tjensvoll

kirke og Tjensvoll kapell i Stavanger. «Utsola» og «Kirkesola» er faktiske navn på lokale områder i bygda, men er antakelig ikke godt nok kjent til at det vil være et godt navnevalg for dette kirkebygget. Med navnet «Sola kapell» vil det være enkelt og forståelig å referere til kirkebygget som ble reist i 1955, til erstatning for den store hvite trekirken som i begynnelsen av 2. verdenskrig ble kamouflert av den tyske okkupasjonsmakten før den ble revet i 1943. Det er grunn til å forvente at «Sola kapell» - alternativet vil kunne være samtlende over tid, mener han.

Skal fortsatt være et kirkebygg

DET LIGGER i behandlingen av denne saken ikke forslag om at Sola kirke gjøres om til livssynsnøytralt gravkapell. I så fall måtte det søkes om godkjenning av Stavanger biskop om nedleggelse. Nåværende Sola kirke er etter kirkelovens bestemmelser fremdeles et godkjent kirkebygg, men vil i praksis ha svært få kirkelige arrangementer etter at ny kirke i Sola sentrum er vigslet og tatt i bruk høsten 2020.

Men kirkevergen påpeker at det vil i lang fremtid ennå være begravelser i nåværende Sola kirke, i tillegg til visler. Han påpeker samtidig at det er behov for en utredning om hva bygget skal brukes til, ikke minst med tanke på å holde drifts- og vedlikeholdsutgifter nede.

Han legger også til at det har vært store økonomiske og byggetekniske utfordringer med Tananger kapell etter at Tananger kirke ble bygget. Politikerne besluttet også å gi bort Tananger kapell dersom noen ønsker å overta det. Foreløpig har ikke det skjedd.

Kirkevergen anbefaler nå at Sola kirkelige fellesråd ber bispedømmerrådet om å få bruke Sola kirke som navn på den nye kirken i Kongshaugvegen, mens Sola kirke får navnet Sola kapell når den nye kirken vigsles. Det skjer trolig i høst.

Skal stå ferdig i høst

I GOD tid for det nye kirkebygget ferdigstilles, vigsles og tas i bruk i oktober 2020 må navn på det nye kirkebygget være godkjent av Stavanger bispedømmerråd, og navneforslaget fra menighetsråd og fellesråd til nytt navn på nåværende Sola kirke må da behandles og fastsettes i bispedømmerrådet.

Sola menighet og Sola kirkelige fellesråd etablerte i 2006 den første formelle planleggingskomiteen for den nye sentrumskirken. Det hadde over lang tid vært et klart behov for et nytt, større kirkebygg med nye og større muligheter for et moderne og aktivt menighetsliv, ikke minst på grunn av den store befolkningsveksten i kommunen. Etter mange års planleggings- og utredningsarbeid kunne Sola kirkelige fellesråd sende formell søknad om godkjenning av det nye kirkebygget i mars 2019 til Barne- og

familiedepartementet. Endelig godkjenning forelå i juni i fjor, 2019.

Første spadestikket ble foretatt i mars i fjor av daværende ordfører Ole Ueland og varaordfører Jan Sigve Tjelta, og gravearbeidene tok til senere samme vår. Grunnsteinsnedleggelsen for ny kirke i Sola sentrum ble foretatt i september av Stavangerbiskop Anne Lise Ådnøy. Den nye kirken planlegges ferdigstilt tidlig høst 2020. Kommunen har bevilget av 83,25 millioner kroner til byggingen. I tillegg bidrar Sola menighet med penger, dugnad, varer og tjenester til en verdi av cirka 9,4 millioner kroner, og totalprisen på kirken er nær 93 millioner kroner. Brandsberg-Dahls arkitekter AS i Stavanger og JAJA Architects APS i København har sammen tegnet den nye kirken.

Sola kirkelige fellesråd er i henhold til kirkelovens bestemmelser formell byggherre for det nye kirkebygget, og har delegert byggeledelsen til Sola kommune. Den utføres i samarbeid med Sola menighet, som høsten 2020 skal flytte til og ta det nye kirkebygget i bruk.

Når et nytt kirkebygg skal godkjennes er det bispedømmerrådet som godkjenner navn på kirkebygget. Sola kirkelige fellesråd oversender søknad om navn på kirkebyggene i Sola sokn når vedtakene er gjort i respektive råd, for endelig fastsettelse. Bispedømmerrådet vil trolig gi sin endelige godkjenning i mai, eller juni.

delse sammen med! Vi skal få være med og be om at Gud vil føre kristne sammen på en måte de ikke tenkte. Det er Gud som leder!

HANS KRISTOFFER GOA

vet du at jeg er en kristen?, spør hun. «Jeg ser boken du leser i. Jeg har også en slik! Og Gud har ledet meg hit i dag», svarer Shirin.

De blir sittende der, disse to kristne kvinnene, troende søstre, og feiret påske bakerst i en

tom togkupe. Så høyt elsket Gud disse to ensomme kristne at han førte dem sammen denne påskedagen. For et under! Kvinnen med Bibelen forteller: «Jeg våger vanligvis aldri å ta Bibelen med meg ut, men denne morgenen følte jeg at jeg

MÅTTE! Jeg er så glad for at jeg lyttet til Guds stemme og at han førte oss sammen, slik at vi fikk feire Jesu oppstandelse!» Slik kan påskefeiringen oppleves i et lukket land. Vi har kristne søsken som ber og lengter etter noen å feire Jesu oppstan-

Fra: Sigfred Høie <sigfred.hoie@lyse.net>
Sendt: torsdag 21. mai 2020 10:58
Til: Stavanger-bdr
Emne: Fwd: SOLA KIRKE SOLA KOMMUNE ROGALAND 2020

----- Originalpost -----

Emne: SOLA KIRKE SOLA KOMMUNE ROGALAND 2020
Dato: Torsdag 21. Mai 2020 10:37 CEST
Fra: Sigfred Høie
Til: post.kirkeradet@kirken.no

TIL
KIRKERÅDET

SOLA KIRKE ROGALAND 2020

Er det mulig at vi innbyggere i Sola Kommune får beholde vår Sola Kirke med navnet Sola Kirke i fred?

Vi ønsker ikke å få ødelagt vår kirke med navneendring til kapell.

Det er jo planer om å stjele innbo fra Sola Kirke forstår vi, men er dette lovlig og godtatt av Gud?

Våre avdøde og de ukjente soldater er hviler i fred ved Sola Kirke og vi forventer at dette fortsetter ut vår tid.

Håper Kirkerådet tar ansvar i saken.

Kopi sendes Regjeringen og Stortinget.

Mvh
Sigfred Høie
Solgløttvegen 9
4051 Sola
Rogaland

Stavanger bispedømme
Kristin Sunde Jakobsen

Deres ref.

Vår ref.
19/379-2/KES

Dato
21. mai 2019

Navn på to kirkebygg i Sola kommune. Tiltråding.

Vi viser til et brev som Kristin Sunde Jakobsen i Stavanger bispedømmeråd skrev til stedsnavntjenesten i Språkrådet 14. mai i år.

Så langt vi kan se, er det tilrådelig å bruke **Sola kirke** som navn på den nye kirken i Sola sokn og å gi det nåværende kirkebygget i soknet navnet **Utsola kapell**. Kapellet ligger på gården Utsola og i Sentralt stedsnavnregister, SSR, er **Utsola** registrert som offisiell gårdsnavnform. Det er lange tradisjoner for å kalle kirker og kapell opp etter gårdene de ligger på.

Med hilsen fra

Gunnstein Akselberg
stedsnavnkonsulent

Daniel Ims
seksjonssjef

Kjell Erik Steinbru
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottaker:
Stavanger bispedømme

Kopi til:
Kartverket Stavanger

Postadresse
Postboks 1573 Vika
NO-0118 Oslo

Besøksadresse
Observatoriegata 1 B
NO-0254 Oslo

Sentralbord
+47 22 54 19 50

E-post
post@sprakradet.no
Internett
www.sprakradet.no

Organisasjonsnummer
971 527 404

NAVN PÅ SOLA KIRKE

Anna Marie Joa og Leiv Arild Lie har skrevet leserinnlegg i Solabladet som er publisert på nettavisen 9.9.2020 vedrørende den forestående behandling av navnesaken i Stavanger bispedømmeråd. Jeg vil gjerne her bidra med noen saksopplysninger som begrunner de enstemmige vedtakene i Sola menighetsråd og Sola kirkelige fellesråd. Det er en forhistorie som jeg tror mange ikke er kjent med.

Navnesaken har røtter tilbake til krigen. Da ble som kjent både Sola kirke og middelalder-kirken revet av okkupasjonsmakten. Sola kirke ble reist i 1840 på kirkegården og var akkurat 100 år da den ble revet. Strukturen i Sola var annerledes 1840 enn i 1940. Det var kommet en flyplass og det utviklet seg et sentrum omkring Solakrossen. Når det skulle etableres ny kirke var det derfor ønske om at den skulle bygges nær sentrum og at det måtte reises et kapell på gravplassen der den revne kirken hadde stått. Etter krigen startet det et arbeid i menigheten i samarbeid med kommunen for å finne ny kirketomt på Sande. I begynnelsen av 1950-tallet var dette arbeidet gjort. Det var regulert ny kirketomt som ble godkjent i stiftsdireksjonen (fylkesmann/biskop), Sola kommune og Kirkedepartementet. Det ble satt i gang bygging av kapell på den gamle kirketomten. Bygget ble vigslet i 1955 med navnet Sola kapell. Planen var å sette i gang arbeid med ny kirke. Navnet Sola kirke var reservert til den nye kirken som skulle komme på Sande og som skulle være den nye hovedkirken og soknekirke for Sola sokn. Det var for øvrig også gravplassarealer til denne kirketomten. Så sent som i 1958 finnes det korrespondanse med Kirkedepartementet som stadfester vedtakene og planene for bygg og tomt. Det skulle altså hete Sola kapell på Utsola og Sola kirke på Sande.

Byggingen av den nye kirken ble ikke realisert og kirketomten ble etter hvert brukt til andre formål. Ny kirketomt for Sola menighet var i mange år i det blå. Sola kapell fungerte som soknets kirke og ble som regel omtalt som Sola kirke. Mange i Sola oppfatter dette som sin kirke. I Sola menighet har imidlertid alltid planene om ny kirke i Sola sentrum vært levende og det har vært arbeidet for byggingen av ny kirke i alle disse år, med noe vekslende intensitet. Det har vært et savn å ikke ha en ordentlig kirke til disposisjon for menighetsarbeidet. Det har samtidig vært behov for kirker andre steder i kommunen etter hvert som kommunen utviklet seg. Sola kommune har tatt på seg å bygge moderne kirker i tur og orden. Sørnes, Tananger og Ræge ble prioritert.

I begynnelsen av 1970-tallet ekspanderte Røyneberg-området og behovet for kirke vokste frem. Det ble besluttet at det skulle bygges kirke på Sørnes og skilles ut et nytt sokn. Kirken skulle ha navnet Sørnes kirke og stod ferdig i 1977. Det offiselle navnet på bygget i Sola var imidlertid fortsatt Sola kapell i påvente av nytt kirkebygg. Følgelig ville Tananger og Sørnes ha kirke, mens Sola hadde kapell. I 1974 ble det derfor tatt initiativ til formelt å endre navnet på bygget på Sola fra Sola kapell til Sola kirke først og fremst fordi de to andre soknene hadde kirker, mens Sola sokn hadde to kapeller (Sola og Ræge). Departementet godkjente navneendringen i 1974 og dette ble da formelt soknekirken. Det betød på ingen måte at Sola menighet hadde oppgitt planen om å få ny kirke i Sola sentrum.

Når nå nytt kirkebygg reises, så er det naturlig for Sola menighet å se dette som fullføring av planene fra etterkrigsårene. Navnet på den nye kirken må være Sola kirke slik vi ser det. Det fremstår som litt historieløst å hevde at kun nåværende Sola kirke kan bære navnet Sola kirke. Nåværende Sola kirke er bygget for å være kapell på gravlund, men fikk tjene som soknekirke inntil videre. Det er også førende for Sola menighetsråd å være tro mot de i menigheten som i alle disse årene har arbeidet for og holdt visjonen om den nye kirken varm. De som hadde ansvar i Sola menighet i etterkrigsårene var visjonære. Erttertiden har vist at de tenkte rett om utviklingen i Sola kommune.

Et av argumentene mot å bygge en kirke har vært at vi ikke trenger 5 kirker i Sola kommune. Det er Sola menighet enig i. Det er også et økonomisk aspekt som menigheten er veldig klar over. Det har aldri vært meningen fra Sola menighet at den skulle ha to kirker. Men Sola menighet mener at de

mangler en skikkelig anvendelig kirke til moderne menighetsarbeid. Nå får den det og Sola menighet ønsker en åpen kirke som brukes hver dag, med aktiviteter og møteplasser for alle aldersgrupper på et sted hvor den er lett tilgjengelig for mange.

Den nye kirken ligger i aksen mellom Sola rådhus og Sola kulturhus. Plasseringen og dens forhistorie tilsier at den nye kirken skal hete Sola kirke og nåværende Sola kirke får tilbake sitt opprinnelige navn som den hadde fra 1955 til 1974.

Det antydes at det ikke har vært en åpen prosess. Til det er å si at spørsmålet om navn har vært behandlet over lang tid. Det har vært to formelle runder både i Sola menighetsråd og Sola kirkelige fellesråd, med behandling i 2018 og 2020. Det foreligger offentlige protokoller fra alle møter, og menighetens medlemmer har kunnet gi uttrykk for sine synspunkter. Vi har i behandlingen lagt vekt på at saken skal være kjent. Det første forslaget i 2018 til navn på den nåværende kirken var som kjent Utsola kapell. Det var lydhørhet for innspill som førte frem mot det endelige forslaget som er Sola kapell. Engasjerte kirkemedlemmer og andre har kunnet fremføre sine synspunkter fritt. Vi har faktisk ikke oppfattet at det har vært mye motstand på spørsmålet om hva den nye kirken skulle hete sett i forhold til den gamle.

Det er et formelt element som ikke er blitt gjennomført, nemlig behandling i menighetsmøte hvor etter kirkeloven alle soknets medlemmer kan delta og si sin mening. Det er grunnet covid-19. Det er bispedømmerådet innforstått med. I et menighetsmøte i Sola ville imidlertid bare de som er medlemmer bosatt i soknet ha tale- eller stemmerett.

Svein Ragnvald Tjora
Leder av Sola menighetsråd

Svein Inge Thorstvedt
Leder av Sola kirkelige fellesråd

Fra: Tomas Mjelde Røsbak
<tomas.mjelde.rosbak@randabergkirkene.no>
Sendt: torsdag 10. september 2020 16:43
Til: Gunnar Rønnestad
Emne: Uttalelse fra prost ang. sak om skifte av navn på Sola kirke og fastsetting av navn på ny kirke i Sola

Til Stavanger bispedømmeråd

Jeg viser til sak i bispedømmerådet angående skifte av navn på Sola kirke og fastsetting av navn på ny kirke i Sola.

Mitt anliggende med denne uttalelsen er å gi min støtte til fellelsråd og menighetsråd sin innstilling om at den nye kirken får navnet "Sola kirke" og den gamle "Sola kapell". Jeg har registrert at det har kommet reaksjoner på forslaget om å endre navnet på den gamle kirken. Det er forståelig at mennesker reagerer på at kirken deres skal skifte navn. Men kirken til medlemmene i Sola sokn er fra 18.oktober å finne et nytt sted. Forordnede gudstjenester, trosopplæring, diakonale tiltak og andre aktiviteter vil finne sted i den nye kirken i Sola sentrum. Så selv om det er reaksjoner på navnebyttet, så vil nettopp et slikt navnebytte være det som best kommuniserer endringen som skjer i det den nye kirken tas i bruk.

Det er ønskelig å fortsatt utføre kirkelige handlinger som f.eks gravferd i den gamle kirken. Men det er den nye kirken som er menighetens nye tilholdssted. Bruken av ordet "kapell" i navnet til den gamle kirken er en god og tydelig måte å kommunisere dette på. At både kapellet og kirken i så tilfelle vil hete "Sola" vil så klart kunne skape noe forvirring på kort sikt. Men jeg mener likevel at det er et fornuftig kompromiss i stedet for å gi kapellet et annet navn. Dette bør, etter min mening, gjøres nettopp for å imøtekomme reaksjonene som er kommet på navnebyttet.

Det er også gode historiske grunner til det foreslåtte navnebyttet. Disse syns jeg blir bra gjort rede i svaret til leserinnlegget publisert i Solabladet 9/9 skrevet av leder i fellelsråd og menighetsråd i Sola.

De kortsiktige reaksjonene veier ikke opp for de langsiktige konsekvensene dersom den gamle kirken fortsatt blir kalt "kirke". Med dette vil det kunne følge forventninger om forordnede gudstjenester og annen menighetsaktivitet. Sola sokn sin kirke ligger fra 18.oktober i Sola sentrum sammen med Sola kulturhus og Sola rådhus. Det er denne kirken som bør hete Sola kirke.

Mvh Tomas Mjelde Røsbak
Prost i Tungenes prosti

Alf Bethuelsen
Sola kirke
22. okt. 2019, 15.04.01

Jeg henvender meg herved til biskopen, idet det er biskopen som i siste instans godkjenner kirkens navn og bruk.

Som biskopen kanskje kjenner til er det mange i Sola som reagerer sterkt på at kirkens status skal reduseres til et gravkapell med nytt navn. Dette har bl.a. blitt vist gjennom leserbrev i Solabladet. Sola menighets navneforslag for den nye arbeidskirken på Sande med ordinær kafédrift og kontorlokaler skal "stjele" navnet Sola kirke, en kirke som mange har en sterk følelsesmessig tilknytning til.

Det synes som om kirkevergen og Sola menighetsråd er av den formening at den nye arbeidskirken skal ha en høyere status enn de andre kirkene i kommunen ved dette navnevalget. De øvrige kirkene i kommunen har navn etter stedene hvor de er plassert. Et naturlig navnevalg vil derfor være Sande kirke.

Sola kirke har i generasjoner vært plassert ved Kirkesola. Å bryte denne tradisjonen gjør at mange føler avmakt og sorg.

At det kan finnes et legitimt behov for en ny arbeidskirke skal jeg ikke bestride. Men at argumentet er plassbehov for å dekke den ordinære, kirkelige virksomheten finner jeg helt urimelig. Det er imidlertid i den forbindelse gjort et forsøk på å dokumentere manglende plassbehov ved å vise et arrangert foto hvor de fremste benkeradene er fullt besatt - uten å vise hele kirkerommet. Det er kun under noen begravelse at kirken er full, og denne situasjonen vil neppe endre seg ved en ny kirke, idet fremtidige begravelser hovedsakelig vil skje fra nåværende Sola kirke. Resultatet ved en begravelsesseremoni i den nye kirken vil nok medføre at det kun er et fåtall som følger den døde til sitt siste hvilested.

Et annet argument for å beholde Sola kirke med dets navn er gravene til de falne under 2. verdenskrig. Etterkommere som søker etter sine slektninger under navnet Sola kirke, vil finne en kirke uten gravsted. De vil følgelig bli bekymret for at gravene er slettet.

Kirkevergen i Sola, Trygve Torgersen, har i et lengre innlegg i Solabladet den 9. dm uttalt seg om fremtidsplanene for nåværende Sola kirke. Kirken skal reduseres til et kapell på linje med Eiganes-, Tjensvoll- og Soma kapell, og det skal kunne brukes av alle tros- og livssynssamfunn samt til vielser. Et gravkapell er dog neppe et sted som gir gode assosiasjoner om et langt samliv. Jeg har aldri hørt at noen har kommet på tanken om å bruke de nevnte kapellene til vielser.

Ved Sola kirke er det etablert et eget bygg for andre tros- og livssynssamfunn, og jeg har aldri hørt at lokalet er for lite, og derfor nødvendiggjør bruk av kirken.

Ved vigsling av den nye kirken vil alt som er og skjer være vigslet og helliget. Som det står skrevet: "Dette kirkehus, med alt som hører til, er nå tatt i bruk. Ved Guds ord og bønn er det vigslet og helliget til Guds ære og hans menighets oppbyggelse i troen på Jesus Kristus. Fred være med dette hus og med alle som går inn i det."

Følgelig gjelder dette også den ordinære kafédriften i konkurranse med de øvrige kafeene i området. En slik forretningsvirksomhet hører etter min mening ikke hjemme i en vigslet kirke. Kast virksomheten ut som i Mt. 21,12.

Jeg føler at kirkevergen og menighetsrådet utviser tegn til desperasjon i denne navne- og status-saken. De hadde kanskje ikke forventet at folk føler seg så sterkt knyttet til nåværende Sola kirke.

La oss få beholde Sola kirke med sin status og sitt navn.

Med vennlig hilsen
Alf Bethuelsen

Til

Stavanger bispedømmeråd

Sola kirke

Ifølge kirkevergen har den nye kirken på Sande blitt gitt navnet Sola kirke etter forslag fra menighetsråd, kirkelig fellesråd og med anbefaling fra biskop. Det er ikke kjent om det har vært dissens i rådene.

I befolkningen, som har en nær tilknytning til nåværende Sola kirke, har imidlertid forslag om navn og bruksendring for kirken medført stor frustrasjon og sinne. Hvor betydelig dette er blir beklageligvis ikke synliggjort, idet mange føler sterkt ubehag og redsel ved å offentliggjøre sin motstand mot beslutningen i rådene.

Det synes som om rådene har manglet forståelse for at denne saken, bestemt i de lukkede rom, ville opprøre så mange, og da spesielt oss eldre. Jeg har etter mine innlegg i Solabladet fått tilbakemelding fra flere som vurderer å melde seg ut av Den norske kirke. Denne manglende forståelsen kan nok delvis skyldes rådenes alderssammensetning og bostedstilknytning.

Dersom en lignende situasjon oppstår andre steder burde menighetsrådene skaffe seg legitimitet for sin beslutning ved i forkant å offentliggjøre sine forslag, slik at reaksjonene kan komme før beslutninger tas - og ikke i etterkant. Det ville da være lettere for alle å komme med sine innspill.

Jeg viser ellers til min vedlagte Mail av 22/10 til biskop Anne Lise Ådnøy.

Vi ber om at vi får beholde Sola kirke som en ordinær kirke for hele livsløpet - ved dåp, vielse og begravelse.

Med vennlig hilsen

Alf Be huelsen

Fra: May Britt Salte Klopstad <may.britt.salte@lyse.net>
Sendt: 28. oktober 2019 00:17
Til: Stavanger-bdr
Emne: Sola Kirke

Hei

Ang Sola Kirke som skal fratras sitt navn !!

Jeg synes att det er helt feil å frata vår kjære Sola kirke sitt navn til fordel for den nye kirken i Solasentrum. Det att Biskopen i Stavanger har godkjent dette uten å undersøke hva Solabuen mener !!

Der er som å frarøve oss vår kirke og ikke minst vår kulturarv og indentitet !!

Jeg ber istendig om å revurdere dette standpunktet å høre/undersøke hva Solabuen vil !

På forhånd takk

mvh May Britt Salte Klopstad
Sendt fra min iPhone

Fra: Hanne Larsen <hanne.rosenkrantz.larsen@gmail.com>
Sendt: 23. desember 2019 19:36
Til: Stavanger-bdr
Emne: Navnevalg Sola

Hei.

Jeg stiller meg i kø til dem som mener at Sola kirke skal forbli Sola kirke.

Navnet til den nye kirken kan være hva som helst, utenom navnet som er opptatt.

Mvh

Hanne Rosenkrantz Larsen

Fra: Erik Haga <erik.haga1@lyse.net>
Sendt: 24. desember 2019 14:41
Til: Stavanger-bdr
Emne: Mening

La Sola kirke få beholde navnet sitt og gi ny kirke som bygges nytt navn.
Mvh Erik Haga

Sendt fra min iPhone

Fra: Swansea ThePiratecaptn <swansea10@hotmail.com>
Sendt: 26. desember 2019 05:05
Til: Stavanger-bdr
Emne: Navn på ny kirke

Syns det blir totalt feil å forandre et så tradisjonsrikt navn som Sola kirke er, for så mange .
Det nye kirkebygget på Sande bør hete nettopp det, Sande kirke

Takk

mvh Svein Terje Svendsen

Fra: Alf Bethuelsen <alf_bethuelsen@hotmail.com>
Sendt: 27. desember 2019 13:01
Til: Kristin Sunde Jakobsen
Emne: Sola kirke

Vel overstått julekveld og godt nytt år!

Følgende skriv vil bli oversendt Stavanger bispedømmeråd i underskrevet stand:

Ifølge kirkevergen har den nye kirken på Sande blitt gitt navnet Sola kirke etter forslag fra menighetsråd, kirkelig fellesråd og med anbefaling fra biskop. Det er ikke kjent om det har vært dissens i rådene.

I befolkningen, som har en nær tilknytning til nåværende Sola kirke, har imidlertid forslag om navn og bruksendring for kirken medført stor frustrasjon og sinne. Hvor betydelig dette er blir beklageligvis ikke synliggjort, idet mange føler sterkt ubehag og redsel ved å offentliggjøre sin motstand mot beslutningen i rådene.

Det synes som om rådene har manglet forståelse for at denne saken, bestemt i de lukkede rom, ville opprøre så mange, og da spesielt oss eldre. Jeg har etter mine innlegg i Solabladet fått tilbakemelding fra flere som vurderer å melde seg ut av Den norske kirke. Denne manglende forståelsen kan nok delvis skyldes rådenes alders- sammensetning og bostedstilnytning.

Dersom en lignende situasjon oppstår andre steder burde menighetsrådene skaffe seg legitimitet for sin beslutning ved i forkant å offentliggjøre sine forslag, slik at reaksjonene kan komme før beslutninger tas - og ikke i etterkant. Det ville da være lettere for alle å komme med sine innspill.

Jeg viser ellers til min vedlagte Mail av 22/10 til biskop Anne Lise Ådnøy.

Vi ber om at vi får beholde Sola kirke som en ordinær kirke for hele livsløpet - ved dåp, vielse og begravelse.

Med vennlig hilsen
Alf Bethuelsen

Sendt fra min iPad

Fra: Tor Brunvær <j.lindland@me.com>
Sendt: 5. januar 2020 00:45
Til: Stavanger-bdr
Emne: Forslag til navn på ny kirke i Sola

Jeg mener at den allerede eksisterende Sola kirke, bør få beholde sitt navn.
Mitt forslag til navn på ny kirke er Kongshaugen kirke. Den nye kirken ligger mellom Kongshaugen, der det står et steinkors, og det nye rådhuset i Sola.

Mvh
Jorunn Lindland, Sola

Sendt fra min iPad

Fra: Marit Eskeland <m-eske@online.no>
Sendt: 12. januar 2020 18:21
Til: Stavanger-bdr
Emne: Navn på den nye kirken i Sola sentrum

Heil

Her kommer et innspill til navn på den nye kirken i Sola sentrum.

Personlig er jeg absolutt for at den nye kirken får navnet 'Sola kirke', og at den gamle kirken skifter navn. Dette til tross for at et av barna mine er døpt der, og alle tre er konfirmert der. Det er etter min mening helt rimelig at kirken i sentrum bærer kommunenavnet. Selv om Sola sentrum ligger på en gammel gård som heter Sande, er det ingen (få) som vil si at de skal til Sande når de skal til Sola sentrum, vil jeg tro.

Jeg har likevel forståelse for at mange har sterke følelser mot det å endre navn på den gamle kirken, og vil derfor lansere følgende navn på den nye kirken:

'Kongshaug kirke'.

Kirken ligger jo like ved Kongshaugen, og har direkte utsikt opp til det flombelyste steinkorset som står der. Det vil gi en god 'sammenheng' i området.

Lykke til med navnevalget!

Hilsen Marit Eskeland - som bor i Sola sentrum, og som gleder seg til den nye kirken står ferdig:-)

Fra: Erik Haga <erik.haga1@lyse.net>
Sendt: 14. januar 2020 15:57
Til: Stavanger-bdr
Emne: protest

Hei.

Vil med dette protestere på at nåværende Sola Kirke skai nedgraderes til Kapell
Og den nye som er under oppførelse skal få den gamle kirkens navn : Sola Kirke.
Nei!! La den gamle Sola Kirke få beholde navnet sitt: Sola Kirke,
Og la den nye som bygges nå få nytt navn.
Mvh Erik Haga.

Sendt fra [E-post](#) for Windows 10

Til Bispedømmestyret!

Angående navnevalg på Sola kirke.

I staden for Utsola kapell - vil eg foreslå
at den nåværende Sola kirke - blir
heita Sola gamle kirke, og den nye
Sola kirke
(Samanlikna med Nærbo gamle kyrkje og
Nærbo kyrkje)

Helsing
Niálfrid Byberg

Sola 14. jan. - 20

Fra: Alf Bethuelsen <alf_bethuelsen@hotmail.com>
Sendt: 22. januar 2020 19:32
Til: Kristin Sunde Jakobsen
Emne: Fwd: Sola kirke

Til orientering.
Med vennlig hilsen
Alf Bethuelsen

Sendt fra min iPad

Videresendt melding:

Fra: alf_bethuelsen@hotmail.com
Dato: 22. januar 2020 kl. 19.27.45 CET
Til: tips@solabladet.no
Emne: Sola kirke

Ved henvendelse idag til Stavanger bispedømme har jeg fått bekreftet følgende:

Det er menighetsrådet som bestemmer bruk av kirkene etter regler for bruk av kirkene, fastsatt av Kirkemøtet 15/4 2015. Dersom en kirke skal avvigsles som kirke/nedlegges, så skal det godkjennes av departementet.

Ut fra ovennevnte kan ikke menighetsrådet endre bruk av Sola kirke uten godkjennelse fra departementet. Følgelig kan jeg ikke se at Stavanger bispedømmeråd kan beslutte å endre navnet på vår kirke til et avvigslet kapell.

Jeg forutsetter at Sola menighetsråd/Stavanger bispedømme utviser åpenhet og i god tid offentliggjør en eventuell anmodning til departementet om å endre status for Sola kirke til et avvigslet kapell. Vi vil da ha en reell mulighet til å fremme vår sak overfor departementet.

Det er ingen skam å snu for Sola menighet i denne betente saken om navn og bruk av Sola kirke.

Med vennlig hilsen
Alf Bethuelsen

Sendt fra min iPad

Fra: Kari Huffman <kari.huffman@lyse.net>
Sendt: 26. januar 2020 10:04
Til: Stavanger-bdr
Emne: Navn på den nye kirken. Jeg ønsker å si mi mening om banet på den nye arbeidskirke som blir bygget i Sola. Etter min mening er det uhørt å gi den navnet Sola kirke når vi allerede har en kirke som heter det.vi som er knyttet til den gamle kirken og har...

Sendt fra min iPad

Fra: Ingrid Marie Friisenfeldt <ingdi32@hotmail.com>
Sendt: 26. januar 2020 17:32
Til: Stavanger-bdr
Emne: Vedrørende forslag om endring av navn på kirke

Hei, hei!

Vi har lest og engasjert oss i forslag om navneendring på nåværende Sola kirke. Det er nåværende Sola kirke som alltid kommer til å være Sola kirke for oss. Kirken har bestått i generasjoner, og vi føler en sterk tilknytning til den, som Sola kirke! Og ikke noe annet navn. For oss vil en ny kirke, aldri bli noen hovedkirke og hvertfall ikke med et navn som allerede er på en kirke i Sola!! Sola kirke, vil alltid være Sola kirke for oss!! Så la Sola kirke få ha navnet videre!!

Mvh
Ingrid Marie Friisenfeldt

på vegne av
Bente Haga
Magnus Haga
Hadle Friisenfeldt
Erlend Mathias Friisenfeldt
Thea Marie Friisenfeldt

Last ned [Outlook for iOS](#)

Stavanger Bispedømme

Stavanger Bispedømmeråd

Sola, 17. februar 2020

Opprop for Sola kirke

- Med ønske om at kirken vår får beholde sitt navn

Vi ønsker med dette å overlevere signaturlister for et «Opprop for Sola kirke». Gjennom dette ber vi om at Stavanger bispedømme og Stavanger bispedømmeråd bidrar til en god beslutning om at Sola kirke får beholde sitt navn.

Engasjementet og reaksjoner omkring dette er svært sterkt blant mange innbygger i Sola, og har vært det i lengre tid. Det er oppfattet at Sola menighetsråd tidligere har konkludert med at navnet på Sola kirke skal fratas nåværende kirke og flyttes over til den nye kirken som er under bygging. Av den grunn retter vi vår henvendelse nå til bispedømmet og bispedømmerådet, også idet vi har mottatt informasjon om at rådet skal behandle sak om navnet på kirken senere i vår.

Vedlagt følger ca 700 personlige signaturer. Undertegnede er privatpersoner og innbyggere i Sola som etter en rekke henvendelser og oppfordringer satte i gang med å koordinere oppropet. Vedlagte signaturer er gitt i løpet av de siste drøye to uker, mellom og blant andre innbyggere som engasjerer seg. Oppropet vil fortsette, men vi ønsket nå å overlevere den første bunken.

Med bakgrunn i at vi i tillegg registrerer tilsvarende stort engasjement vedrørende altertavlen/-ringen, prekestolen og døpefonten mm, det vil si de innvendige identitetsbærende deler av Sola kirke - ber vi også om at denne kulturminnearven fortsatt tilhører Sola kirke.

Det positive ved alt engasjementet og initiativene fra folk flest på å samle signaturer, er at det viser at Sola kirke betyr svært mye for folk flest. Og at vi trenger denne tradisjonsbærende og historiske kirken også for fremtiden. Sammen med den nye og moderne kirken, og den historiske Sola Ruin kirke, vil Sola sammen med øvrige kirker kunne gi gode rom for viktige kirkelige arenaer i folk sine liv.

Vi ber om en god behandling av denne henvendelsen, av respekt for Sola kirke og mange innbyggere i Sola.

For eventuelle spørsmål eller henvendelser kan vi nås på mobilnr. 48008658, Anne Marie Joa og 93446772, Leif Arild Lie.

Med vennlig hilsen

Anne Marie Joa

Leif Arild Lie (sign.)

Vedlegg: Opprop - signaturlister

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. *Olav Byberg*
2. *Ingvor Rysen*
3. *OLAV JUNIOR BYBERG*
4. *Måttilde Byberg*
5. *Gabriel Jaa*
6. *Oddbjørn Gjellhaug*
7. *Bert Einar Sola*
8. *Oddbjørn Gjellhaug*
9. *Oddbjørn Gjellhaug*
10. *Tor Ju. Kjetil*
11. *Jorunn Reke*
12. *Kalle Frankmann*
13. *Leif Einar Sola*
14. *Bodil Bodin*
15. *Ingvor Sola K.*

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Bjørn Inge Samu
2. Arne Kellert
3. Ee Kellert
4. Roy Jager
5. Arslang Jager
6. Ole G. Christensen
7. Hilde Kristin Spalte
8. Jan Erik Jager
9. Arne Jager
10. Tone G. Jager
11. Arne Jager
12. Hanne Jager
- 13.
- 14.
- 15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløst, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Ingrid Manu Huga Friisfeldt
2. ~~Marthe L. Friisfeldt~~
3. Ersted M. Friisfeldt
4. Majbritt Huga
5. Bente Huga
6. May Britt Huga
7. Kari Huga
8. Karl. if. Huga
9. Linda Manu Huga
10. Siri H. Liston
11. Nigh's Oskov'sen
12. Odd Fjorn O'sen
13. Thea Manu Friisfeldt
14. Ole Kristian Jakobson Die
15. June Ase

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Gerd Solv Verweij
2. Cato Sola
3. Torbjørn Rikardsen Frigstad
4. _____
5. Inette Pakkel
6. Torbjørn Rikardsen
7. Monica C. Flaten
8. Anner Marie E. Vikedal
9. Asnild Ousdal
10. Måte Wejel
11. _____
12. Synnøve Årstad
13. Christian Kjøpstad
14. Fredrick Kjøpstad
15. Stian Aise

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som viselser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. *Olav i me Klipsetad*
2. *May Britt Salte - Klipsetad*
3. *Tore Salte*
4. *Maren Meling*
5. *Judith Salte*
6. *Ashild Somme*
7. *Kari Øie*
8. *Jaldis Susan Røed*
9. *Sture Lise Helgstad*
10. *MAKSISSELVIGRE*
11. *Stine Nilsen*
12. *Jon Moore*
13. *STREVI*
14. *Randi Joa*
15. *OLE JOA*

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. *År Forze*
2. *Katerini CHATZITHEOPOULOU*
3. *Lari A. Hoffmann*
4. *Elizabeth Jean Rossbach*
5. *Marion Bjørnsen Halle*
6. *Anna Maria*
7. *Per Oskarsen*
8. *Volker Jahn*
9. *Maryke Pehrle*
10. _____
11. _____
12. _____
13. _____
14. _____
15. _____

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Torun Olsen
2. Sunniva Overland
3. Mirasolje Overland
4. Tone Olsen
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Thea Karoline Isa
2. *[Faded signature]*
3. *[Faded signature]*
4. Ged Elisabeth Per
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	B. Kristine Li
2.	Aase Andreassen
3.	Yngrid-Andersen
4.	Asbjørn
5.	G. Holmen
6.	—
7.	Elisvete Damming
8.	Kamma m. Tølgsvold
9.	Rute Myrland
10.	Ove-Jan Reime
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslert, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Peder Karin Ausberg
2. Ellen Marianne Kluge
3. Britt Enoksen
4. Marit Bjørn
5. Bodil Bidsjøl
6. Synne Kjølle
7. Halvard Tjøse
8. Ann-Brit Sole
9. Kellare Hermansen
10. Sigrun Vik
11. Jacobus Tjøse
12. Erling Kjølle
13. [Signature]
14. S. Kluge
15. Olav Sola Paundal

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Karin Jensen Rege
2. Eirik Haga
3. Armand Ubøe Soma
4. Geir Rune Stokkeland
5. Alice Roseth Helleberg
6. Henniou Ragneberg
7. Marianne Lin
8. Sissel Skjelvik
9. Edmund Slisvik
10. Ingebjørg Marit Joa
11. OZIV Joa
12. Anne-Dont Ullstad
13. Dorthua Ullstad
14. Odine Ullstad
15. Svein Gørh Jon

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur: _____

1. Arne Aa. Olsvig
2. Berit Lindquist Sola
3. Orna Bjørhus
4. Venke Kuntzvik
5. Terje Klingheim
6. Trude og Olav
7. Kari Kulane
8. Inge Torildsen Ryppe
9. Mani Larsen
10. Anne og Odd Krogh
11. Margot Pedersen
12. Tore og Valvick
13. Trine og Erling Kroa
14. Ellen S. Larsen
15. B. H. Torildsen

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. LESLIE AUSTDAL / Sola katedral
2. Gudrun Bergemut / AR
3. Anders Håland
4. Nelly Joa
5. Sormari Luchonjan
6. Malin Joa
7. Johanne Joa
8. Ingiberg M. Joa
9. Signy Joa
10. R. Joa
11. Arvid Joa
12. E.A. Joa
13. Inger M Joa
14. Heidi Seigstad
15. Kristina Lorentzen

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Eva Lindrud
2. Herte Pollertud
3. Per Willy Pollertud
4. Tor Geir Pollertud
5. Anne May Pollertud
6. Rolf W. Houge
7. Finn Staurum
8. Gunn Jane H. Jora
9. Wenche Bjelland
10. Lars Sigve Bjelland
11. Astid Houge
12. Liv Gytre.
13. Solveig Ann Marinud
14. Siri Haan
15. Jonken Husbø

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter m.m.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Karin Haarr Karin Haarr
2.	Ell Haarr
3.	Bleisabeth Kestrud
4.	Helene R. Rasmussen
5.	Eva Rasmussen
6.	GUUNSTEIN KRISTEN
7.	Hilma E. Eriksen
8.	Bend Johansen
9.	Vigdis Henningsen
10.	Irene Henningsen
11.	Larve Holmlund
12.	Marianne Grevin
13.	Sivrun Haer Olsen
14.	Ann-Ann Guld
15.	Bent Fjell

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. [Faded signature]
2. [Faded signature]
3. [Faded signature]
4. [Faded signature]
5. Bent Woods
6. Anne Lowzow
7. Terrie Fjell
8. Fred Jensen
9. Sigvør M. Bjørnsen
10. ~~TRIST~~ KVASSTHEIM
11. Mik Frøen Lund
12. Gunneth Heumann
13. Mand Cameron.
14. Nora Lindanger
15. Karen Lund

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Inger-Karin Hanssen
2. Bjørn Hansen
3. Rine Marie Neszen
4. Molen Skjerve
5. Inge T. Skjerve
6. Annette Skjerve
7. H. Anne Strømheim
8. Torunn Stalvorsen
9. Lise P. Skjerve
10. Rolf Erik Nilsen
11. Bronn Marie Oljedal Brembo
12. Gud Helene Nethand
13. Grette Nethand
14. Else Karin Solvik
15. Milt G. Motland

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Solveig Oasheim Strand
2. Helene Verthly Kraukervik
3. Asbjørn Hammer
4. Per K. FUGLESTAD
5. Tina Skinnslund
6. Jan Turje Faring
7. Morten Larsen
8. Harry Larsen
9. Lillian Grøttland
10. Ingvor Beckstøen
11. Terje Bøe
12. Eivind Skjoldal
13. Lillian Larsen
14. Anne Gunn Gaard
15. Ingvor Skinnslund

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Elin Karin Høga
2. Reidun Sjøngård
3. Karen Østbø
4. Hilda Benje
5. Sonya Wåge
6. Hilred Håland
7. Torunn Eriksen
8. Terne Tjoni
9. Ragnrid Sjøngård
10. Gevelv Norheim Ludvigsen
11. Nancy Høyem
12. Stine
13. Torunn Tjoni
14. Brit Rindshus
15. Michelle H. Sola

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslert, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Eli Gudde Kelt
2. Liv Anita Stangeland
3. Eli Kloumøy
4. Oddny Sanzall
5. Kari Espeland
6. Edneha
7. Beynjar Johansen
8. Reidunn Johansen.
9. Jenny Vikedal
10. Marit Fjelland
11. Hellaug Bergmann
12. Marit Svendsen
13. Geir Svans
14. Torbjørn S. Fjærnes.
15. HELAUG ØAENO.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Fridtjof Ege
2. Kristine Havnshovd
3. Geir Ljunggren
4. Torodd Sunde
5. Bjarne Sola
6. Tordis Grødem
7. Elisabet Lervik
8. Kjetil Uklebust Simonsen
9. Edel Marie Ege
10. Pjotr Kravtsov
11. Guri Andersen
12. Else Lea
13. Leif Erik Sunde
14. Laila Tjørnsvingen
15. Janicke Espe

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielse, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Eva Iversen
2. Oddbjørge Varhaug
3. Else Marie Varhaug
4. Solveig Olsson
5. Brit Solund
6. Gunnar Tjønn
7. May Austrått
8. Marika Hansen
9. Brit Møll
10. Mari Børre
11. Odd Kjøstøl
12. Einar Heltø
13. Finn-Torodd Solund
14. H. Berge
15. Brit O. Christophersen

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Raymond Øststad
2. Berit Isbjørnsen
3. Ann Stokke Land
4. Marit Ødegård
5. Henry Ødegård
6. Einar H. Klemm
7. Vidua Sola
8. Gerd Opstad
9. Sunvor Lønnin
10. Sigve Lønnin
11. Lill H. Parsnesen
12. Linn Synnøve Cederstrøm
13. Hilde Høy Vik
14. Anne Wibe Sule
15. Dagny Sule

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Svein Kragstam
2. Oddin Reimann
3. Andreas Knøstøl
4. Bert Johan Kjellin
5. Rolf Løva
6. Tommy Skjelvåg
7. Børge Frøve
8. Reidun Johansen
9. Astrid Lindland
10. Barbro H. Frøstland
11. Astrid H. Kvern
12. ASTRID KLEVEN
13. Eva Rye
14. Ingrid (Neser)
15. er Soma

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Grete Jacobsen
2.	Caroline Kristine
3.	Hilde Karin Jacobsen
4.	SINDRE ØSTERHU,
5.	Nathal Jacobsen
6.	Hege Skjerve
7.	Anders Jacobsen
8.	Astrid Færden
9.	Katrine Rege
10.	Merete Rege
11.	Kjetil Skjerve
12.	Emy Ann Rege
13.	Lider Rege
14.	Thea Rege Skjerve
15.	Oddner Rege

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:	Navn/signatur:
1. <i>Kirken Sola</i>	16.
2. <i>Janne Krog</i>	17.
3. <i>May Bente Jacobsen</i>	18.
4. <i>Ragnhild Stilleland</i>	19.
5. <i>Byll Commundsen</i>	20.
6. <i>Aoild Lil</i>	21.
7.	22.
8.	23.
9.	24.
10.	25.
11.	26.
12.	27.
13.	28.
14.	29.
15.	30.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som viselser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Eithmunsdalen	18. Anne Lise Skjerve
2. Torann Halvorsen	19. Berit Felle
3. ~~Egna~~	20. Børve Johansen
4. Liv Christensen	21. Nils-Erik Sævi
5. Eivind S. Pævi	22. Ismarie Tvedt
6. Sonja Bratvick	23. Tommie Lystad
7. Oddbjørg L. Myklebust	24. Pernille Birkedal
8. Marita Skjerve	25. Gunnar Aifren
9. Rigmor Kjølle	26. Reidun Løvå
10. Aud Kleveland	27. Marie Haglund
11. Ole Chr. G.	28. Birgit Ribes
12. Fred Lunde	29. Magnor Helleberg
13. Håc Brown Foser	30. Torbjørn Berg-Hagen
14. O. Jørgensen	31. Kim Lunde
15. Ole Pinn	32. J. Lunde
16. Anne Brit Egeland	
17. Sverre Ormøy	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Agnes Elise Ståldal
2.	Ina Strømme
3.	Eliak Samne
4.	Manit Sunde
5.	SOLA KIRKE - Paromawoyat
6.	Arne Myklebust
7.	Confucius
8.	Sigurd Hnbe
9.	Marion Teund
10.	Francis Zakariassen
11.	Klara Samne
12.	Jørulf Kierulf
13.	Jørulf Kierulf
14.	Ulla Dungen Bergan
15.	Folfrid Solbø

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Jane B. Søve
2. Annelise Oseberg Hansen
3. Einar Vætre
4. AnnChristin S. Rødne
5. Tove Holskar
6. Heleen Bjørnes
7. Hagrud Fløberg
8. Janne T. Skovd
9. Vigdis Irene Jacobsen
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som viselser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Tone Karin Sola
2. Jone Sletvei
3. Berdel Sola
4. Vegard Sola
5. Bert Johnrud Sola
6. Anne Høyvik Ralsberg
7. Kjell Inge Jåsund
8. Ingrid Jåsund
9. Svein Kåre Jåsund
10. Siv Hummerodd
11. Anita Sole
12. Joakim Sola
13. TN Sola
14. Pal Sepillings
15. Ørskullung

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som visler, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. EIRIK WEGGER

2. Geir Wegge

3. John Knut John

4. Lena Therese Sola

5. Einar W. Høivik

6. Tori Høivik

7. JAN OVE TAKVAM

8. Inger-Heleen Sele-Takvam

9. Bjørn Figen

10. Birgitte Figen

11. Ernst Mørø

12. Gunnar Mørø

13. Henni-Anne Sele

14. Henni Sele

15. Thea K. V Sola

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er viglet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som velselser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Tom Kåre Solre Tom Kåre Solre
2.	Kobsoni Sola
3.	Else Helen Sola
4.	Tjebk Sola
5.	Margrethe Sola
6.	Enche Sanna
7.	Gretilin Sanna
8.	Fredrik C. Goga
9.	Vegard Voh
10.	Pharumet Helleberg
11.	Magnor Helleberg
12.	Geir Helge Helleberg
13.	Dyvind Neshorn
14.	[Signature]
15.	[Signature]

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som viselser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Ingrid Lin.
2. Ole Sola
3. Kenneth Skarberg
4. Maria Turasa Skarberg
5. Anne Grete Myland
6. ROLF S. SIMONSEN
7. Ole M. Simonsen
8. Finn S. Simonsen
9. Marianne Botling
10. Per Einar Solberg
11. Eivind Solberg
12. Erlend Skjerve
13. Mann Aksdal Hermansen
14. Mann Aksdal
15. Inge Hermansen

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er viglet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som visler, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1.

Trym z Livestøl

T. Livestøl

2.

Per Same

P. Same

3.

Oddvar Same

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Håvard Bue
2.	Tatein Vad
3.	Elisabeth Aareskjold
4.	Forum Østbo
5.	Jenn Henningsen
6.	Helene H. H.
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Dagny Vigdel.
2. Charlotte Bredal
3. JAN KARE BREDAL *Jan Kar Bredal*
4. Ingvor Vigdel.
- 5.
6. *Kerim Sivertsen*
7. *Harald*
8. Tine Bredal
- 9.
- 10.
- 11.
- 12.
- 13.
- 14.
- 15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

	Navn/signatur:	
1.	Tina Dordet	
2.	Kjelland MARSEN, 70	Kjelland Marset
3.	Marie Frank	
4.	Stian Voll	
5.	Haren Samreen	Haren Samreen
6.	KARI SAMNØEN	Kari Samnøen
7.	Hege Malene Askeli	Hege Askeli
8.	Jan Ole Wathne	Jan Ole Wathne
9.	Silje Albiga	Silje Albiga
10.	RUNE ANDRESEN	Rune Andersen
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1.	Judith Sola	Sør Kolnes
2.	Erling Sola	Sør Kolnes.
3.	Anne Marit Reed	Sør Kolnes
4.	Lig Kolnes	Lig Kolnes
5.	Jan Kåre Sola	Summe
6.	Elin F. Sola	Summe
7.	Jørgen Sola	Erlingv.
8.	Julie Brodahl	Erlingv.
9.	Arna D. Sola	Summe
10.	Heke Sola	Summe
11.	Svein Thilo	J.F.
12.	Anne B. Skjerve	Nordre turne
13.	Solvig og John	Reje
14.	John Staveland	Reje
15.	Anne Margrethe LUKA	Reje

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Bernt Skretting
2. Anne Gunn Skretting
3. Inger Sola
4. Marius Sola
5. Anders Sola
6. Torhann Sola
7. Helge Mari Sola
8. Emil Haugevaldstad
9. Ann-Sunnive Haugevaldstad
10. Arvid Hælsø
11. Silje Marie Bethersø
12. Torje Sola
13. Per Kristian Sola
14. Grete Sola
15. Julie Sola

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som velsler, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Jan Edv. Hansen
2.	Ingrid V. Hansen
3.	John R. R. L.
4.	May Britt Røpke
5.	Lars Ølberg
6.	Bjørn Sola
7.	Jan Sola
8.	Sigurd Sola
9.	Grethe Knassen
10.	Geir Inge Sola Knassen
11.	Elisabeth Velde
12.	Margunn Velde
13.	Halvard Velde
14.	Hilde Eeli Velde
15.	Zoril

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Bent Helen Sola Vigdel
2.	Oddvar Vigdel
3.	Ulma Lovise Sola
4.	Gitti Sola
5.	Wenche Sola
6.	Karin B. Amundsen
7.	Little Sola
8.	Christen Cornelissen
9.	Beth Cornelussen Ravnå
10.	Oddvar Vigdel
11.	Liv Surmann
12.	Ane Mørnesch
13.	Anne Karin Rohne
14.	Olav Sola Ravnå
15.	Bent Ravnå

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Sindre K. [Signature]
2.	Tenje Meland
3.	Brit Utsala
4.	Ikke signert i Sola
5.	Rolf Utsala
6.	Quinn Lien Feys
7.	John Kenneth Skretting
8.	Morten K. Rasmussen
9.	Ulta S. Rasmussen
10.	Nina H. Lilleland
11.	Ann-Helen Stensen
12.	Eric Støren
13.	Ingrid [Signature]
14.	[Signature]
15.	Arne Auestad

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Jagvar Traffjord.
2.	Nils B. Nilsen
3.	Sigurd Strøtting
4.	Lars Risa
5.	Jostein Tjora
6.	Ten Ø Tjora
7.	Tor Livar Molen
8.	Jung Risa
9.	John Risa
10.	Egil Høgstad
11.	J. Risa
12.	Lars Risa
13.	Kjell Hennig
14.	Sten Nyborg.
15.	Jannicke Strøtting Nyborg

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	For Lilleland
2.	Alle Lilleland
3.	Kirsten Gjesdal
4.	Rebecca G. Olsen
5.	Spica Øst
6.	
7.	Ann Skuttna; Jesmussen
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter m.m.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Elizabeth Sola Vigstøl
2.	Pål Jørgensen / P. Jørgensen
3.	Jan Magnar Selva
4.	Carlie S. Vigstøl
5.	Monica Rindland
6.	Kristin Rindland
7.	Torleiv Vigstøl
8.	Haren i Egdel
9.	Monica Sunnø Færø
10.	Sigurd Østervik
11.	Terje V. Egdel
12.	Ole. Færø
13.	
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt:

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Arslak Storemyn
2. Gryte M. Storemyn
3. Leonora Storemyn
4. Bjørn Barman Stangeland
5. Anne Synnøve Sola Stangeland
6. Sander Chr. Sola
7. Kirsten Sola
8. Tor Egil Sola
9. Jan Magne Sola
10. Egil Hustad
11. Ellen Sola Hustad
12. Evelyn Hustad
13. Agate Hustad
14. Ingeul Hustad
15. Anni May Sola

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Per Håre Fagerlystad
2. Ivar Håre
3. Knut Aksel
4. Mette Erlend
5. Håkon Fagerlyst
6. Ole K. Håre
7. Ole K. Håre
8. Per Håre
9. Sivert Håre
10. Jørgen Fagerlyst
11. Knut Aksel
12. Ivar Håre
13. Ivar Håre
14. Ivar Håre
15. Ivar Håre

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Hanne R. Larsen Hanne R. Larsen, Joa
2. Jan Petter Marsli
3. Vanja Jåstad Sømmekroken
4. Toril Knud E.
5. SW Eide Sømmekroken
6. Jan Rune Utzela
7. Burtz Huga Alfelsen
8. J. Petter Alper
9. Kåth Helen Dirdal Sømmekroken
10. Roy Jørte Johansen Sømmekroken
11. Soma Jadir Sømmekroken
12. Odun " "
13. Aakhera
14. STEINAR SAMNØEN SSamnøe
15. Kristin Sola

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Camilla Kåre Ruge
2.	Roger Ruge
3.	Sjivill Strand
4.	Geir Strand
5.	Aleksander Due Olsen
6.	Emilie Due Olsen
7.	Stian Due Olsen
8.	Anders Haver
9.	Ingun B. Haver
10.	Ivan Ruge
11.	Tor Gunnar Petter
12.	Henny Jesung
13.	Mathias Stang
14.	Bjørn Hå
15.	Ave Tjøst

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Ole Morten Soldal Pommersvæi
2. Jonni Singsvold
3. Janne H. Brakstad
4. Lars Kolnes
5. Berne Karsen
6. Jan Tore Sola
7. Ole Kristen Auebekk
8. Holmøy Fillingland
9. Måhrid Byberg
10. Karrod Byberg
11. Svein Ole Kvern
12. Arne B. Helleberg
13. Mona Sola
14. Egid Sola
15. Uno K. Sola

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Olav Meland
2.	Kjellung Meland
3.	Oddvar M. Meland
4.	Hette H Meland
5.	Lene Mæund
6.	Geirung Meland
7.	Kåre Sina Meland
8.	Ruben Jonsson Stebbi-
9.	Toni S.
10.	Olav Meland (overall) usa
11.	
12.	Gunnar Nordbø Håvard Hauge
13.	Sissel Kuller
14.	Mr. Linn
15.	Kristian Koles

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som velselser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Inge Kverneland RÆGE
2. Bente Black-Johnsen SOLA
3. Amalie B. Johnson SOLA
4. Torgeir M. Sola Bivros & Gluudh.
5. ROH VESSE
6. LISE NESSE
7. Kåre Enoksen
8. Gunnar Kolnes
9. Merete L. Kolnes
10. Eivind M. Hove
11. Gunnar Hove
12. Sverre P. Hovim
13. Mari Berheim
14. Liv K. Kolnes
15. Ingebjørg Nohrby

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

Emne: FW: Sola kirke

Fra: alf_bethuelсен@hotmail.com

Dato: 17. april 2020 kl. 12.04.03 CEST

Til: tips@solabladet.no

Emne: Sola kirke

Kirkevergens innlegg i dagens E-avis synes jeg bærer preg av en viss desperasjon for å finne argumenter for at den nye arbeidskirken på Sande skal bli en hovedkirke for hele Sola's menighet ved å stjele navnet til vår Sola kirke, som har vær og vil forbli vår hovedkirke plassert på det opprinnelige kirkestedet for Sola's befolkning. Dette er dokumentert bl.a. gjennom de mange som har underskrevet oppropet. Det er i den forbindelse underlig å se at kirkevergen forsøker å redusere oppropets verdi ved å stille spørsmål om underskriverne har geografisk tilknytning til Sola og om de er medlemmer av Den norske kirke.

Den nye kirken med sin beliggenhet vil kun være naturlig ved kremasjon etter etterlattes ønsker. Begravelser vil skje fra vår kirke, som er tilknyttet et betydelig areal for gravlegging. Jeg kan ikke se at vedlikeholdskostnadene vil øke, enten som opprinnelig forutsatt et gravkapell eller som nå en fortsatt vigslt kirke. Dette må i så tilfelle dokumenteres av kirkevergen.

Henvisningen til Tananger kirke og Tananger kapell er ikke en relevant sammenligning, idet disse ligger "vegg i vegg" i tilknytning til gravstedet. Dette kapellet har følgelig ikke samme funksjon som vår kirke. Grunnen til at han anfører en slik sammenligning kan ikke ses som annet enn et mislykket forsøk på redusere vår kirkes verdi.

Jeg noterer at Sola menighetsråd og Sola kirkelige fellestråd, etter betydelige reaksjoner fra menigheten, har snudd i ønsket om å endre Sola kirke til et gravkapell med lokaler for andre trosretninger.

Med vennlig hilsen
Alf Bethuelсен

Sendt fra min iPad

Fra: Sigfred Høie <sigfred.hoie@lyse.net>
Sendt: lørdag 18. april 2020 12:15
Til: Stavanger-bdr
Emne: Fwd: vedr. Sola Kirke

----- Originalpost -----

Emne: vedr. Sola Kirke
Dato: Fredag 17. April 2020 08:52 CEST
Fra: Sigfred Høie
Til: post@solakirkene.no

Til
Solakirkene

Vedr. Navn på Sola Kirke 2020

Er det ikke mulig for folket i Sola Kommune å få ha navnet på vår Sola Kirke i fred?

La Kirken være der den er og i fred.

La de døde få hvile i fred ved Sola Kirke, hvor de er begravet.

Det nye kirkebygget blir vel overtatt av muslimer og andre troende fra hele verden?

Mvh
Sigfred Høie
4051 Sola

Stavanger Bispedømme

Stavanger Bispedømmeråd

Sola, 20. april 2020

**VEDRØRENDE OPPROPET FOR SOLA KIRKE;
- TIDLIGERE INNSENDTE HENVENDELSE OG UNDERSKRIFTLISTER**

Vi viser til tidligere innsendte henvendelse til både Stavanger Bispedømme og Stavanger Bispedømmeråd, datert 17. februar d.å. Henvendelsen til dere inneholdt både et brev hvor vi ber om at Sola kirke får beholde sitt navn, samt hvor det ble vedlagt ca 700 underskrifter. Henvendelsen ble personlig overlevert til dere.

Da vi ikke kan se å ha mottatt svar på vår henvendelse, sender vi dette brevet med en vennlig påminnelse. I tillegg vedlegger vi ca 120 nye underskrifter. Det er dermed tilsammen overlevert ca 820 underskrifter, hvilket statistisk sett er et høyt tall sett i forhold til innbyggertallet i Sola kommune og den enkle hånd-til-hånd måten underskriftene er samlet inn på.

Vi ber om en tilbakemelding på vår henvendelse fra februar, og våre spørsmål her:

- Hvilken saksbehandling gjelder i slike saker, og hvordan har Stavanger Bispedømme og Stavanger Bispedømmeråd behandlet saken hittil? Eller har planlagt for denne saken?
- Hvilke klageadgangsmuligheter foreligger?
- Hva er gjeldende retningslinjer og praksis i slike saker? Når det gjelder i sin alminnelighet å lytte til og ta hensyn til innbyggers interesser og synspunkter? Hvordan skal involvering ivaretas i slike spørsmål/saker?

Vår henvendelse gjelder både navn – at Sola kirke beholder sitt fulle navn, og inventar som altertavle, døpefont mm. I sakens anledning ber vi også om opplysninger vedrørende i hvilken grad slikt inventar er å betrakte som kulturminne/kulturarv og om det er adgang til å fjerne slikt inventar fra et kirkebygg?

Når det gjelder navnet Sola kirke harmonerer det godt med «tvillingkirken» Sola Ruinkirke som ligger like i nærheten - og denne har fått beholde sin kirke-benevnelse i sitt navn. Å endre Sola kirke til å benevnes som kapell anses ikke som relevant.

Vi ser frem til å høre fra dere med det første, og ber om at svaret på denne henvendelsen sendes til: leif.arild.lie@lvse.net. Vi kan også informere om at vi nylig har oversendt en henvendelse til Sola menighet og bedt om at de ser på saken på ny.

Med vennlig hilsen

Leif Arild Lie (el.sign.)

Anne Marie Joa (el.sign.)

Vedlegg (2)

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigsløt, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	MONA LILLIURDALSENG M. Nurdalseng
2.	Marit Abrahamson
3.	Olaf Abrahamson.
4.	Rønnaug Knudsen
5.	Ingrid Risa
6.	Kari Brinson
7.	Magnhild Jørgensen -
8.	Torbjørn Jørgensen.
9.	Hjördis Lilleland
10.	Anne Gro Lundqvist
11.	Jenny Drage
12.	Tor Jona.
13.	Hjørdis Soma
14.	Margot Pedersen
15.	Jan Eivind Pedersen

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Lill Johansen
2.	B. Øker
3.	J. Andersen
4.	S. Andersen
5.	D.S. Berland
6.	Einar Søvareid.
7.	F. Langeland
8.	Thomas Vestly
9.	Ragnhild Gjeen
10.	Thor Bjørn Tjelle
11.	Ej. Meljøttig
12.	Thger Meljøttig
13.	Wanna Proingaa
14.	Charbjørn Husebø
15.	Ole W. Buk

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Stanna Johansen Cate
2.	Berit Gjesund
3.	L.H. Fosthus
4.	H. Bogares
5.	Joslin Skjerve
6.	Magnus Prytz
7.	M. Jelland
8.	Kate Stangeland
9.	Christina Waage Ulvatn
10.	Daniel Pettersen
11.	Tone Mikalsen
12.	Andreas Ylvedal
13.	Geir Hauken
14.	Ann-Lise Larsen
15.	May Danielsen

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Gernung Ahmedels
2.	Svein A. Lilleland
3.	A. Anne K. Lilleland
4.	Milde Mårand Olsen
5.	Gudrun Skovland
6.	Elfrid Sill
7.	Solvig Sømme
8.	Per A. Petter
9.	Yndis Kober
10.	Eivind Rude
11.	MOR L. B. T.
12.	Inge Standal
13.	Anne T. Stenel
14.	Björg R. Pedersen
15.	Annebjörg Pirelserud.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

	Navn/signatur:
1.	Ruth Sama
2.	Karina Haffjord
3.	Margrete Johansen
4.	Gerd Fasund
5.	Judith Brøde
6.	Anne Beint Norberg
7.	Dagney Ida Spjel
8.	Vagnrid Rott
9.	Tinne Riveland
10.	Mette B. Vevarne
11.	Margarete Haugevold
12.	Anne Clauser
13.	Gry E. Tøyen
14.	Nina Helene Forberg
15.	J Petter Skold

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslat, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Margit Tjelte
2.	Ingeborg Jos.
3.	Evan Hengstael
4.	Tor Inge Meland
5.	Janle Søbe
6.	John Sverre Sandanger
7.	Ra Gunnar Bjøks
8.	Kjell Killingland
9.	Trond Meling
10.	Torjus Sande
11.	Kirst Sande
12.	Mart Meland
13.	Margen Risa
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:

1. Elisabeth R. Dypa
2. Sylvi Håland
3.
4. Leif John Rosnes
5. Hilde M. Rosnes
6. Berd F. Kolnes
7. Ellen Frøjord Byberg
8. Gro Elin Sarne
9. Janne Solb Pedersen
10. Signe Tharaldsen
11. Tivild H. Haugen
12. Trine C. Østedal
13. Bjørn Casolin
- 14.
- 15.

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje
for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Marteen So Handeland
2.	Peter Gubland
3.	Aud Wersche Løland
4.	Inne Grøthe Handeland
5.	Bodie Wiik
6.	Clark Kad A. D.
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

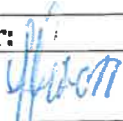

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	JAN JANSON
2.	LIV JANSON
3.	TURID KAREN BLOCH-JOHANSEN
4.	MARLEN HOGNESTAD
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	
11.	
12.	
13.	
14.	
15.	

Sola, januar – februar 2020.

«Sola kirke beholder navnet sitt» - en underskriftskampanje for folk flest.

OPPROP FOR SOLA KIRKE

Underskriftskampanje for at Sola kirke skal beholde navnet sitt.

Vi er mange som engasjerer oss for at Sola kirke skal beholde sitt navn og dermed sin identitet som vår «katedral». Kirken er betydningsfull for mange generasjoner av innbyggere i Sola. At kirken fortsatt er vigslet, samt også beholder sin identitet ved den historiske og vakre altertavlen, betyr svært mye for oss. Vi ønsker derfor at kirken fortsatt kan benyttes ved betydningsfulle anledninger og arrangement som vielser, julekonserter mm.

Jeg ønsker at min stemme/signatur blir hørt og tatt hensyn til av bispedømmerrådet i denne saken.

Navn/signatur:	
1.	Torunn Munkjord
2.	Ingrid Bratli
3.	Birger Bratli
4.	Arvid
5.	
Navn/signatur:	
1.	Tund Slangeland
2.	Moss Slangeland
3.	
Navn/signatur:	
1.	LOREINN MELING Torfelling
2.	
Navn/signatur:	
1.	Kirsten Ness Rage
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

Turid Tjessem

Fra: Sigfred Høie <sigfred.hoie@lyse.net>
Sendt: fredag 14. august 2020 10.10
Til: Stavanger-bdr
Emne: Fwd: Sola Kirke - Når tar noen ansvar for dagens Sola Kirke?

----- Originalpost -----

Emne: Sola Kirke
Dato: Søndag 26. Juli 2020 15:29 CEST
Fra: Sigfred Høie
Til: stavanger.bdr@kirken.no

Til
Stavanger Bispedømme

Vedr. Sola Kirke 2020

Kan Stavanger Bispedømme bekrefte at mine avdøde foreldre fortsatt skal hvile ved dagens Sola Kirke?

Eller er det planer om å grave opp alle som er begravet ved Sola Kirke, og flytte disse til nybygget Sola Kapell?

Det vil jo bli store utgifter hvis alle likene skal flyttes til Sola Sentrum, og hvem tar utgiftene til dette?

Når får vi i Sola Kommune info om hva som skjer?

Hva sier Gud og Jesus om mulig flytting av mange avdøde, til Sola Sentrum?

Hvorfor blir ikke taket på dagens Sola Kirke vedlikeholdt, og tettet?

Mvh
Sigfred Høie
Solgløttvegen 9
4051 Sola
Rogaland

Fra: Anne Marie Joa <amj@trojaconsulting.no>
Sendt: tirsdag 8. september 2020 18:34
Til: Stavanger-bdr; Anne Lise Ådnøy
Kopi: leif.arild.lie@lyse.net; Helene Pahr-Iversen (helene.pahr-iversen@solabladet.no)
Emne: Navnet Sola kirke - fortsatt konfliktfylt

Til: Biskopen og medlemmene i Stavanger Bispedømmeråd
- Vi ber vennligst om videresending til bispedømmerådets medlemmer.

Vi viser til våre to tidligere henvendelser til Biskopen og dere i Stavanger Bispedømmeråd. Vi går ut fra at dere alle har mottatt våre to henvendelser/brev med vedlegg fra i vår, som er oversendt på vegne av et større antall innbyggere. Når vi nå henvender oss til dere igjen er det med bakgrunn i at vi er gjort kjent med at dere om kort tid skal behandle saken om navnevalget på den nye kirken i Sola. Med konsekvenser for navnet på nåværende Sola kirke. I den anledning ber vi om at dere sender saken tilbake til menigheten i Sola for ny behandling.

Bakgrunnen er at denne saken fortsatt skaper stor strid og konflikt i vår kommune. De sterke reaksjonene er på ingen måte stilnet. Det handler mer om at folk venter på svar. Undertegnede mottar fortsatt et større antall henvendelser fra folk som lurer på hvor saken står, og navnesaken er fortsatt samtaletema i mange sammenhenger. Opplevelse av mangel på respekt for nåværende Sola kirke og dens historie og folks sine innstendige ønsker og tilbakemeldinger i media, underskriftslistor i stort antall, våre henvendelser, samt andre henvendelser til menigheten, bispedømmekontoret/biskopen, er dessverre en virkelighet som tydelig lever i Sola.

Våre tidligere henvendelser viser:

- De til sammen over 800 underskriftene vi har oversendt til dere, er et omfattende tall. I statistisk sammenheng kan tallet muligens multipliseres med 10 ut fra innsamlingsmetode/respons. COVID-19 situasjonen satte en stopper for ytterligere underskrifts-innsamling, og hadde fortsatt flere uker.
- Det er skapt en stor avstand mellom menigheten/Kirken gjennom navnevalgprosessen. Når den kommer i tid like etter stridighetene vedrørende byggingen av ny kirke, gir dette en oppfatning av at menigheten vil selv vite best og ønsker ikke at andre skal ha en mening eller innflytelse.
- Det oppfattes at menigheten har kjørt en «lukket prosess». Flere aktive medlemmer av/tilhørende menigheten har kontaktet oss idet de oppfattet at det ikke var rom for annet syn internt i menigheten, og turde ikke/tør ikke stå frem med et annet syn. Noen av disse var i sin tid de første som ba undertegnede sette i gang med underskrifter, av frykt for reaksjoner dersom de selv stod åpent frem.
- Viser i tillegg til andre nevnte reaksjoner i våre tidligere henvendelser (utmeldelser fra Kirken, ønsker ikke å bli begravet i Sola mm). Stridigheten er også vel dokumentert gjennom utallige medieoppslag og leserinnlegg.
- Det er også planlagt aksjon utenfor den nye kirken ved åpningen (annet formål).

Det er aldri for sent å snu, og vi oppfatter at dette er en betent og vanskelig sak for både menigheten og kommunen som sådan. Vi ber om at nåværende Sola kirke får beholde sitt historiske navn. Vi har ikke nevnt forslag til navn for den nye kirken. Det kan finnes mange alternative gode navneforslag til den nye kirken. Vi oppfatter at det kan være vilje i menigheten for å se på navnesaken på ny dersom en slik henvendelse kommer fra bispedømmerådet/bispedømmet.

Med vennlig hilsen
Leif Arild Lie
og

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Margreta Vik Stokke	423	20/03292-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
48/20	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Endring av navn på Ivesdal kapell

Vedlegg:

Namn på eit kyrkjebygg i Bjerkreim kommune. Tiltråding
Ny søknad om endring av navn fra Ivesdal kapell til Ivesdal kyrkje

Saksorientering

Stavanger bispedømmeråd mottok den 30.04.2019 søknad om navneendring av Ivesdal Kapell i Bjerkreim sokn. Saken om navneendring er behandlet i Bjerkreim sokneråd 24.04.2019. Bjerkreim er en kommune med ett sokn. Derfor er soknerådet også fellesråd. I forkant har soknerådet behandlet saken på menighetsmøte.

I Bjerkreim kommune (sokn) er der tre kirkebygg:

Bjerkreim kirke: (Bjerkreim kyrkje) er en langkirke fra 1835. Byggverket er i tre og har 500 plasser. Arkitekten er Hans Ditlev Franciscus von Linstow. Kirken har vernestatus automatisk listeført (1650-1850).

Ivesdal kapell: er bygd i 1876/77. Det er en langkirke i tre og har 210 plasser. Arkitekten er Larsen/Helleland. Kapellet er godkjent kirke etter kirkeloven & 17. Vernestatus er «ikke vernet».

Ørdsalen kapell: Brant ned i mars 2020. Bygget har vært skole, grendehus og kapell ifra midten av 1970-talet.

Saken har vært drøftet i menighetsrådet flere ganger. Menighetsrådet ønsker endringen med begrunnelse i at kapell blir forbundet med gravkapell, og at lokalt brukes Ivesdal kyrkje.

Bjerkreim er en nynorsk kommune. Derfor foreslås et navn bygget angis med nynorsk språkform.

Skrivet «Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling – myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiinndelingen innenfor bispedømmet», fastsatt av Kulturdepartementet 27. juni 2017 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 2 femte ledd, jf. delegeringsvedtak 7. juni 1996 nr. 528, sier følgende:

(...) Departementet har derfor besluttet å overlate avgjørelsesmyndighet til det enkelte bispedømmerådet i følgende saker:

- a) opprettelse eller nedleggelse av prosti,
- b) overføring av et sokn fra et prosti til et annet,
- c) endring av grensene mellom sokn,
- d) sammenslåing av sokn, opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke, jf. kirkeloven § 17
- e) (som definerer hva som er «kirke», og som fastsetter at det skal være kirke i hvert sokn),
- f) treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer, jf. kirkeloven § 2 fjerde ledd annet punktum, og
- g) fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti.

(...) Når det gjelder saker om fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti, videreføres ordningen med innhenting av råd fra navnekonsulenttjenesten for vedkommende område før og etter høringen.

Melding om vedtak sendes Kirkerådet, berørte menighetsråd, kirkelig fellesråd, prosten, kommunen, Statistisk Sentralbyrå og departementet.

Kirkeloven § 17 første og andre ledd lyder:

*Med kirke menes i dette kapittel soknekirke eller kapell som er godkjent av Kongen eller departementet, eller som er kirke fra gammelt av.
Det skal være kirke i hvert sokn.*

Her angis to ulike måter å betegne et kirkebygg på: Kirke eller kapell. I sokn med flere kirkebygg, har det vært vanlig å anse ett av byggene som hovedkirken. De andre byggene betegnes som «kapell». Der er ikke noen formelle hindringer for at et sokn kan ha flere bygg som kalles «kirke».

I forrige bispedømmerådsperiode godkjente bispedømmerådet en lignende søknad om navneendring. Den gang var det Sviland kapell i Høyland menighet som har fått navnet Sviland kirke. Det foreligger således en presedens for at «kapell» kan endre navn til «kirke».

Følgende høringsinstanser har uttalt seg positivt til navneendringen: Bjerkreim soknråd/fellesråd, prosten i Dalane og Språkrådet.

Det foreligger ingen innvendinger til navneendringen.

Stiftsdirektøren anbefaler navneendringen fra Ivesdal kapell til Ivesdal kyrkje.

Forslag til vedtak

Med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 2 femte ledd, jf. delegasjon fastsatt av Kulturdepartementet 27. juni 2017 nr. 981 vedtar Stavanger bispedømmeråd at Ivesdal kapell i Bjerkreim sokn endrer navn til Ivesdal kyrkje. Navneendringen vil bli gjeldende fra og med 01.01.2021.

DEN NORSKE KYRKJA
Bjerkreim sokneråd

Postboks 38, Nesjane 5

Tlf: 51201198

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsvn 44
4010 STAVANGER

Vikeså 30.04.2019
Vår sakshandsamar: AE
Vår ref.: 19/00005-002
Arkivkode: 411

Endring av namn frå Ivesdal kapell til Ivesdal kyrkje

Ivesdal kapell er bygd i 1876/77. Det er ei langkyrkje i tre. Arkitekten er Larsen/Helleland. Kapellet er godkjend kyrkje etter KL § 17.

Endring av kapell til kyrkje har vorte diskutert fleire gonger – både i sokneråd og på kyrkjelydsmøte.

Soknerådet behandla saka på møtet 24.04.2019 og fatta fylgjande vedtak:

*Bjerkreim sokneråd vedtek å søkja om endring av namnet på Ivesdal kapell til Ivesdal kyrkje.
Saka vert send til vidare godkjenning.*

Vi søker med dette Stavanger bispedømmeråd om godkjenning av namneendringa.

Venleg helsing

Arnfriid Espeland
Arnfriid Espeland
Kyrkjeverje
Tlf 51201198

Kopi:
Prosten i Dalane

Stavanger bispedømme
Kristin Sunde Jakobsen

Dykkar ref.

Vår ref.
19/379-4/KES

Dato
5. desember 2019

Namn på eit kyrkjebygg i Bjerkreim kommune. Tilråding.

Me syner til eit brev som Kristin Sunde Jakobsen i Stavanger bispedømmeråd skreiv til stadnamntenesta i Språkrådet 27. november i år.

Så langt me kan sjå, er det tilrådeleg å nytta **Ivesdal kyrkje** som offisiell namneform i staden for **Ivesdal kapell**. Endringa vil vera i tråd med det ønsket som har komme frå Bjerkreim sokneråd.

Med helsing frå

Gunnstein Akselberg
stadnamnkonsulent

Daniel Ims
seksjonssjef

Kjell Erik Steinbru
rådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og blir sendt utan underskrifter.

Mottakar:
Stavanger bispedømme

Kopi til:
Kartverket Stavanger

Postadresse
Postboks 1573 Vikå
NO-0118 Oslo

Besøksadresse
Observatoriegata 1 B
NO-0254 Oslo

Sentralbord
+47 22 54 19 50

E-post
post@sprakradet.no
Internett
www.sprakradet.no

Organisasjonsnummer
971 527 404

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Margreta Vik Stokke	423	20/03457-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
49/20	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Vurdering av prostiindelingen i den søre delen av Stavanger bispedømme

Vedlegg:

Prostier og antall medlemmer

Saksorientering

Vi er gjort kjent med at det blir ledighet i prostestillingen i Dalane prosti i løpet av neste år.

Dalane prosti er det minste prostiet i bispedømmet med syv sokn. Prostiet har to kirkelige fellesråd. To av menighetsrådene er i ettsoknkommuner og har fellesrådsfunksjoner. I prostiet er det 17 588 medlemmer av Den norske kirke. Det er tilsatt seks prester i prostiet, inkludert prosten. Prostesetet er i Egersund. Dalane prosti omfatter Eigersund kommune og Sokndal kommune og Lund kommune i sør, og Bjerkreim kommune mot nord.

På grunn av prostiets størrelse, anses det som hensiktsmessig å foreta en helhetsvurdering av prostiindelingen i den søre delen av bispedømmet. Dalane prosti bør sees i sammenheng med Jæren prosti og Sandnes prosti.

Det vil være hensiktsmessig at det nedsettes en bredt sammensatt arbeidsgruppe til å vurdere dette.

Bestemmelser om prostiindeling finner vi i kirkeloven og i forskrift om «Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling – myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiindelingen innenfor bispedømmet», fastsatt av Kulturdepartementet.

Kirkeloven § 2 lyder:

(...) Hvert sokn hører til ett prosti. Hvert prosti hører til ett bispedømme. Hvert sokn skal være betjent av prest, hvert prosti av prost og hvert bispedømme av biskop. Endringer i den kirkelige inndeling og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme fastsettes av Kongen. Departementet treffer de bestemmelser som er nødvendige for gjennomføring av inndelingsendringer og foretar nødvendige lempninger i anvendelsen av gjeldende lov. Avgjørelsesmyndighet etter dette ledd kan overlates til bispedømmerådet.

I forskriften «Avgjørelsesmyndighet i saker om kirkelig inndeling - myndighet til bispedømmerådene til å gjøre endringer i prostiindelingen innenfor bispedømmet», fastsatt av Kulturdepartementet 27. juni 2017 med hjemmel i lov 7. juni 1996 nr. 31 om Den norske kirke § 2 femte ledd, jf. delegeringsvedtak 7. juni 1996 nr. 528, står følgende:

Kirkeloven § 2 femte ledd regulerer endringer i den kirkelige inndelingen og navn på kirke, sokn, prosti og bispedømme. Deler av myndigheten til å treffe avgjørelse i disse sakene er lagt til bispedømmerådene, jf. delegering 19. juli 1996 nr. 4684 av myndighet til å foreta enkelte endringer i sokneinndelingen og til å treffe visse bestemmelser om kirkebokføring. (...) Etter endringene i kirkeloven fra 1. januar i år, ser departementet det som hensiktsmessig at flere saker om endringer i den kirkelige inndelingen kan avgjøres av kirkelige organer. Departementet har derfor besluttet å overlate avgjørelsesmyndighet til det enkelte bispedømmerådet i følgende saker:

- a) opprettelse eller nedleggelse av prosti,*
- b) overføring av et sokn fra et prosti til et annet,*
- c) endring av grensene mellom sokn,*
- d) sammenslåing av sokn,*
- e) opprettelse av nytt sokn i et distrikt hvor det er kirke, jf. kirkeloven § 17 (som definerer hva som er «kirke», og som fastsetter at det skal være kirke i hvert sokn),*
- f) treffe bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre inndelingsendringer, jf. kirkeloven § 2 fjerde ledd annet punktum, og 3 av 7*
- g) fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti.*

I saker om endringer i sokneinndelingen er det et krav om at menighetsmøtet uttaler seg, jf. kirkeloven § 11 annet ledd. I tillegg forutsettes det at kommunen gis anledning til å uttale seg i saker som vil kunne berøre kommunens økonomiske ansvar, jf. kirkeloven § 15. (...) Når det gjelder saker om fastsetting av navn på kirke, sokn og prosti, videreføres ordningen med innhenting av råd fra navnekonulenttjenesten for vedkommende område før og etter høringen. Melding om vedtak sendes Kirkerådet, berørte menighetsråd, kirkelig fellesråd, prosten, kommunen, Statistisk Sentralbyrå og departementet.

Dette betyr at det er Stavanger bispedømmeråd som vedtar opprettelse og nedleggelse av prostier, samt overføring av sokn fra et prosti til et annet. Arbeidsgruppens vurderinger og anbefalinger blir en del av bispedømmerådets beslutningsgrunnlag.

Det foregår for tiden et større utredningsarbeid omkring en felles arbeidsgiverlinje i kirken som Kirkemøtet har bedt Kirkerådet sette i gang. Modellen som Kirkerådet nå utreder har sitt utgangspunkt i en prostimodell som tar utgangspunkt i dagens prostier. I KR 59/19 står det:

Utredningen skal bygge på det som kan være en egnet størrelse for fremtidig arbeidsgiverorganisering og skal ta utgangspunkt i dagens prostier og i ny kommunestruktur (4).

Bispedømmerådet vil derfor kunne gjøre sitt vedtak om prostiindelingen uten å ta vesentlig hensyn til utredningsarbeidet. Det viktige er hva som er en hensiktsmessig størrelse for prostiene i bispedømmet.

Dalane prosti er befolkningsmessige lite, og strekker seg over et stort geografisk område. Der er store avstander som også må vurderes ved en endring av prostiet.

I prostiet er det tilsatt seks prester, inkludert prosten. Dette kan ansees som lite med tanke på å skape fleksibilitet, samordning og arbeidsledelse. Ved å tilhøre et større prosti kan prestene få et større kollegialt fellesskap.

En mulig endring kan være å legge alle soknene inn i Jæren prosti. For at ikke prosten i Jæren skal få for stort geografisk område, for mange sokn og for mange å lede, kan et

alternativ være at Gjesdal sokn og Ålgård sokn legges til Sandnes prost. Dette kan være naturlig i forhold til antall, tilhørighet og geografi.

Vi har nå pekt på noen momenter som kan overlates til en arbeidsgruppe å vurdere. Det vil være viktig for arbeidsgruppen at den er mest mulig representativ for de berørte prostiene og de kirkelige organene der. Administrasjonen kan utfordre personer som har en slik representativitet og foreslår en arbeidsgruppe med følgende sammensetning:

- En prost
- En sokneprest
- En kirkeverge
- En representant fra presteforeningen
- En representant fra kirkelig fellesråd
- Et medlem fra et menighetsråd

Arbeidsgruppen etableres ved at stiftsdirektøren utpeker medlemmene av arbeidsgruppen. Stiftsdirektøren utpeker leder og sekretær for arbeidsgruppen.

Forslag til vedtak

Det etableres en arbeidsgruppe bestående av en prost, en sokneprest, en kirkeverge, en representant fra Presteforeningen, en representant fra kirkelig fellesråd, et medlem fra et menighetsråd og stiftsdirektøren. Stiftsdirektøren utpeker leder og sekretær for arbeidsgruppen.

Arbeidsgruppens foretar en vurdering og gir en anbefaling om endring av prostiindelingen i den søre delen av Stavanger bispedømme.

Prosti	Fellesråd	Sokn	Medlemmer	Årsverk
Dalane prosti	Eigersund kirkelige fellesråd	Eigersund sokn	7967	2
Dalane prosti	Eigersund kirkelige fellesråd	HELLELAND SOKN	580	
Dalane prosti	Eigersund kirkelige fellesråd	EIGERØY SOKN	2033	1
Dalane prosti	Sokndal sokn	SOKNDAL SOKN	2363	1
Dalane prosti	Lund kirkelige fellesråd	LUND SOKN	1970	1
Dalane prosti	Lund kirkelige fellesråd	HESKESTAD SOKN	364	
Dalane prosti	Bjerkreim sokn	BJERKREIM SOKN	2311	1
Dalane sokn			17588	6
Jæren prosti	HÅ KYRKJELEGE FELLESRÅD	NÆRBØ SOKN	6678	1
Jæren prosti	HÅ KYRKJELEGE FELLESRÅD	OGNA SOKN	2234	1
Jæren prosti	HÅ KYRKJELEGE FELLESRÅD	VARHAUG SOKN	5432	1
Jæren prosti	KLEPP KYRKJELEGE FELLESRÅD	KLEPP SOKN	8098	1
Jæren prosti	KLEPP KYRKJELEGE FELLESRÅD	ORRE SOKN	1193	1
Jæren prosti	KLEPP KYRKJELEGE FELLESRÅD	BORE SOKN	3324	1
Jæren prosti	KLEPP KYRKJELEGE FELLESRÅD	FRØYLAND OG ORSTAD SOKN	4490	1
Jæren prosti	TIME KYRKJELEGE FELLESRÅD	TIME SOKN	2644	2
Jæren prosti	TIME KYRKJELEGE FELLESRÅD	BRYNE SOKN	7764	1
Jæren prosti	TIME KYRKJELEGE FELLESRÅD	UNDHEIM SOKN	1024	0,5
Jæren prosti	GJESDAL KIRKELIGE FELLESRÅD	GJESDAL SOKN	1959	1
Jæren prosti	GJESDAL KIRKELIGE FELLESRÅD	ÅLGÅRD SOKN	6665	1
Jæren prosti			51505	12,5
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	SANDNES SOKN	6443	2
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	LURA SOKN	5472	1
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	RISKA SOKN	5255	1
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	HØLE SOKN	808	1
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	HØYLAND SOKN	7317	1,5
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	GAND SOKN	12933	3
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	HANA SOKN	5148	1,6
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	BOGAFJELL SOKN	6554	1
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	BYMENIGHETEN-SANDNES	304	0,2
Sandnes prosti	SANDNES KIRKELIGE FELLESRÅD	FORSAND SOKN	881	0,5
Sandnes prosti			51115	12,8
Ryfylke prosti	STRAND KYRKJELEGE FELLESRÅD	STRAND SOKN	4161	1
Ryfylke prosti	STRAND KYRKJELEGE FELLESRÅD	JØRPELAND SOKN	5733	1
Ryfylke prosti	HJELMELAND KYRKJELEGE FELLESRÅD	HJELMELAND SOKN *	1104	2
Ryfylke prosti	HJELMELAND KYRKJELEGE FELLESRÅD	ÅRDAL SOKN *	536	
Ryfylke prosti	HJELMELAND KYRKJELEGE FELLESRÅD	FISTER SOKN *	395	
Ryfylke prosti	SULDAL KYRKJELEGE FELLESRÅD	SULDAL SOKN **	1054	2
Ryfylke prosti	SULDAL KYRKJELEGE FELLESRÅD	SAND SOKN **	1068	
Ryfylke prosti	SULDAL KYRKJELEGE FELLESRÅD	ERFJORD SOKN **	480	
Ryfylke prosti	SULDAL KYRKJELEGE FELLESRÅD	JELSA SOKN **	532	
Ryfylke prosti	Sauda	SAUDA SOKN	3790	2
Ryfylke prosti			18853	8
Stavanger domprosti	STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD	HUNDVÅG SOKN	9741	2
Stavanger domprosti	STAVANGER KIRKELIGE FELLESRÅD	BEKKEFARET SOKN	4191	1

Stavanger dompros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	TJENSVOLL SOKN	3841	1
Stavanger dompros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	ST. JOHANNES SOKN	3728	1
Stavanger dompros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	KAMPEN SOKN	3420	1
Stavanger dompros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	STOKKA SOKN	3849	1,55
Stavanger dompros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	VARDEN SOKN	3504	1
Stavanger dompros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	DOMKIRKEN OG ST. PETRI SOKN	8441	4
Stavanger domprosti			40715	12,55
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	MADLAMARK SOKN	5018	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	HAFRSFJORD SOKN	4712	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	SUNDE SOKN	4547	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	TASTA SOKN	6024	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	VARDENESET SOKN	4651	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	HINNA SOKN	9184	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	GAUSEL SOKN	6220	
Ytre Stavanger pros	STAVANGER KIRKELIGE FELLE	HILLEVÅG SOKN	3817	
Ytre Stavanger prosti			44173	
Tungenes prosti	SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD	SOLA SOKN	6670	1,5
Tungenes prosti	SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD	SØRNES SOKN	4103	1
Tungenes prosti	SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD	TANANGER SOKN	5263	1
Tungenes prosti	SOLA KIRKELIGE FELLESRÅD	RÆGE SOKN	2459	1
Tungenes prosti	RANDABERG KIRKELIGE FELLE	RANDABERG SOKN	5586	2
Tungenes prosti	RANDABERG KIRKELIGE FELLE	GRØDEM SOKN	2855	1
Tungenes prosti	FINNØY KYRKJELEGE FELLESRÅD	HESBY SOKN	1383	1
Tungenes prosti	FINNØY KYRKJELEGE FELLESRÅD	TALGJE SOKN *	538	0,5
Tungenes prosti	FINNØY KYRKJELEGE FELLESRÅD	SJERNARØY SOKN *	403	
Tungenes prosti	RENNESØY KYRKJELEGE FELLE	RENNESØY SOKN	2096	1
Tungenes prosti	RENNESØY KYRKJELEGE FELLE	MOSTERØY SOKN	1746	0,3
Tungenes prosti	Kvitsøy	KVITSØY SOKN	393	0,4
Tungenes prosti			33495	10,7
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	AVALDSNES SOKN	3266	2
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	NORHEIM SOKN	7142	1
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	TORVASTAD SOKN	2686	1
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	KOPERVIK SOKN	6671	1
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	ÅKRA SOKN	6604	1
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	FALNES SOKN	3056	1
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	FERKINGSTAD SOKN	1178	1
Karmøy prosti	KARMØY KIRKELIG FELLESRÅD	VEAVÅGEN SOKN	2312	0,7
Karmøy prosti			32915	8,7
Haugaland prosti	HAUGESUND KIRKELIGE FELLE	VÅR FRELSERS SOKN	9105	3
Haugaland prosti	HAUGESUND KIRKELIGE FELLE	ROSSABØ SOKN	8282	2,6
Haugaland prosti	HAUGESUND KIRKELIGE FELLE	SKÅRE SOKN	8492	1
Haugaland prosti	Bokn	BOKN SOKN	711	
Haugaland prosti	TYSVÆR KYRKJELEGE FELLESRÅD	TYSVÆR SOKN	2059	1
Haugaland prosti	TYSVÆR KYRKJELEGE FELLESRÅD	NEDSTRAND SOKN	1571	1
Haugaland prosti	TYSVÆR KYRKJELEGE FELLESRÅD	FØRRESFJORDEN SOKN	5439	1
Haugaland prosti	Utsira	UTSIRA SOKN	154	0,2

Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	VIKEDAL SOKN **	709	1
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	IMSLAND SOKN **	258	
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	SANDEID SOKN **	906	1
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	SKJOLD SOKN *	1357	
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	VATS SOKN *	1023	
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	BJOA SOKN ***	317	1
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	VIKEBYGD SOKN *	477	
Haugaland prosti	VINDAFJORD KYRKJELEGE FE	ØLEN SOKN ***	1959	
Haugaland prosti			42819	12,8

* deler stillingsressursen

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Asbjørn Finnbakk	700	20/02728-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Svar på høring om frivillighet

Skriv inn teksten her.

Saksorientering

Kirkerådet inviterer i denne høringen til nysatsing på medarbeiderskap i kirken. Det er en svært viktig sak. Avdeling for menighetsutvikling har lest og drøftet høringen i fellesskap.

Høringsnotatet gir solid bakgrunnsinformasjon. Det inneholder gode refleksjoner og forslag til tiltak. Høringssvaret kommenterer enkeltpunkter som bispedømmerådet kan understreke, fylle ut eller justere.

Selve høringen har tre spørsmål, der det siste gir anledning til generelle kommentarer. Forslaget til høringssvar bygger generelle kommentarer inn i svarene på spørsmål én, slik at det ikke blir behov for ytterligere kommentarer til slutt. Svaret på spørsmål én blir ut fra dette det lengste, mens svaret på spørsmål to blir mest konkret.

Forslag til høringssvar.

1. Hva er de viktigste perspektivene i saken?

A: *Grunnlagstenkning*

I innledningen om «verdier og forankring» siterer høringsnotatet Kirkenes verdensråds dokument «The Gift of Being» - «Tilværelsens gave», fra 2017. Her sies det at kirken er et sted der det er nok å være en del av fellesskapet. Tilhørigheten er ikke avhengig av funksjonsnivå. Å være kommer før å gjøre.

Dette passer godt sammen med kirkens forankring i Guds nåde og folkekirkens åpenhet. Vi vil ikke endre kirkens grunntone fra «the gift of being» til «the duty of doing». Tjeneste er ikke en forutsetning for tilhørighet. Medlemmene kan ikke

rangeres etter innsats. For eksempel er det å være gudstjenestedeltaker, uten en oppgave, verdifullt i seg selv.

Vi vil derfor unngå en kultur som åpent eller underforstått krever innsats for å oppnå anerkjennelse. I kirken må vi kunne synliggjøre at alle som har fått livets gave har en uerstattelig funksjon. Derfor setter vi pris på at høringsnotatet ikke legger opp til skiller mellom ulike medlemmer av kirken eller skille mellom tjeneste i kirken og tjeneste i samfunnet for øvrig. Utfordringer til frivillighet kan oppleves utmattende, vi vil heller fokusere på «the *gift of doing*». Vi ønsker oss en frivillighetskultur der frivilligheten blir verdsatt, tilpasses den enkelte og plasseres i et sunt felleskap.

Vi tror vi kommer lengst ved å bygge opp om at å få være med å gjøre noe også er en gave og betyr noe for en selv og andre.

Vi tenker også at det er få prinsipielle skiller mellom lønnet og frivillig tjeneste i kirken og bruker derfor ofte medarbeiderskap som begrep.

Betydningen av medarbeiderskap

Den norske kirke ville endret karakter og blitt svekket til det ugjenkjennelige uten frivillig innsats.

Medarbeiderskap er sentralt i menighetsrådenes arbeid for «å vekke og nære det kristelige liv». Det styrker folkekirken som tjenende og åpen. Både plan for diakoni, trosopplæringsreformen, kulturarbeid og gudstjenestereformen forutsetter frivillig arbeid og involvering. Medarbeiderskap er derfor en nøkkelfaktor for å oppnå kirkelige mål, og kirken har oppgaver til et bredt spekter av frivillige.

Vi tror vi har et utviklingspotensial i å skape større eierskap, blant annet gjennom å gi ulønnede medarbeidere mulighet til å bruke bredden av sin kompetanse, i både smått og stort. Noen menigheter har allerede «frivillig stab» og flere har frivillige ledere av ulike sektorer i menighetsarbeidet. Dette kan synkroniseres godt med de ansattes rammer og oppgaver.

Anerkjennelse og oppfølging

Det nye testamente inneholder flere tekster som beskriver og anerkjenner ulike talenter og tjenester. 1. Korinterbrev kapittel 12 advarer mot å rangere disse. Noen funksjoner gir mye oppmerksomhet og anerkjennelse, mens andre viktige funksjoner tas som en selvfølge. Det er lettere å få øye på en korleder enn den som styrer lyden, og det er lettere å se dem som taler enn dem som ber. Det foregår mye usynlig hverdagsdiakoni i menighetene, gjennom gjestfrihet og praktisk hjelp.

Derfor er det viktig med en forkynnelse om frivillighet som speiler hele bredden av talenter og tjenester. De som har synlige roller har et særlig ansvar for å takke og peke på de som ikke får like mye oppmerksomhet.

Å takke og gi oppmerksomhet er en viktig motivasjonsfaktor. De som har de synligste rollene har viktige symbolfunksjoner og et særlig ansvar for dette. Derfor bør det være klart hvem blant menighetens ledere som har ansvar for de frivillige på ulike områder.

I høringsnotatet sies det at «frivillige som ledes av ansatte viser seg å være de mest tilfredse». De ansatte trenger tid og rom til å arbeide med frivillighet, og forståelse fra sine ledere for at frivillighet ikke bare er en instrumentell ressurs.

Vi hører at mange ansatte synes det er utfordrende å finne tid til å rekruttere og følge opp frivillige slik de egentlig ønsker. Det rapporteres at det ofte er vanskelig å

rekruttere, noe som igjen gir mer arbeid for de ansatte. Mange skulle nok gjerne tatt noe mer kontakt for å følge opp i stedet for å måtte gjøre mange henvendelser for å rekruttere nok folk til å få et nødvendig arrangement til å gå rundt. Det er ofte verken holdningene eller kompetansen som svikter, men det er praktisk vanskelig å skape rom til å gjøre det man egentlig ønsker.

Det bør derfor ikke skapes urealistiske forventninger om at det går av seg selv å rekruttere, organisere og følge opp ulønnede medarbeidere, hvis man bare gjør det på den riktige måten. Vi tror likevel veien til vekst går gjennom å prioritere slik at det blir mulig å organisere det frivillige arbeidet godt og bygge gode relasjoner. Vi bør heller bygge god samarbeidskultur og skape gjensidig forståelse enn å sette ansatte og frivillige medarbeidere opp mot hverandre.

I dette arbeidet kan menighetene ha nytte av gode planverktøy og systemer. Ny, helhetlig menighetsplan vil forhåpentligvis kunne bidra til fokus og forenkling her. Aller mest tror vi likevel det er bevisstheten om at tilrettelegging for medarbeiderskap er relasjonelt arbeid som vil bære frukt. Frivillighetskompetanse er både kommunikasjonskompetanse, organiseringskompetanse og relasjonskompetanse.

Instrumentell og organisk frivillighet

Et viktig perspektiv i høringsnotatet er refleksjonene rundt organisk frivillighet og instrumentell frivillighet.

Organisk frivillighet vokser fra grasrota og oppleves mer motiverende. Den kan utløse nye ressurser og skape nye tiltak, uavhengig av kirkelige planer og eksisterende virksomhet. En god idé kan like gjerne oppstå på grunnplanet som i et nasjonalt, strategisk utvalg. Pr. i dag har kirken så mange planer og ambisjoner at det kan true muligheten for å legge til rette for organisk frivillighet, i hvert fall hvis det kommuniseres at alle menigheter skal oppfylle alle idealer samtidig.

Instrumentell frivillighet, frivillighet som fyller «hull» i bemanningsplanen uten å ta personlige hensyn, kan skape pliktløp som på sikt svekker motivasjon og tilhørighet. Dersom medarbeidere opplever at oppgavene krever mer enn de gir og ikke ser hvordan de gir gevinst, kan tilhørigheten til menigheten falle bort.

Samtidig kan også oppgaver som fort regnes som instrumentell frivillighet oppleves organiske og gjennomføres på en måte som legger til rette for fellesskap, selvrealisering og opplevelse av mening. Skillet mellom instrumentell og organisk frivillighet er derfor ikke skarpt. Det finnes mange oppgaver som gir personlig utvikling og anledning til å vise nestekjærlighet innenfor de frivillige oppgavene som følger av kirkelige satsingsområder, som f.eks. trosopplæring.

Dette forutsetter likevel at grunnlaget er på plass. Det merkes om en oppgave utføres med ulyst eller glede. Kirken skal formidle liv og være et fellesskap folk får lyst til å være en del av. Da må medarbeiderskap i kirken oppleves meningsfullt, nyttig og utviklende.

Hva bør prioriteres i det videre arbeidet med saken?

Vi tror medarbeiderskap bør være et tverrfaglig og gjennomgående satsingsområde for Den norske kirke i flere år framover. Vi tror ikke på én løsning, men på en bred satsing som starter med tiltak som kan skape endring. Vi vil likevel peke ut på konkrete satsingsområder og på betydningen av god ledelse og relasjonelt fokus.

Det finnes verktøy og tiltak som kan bidra til å kartlegge hva mennesker i menigheten ønsker å bidra med. «Use Your Talents», «Asset Mapping», «ABCD-

metoden» og ressurser fra ulike menighetsutviklingsverktøy inneholder systematiske verktøy for å kartlegge og sette ulike ressurser i menigheten i funksjon. Flere menigheter i Stavanger bispedømme har hatt nytte av å bruke slike opplegg og har sett at det skaper styrket medarbeiderskap.

Vi ser også mange menigheter som kommuniserer og legger godt til rette for innsamlinger og givertjeneste. Dette er et viktig innslag i mange menigheters arbeid. Til en viss grad følger det lokale tradisjoner, men vi har inntrykk av at bevisst givertjeneste er mer vanlig i menighetene i bispedømmet enn det var før.

For tiden utvikler kirken seg også digitalt og på sosiale medier. Vi ser at dette er et område med muligheter, som også skaper nye former for medarbeiderskap. Frivillige bidrar med både kompetanse og engasjement. Dette kan videreutvikles, ikke minst blant ungdom. For å lykkes med det er det avgjørende å involvere ungdom som bidragsytere, veiledere og rådgivere.

I kirkelig ledelse kan vi være relasjonelle, støttende og inspirerende. Vi støtter fokuset på økt kompetanse på frivillig medarbeiderskap. God kompetanse setter medarbeidere i stand til å gjøre kloke og reflekterte valg i det daglige. Det kan gjerne utvikles kursopplegg som er praktisk rettet, enkle å gjennomføre og ikke krever stor økonomisk eller tidsmessig innsats. Man kan komme langt med gode fagdager eller et konsist og konstruktivt webinar som blir grunnlag for samtale i et prosti eller en lokal stab.

I tjenesteordningene til diakoner, kantorer og kateketer står det at de har et medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere. Det samme er ikke konkretisert i prestens tjenesteordning. Det synes vi er en mangel. Det er naturlig at presten har en sentral funksjon overfor frivillige gudstjenestemedarbeidere. Presten er en frontfigur i menigheten og har bred kontaktflate. Det gir også ressurser og muligheter til å identifisere, rekruttere og anerkjenne frivillige medarbeidere. Her kan tjenesteordning for menighetsprester oppdateres.

Det ville også vært fint å se på om frivillig medarbeiderskap kan løftes opp i menighetens forbønn i gudstjenesten og i bønne- og fellesskapsgrupper i menigheten, med bønn om både flere engasjerte, bønn for dem som har en funksjon og for dem som gjør tjeneste på andre arenaer eller må leve roligere.

Aller mest tror vi kirken lever av sitt verdigrunnlag og tro. Fokus på det som gjør arbeidet meningsfullt, kvalitet og gode relasjoner styrker frivilligheten. Gode lederegenskaper er gull verdt for både ansatte og frivillige medarbeidere. Her er det også mye som kan videreutvikles, gjennom både god ledelse, felles refleksjon og opplæring basert på relevant forskning. Relasjonelle ferdigheter er kjernekompetanse for alle kirkelige ledere og medarbeidere og kanskje det som på sikt er viktigst for rekruttering til både tilhørighet og tjeneste i kirken.

Oppsummering

Ut fra refleksjonene ovenfor mener vi forslaget til vedtak i høringsnotatet kan spisses:

«Kirken er Kristi kropp. Vi som sammen er kirke er lemmer på det samme legemet og grener på samme tre. Vi vil være et fellesskap som gir alle som ønsker det mulighet til å hvile eller delta, motta eller bidra, ut fra sine forutsetninger. Vår kirkes kultur, ledelse, kommunikasjon og organisering skal gjøre kirkelig medarbeiderskap

til en glede og kilde til mening. Medarbeiderskap i kirken skal kjennetegnes av relasjonelt fokus, trygge rammer og innretning mot det beste for mennesker og samfunn.

I lys av dette vil Den norske kirke

- Kommunisere om kirken slik at mennesker lar seg inspirere til å bidra
- Oppmuntre hele kirkens kontaktflate til å bidra på områder som passer den enkelte, uten å skape forventinger om at innsats er en forutsetning for tilhørighet.
- Samhandle aktivt med kommuner, organisasjoner og næringsliv
- Innhente og formidle kunnskap om hva som bidrar til å fremme aktivt medarbeiderskap og styrke kompetansen på frivillighet og frivillighetsledelse på alle nivåer i kirken
- Ta i bruk relevante verktøy for motivasjon, rekruttering og organisering av frivillig medarbeiderskap.
- Styrke frivillig medarbeiderskap innen kommunikasjon og kirkelig nærvær på sosiale medier, spesielt blant ungdom.
- Motivere og legge til rette for givertjeneste og inntektsskapende innsats
- Sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis

Forslag til vedtak

Skriv inn teksten her.

Stavanger bispedømmeråd takker for fokuset på medarbeiderskap i kirken og vil avgi høringssvar i tråd med saksframlegget og de endringene som kom fram i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

KR - Seksjon for diakoni/samfunn

Stavanger bispedømmeråd
Lagårdsveien 44

4010 STAVANGER

Dato: 16.06.2020

Vår ref: 19/03405-10

Deres ref:

Høring "Frivillighet i Den norske kirke"

2020 blir et unntaksår på mange områder på grunn av korona-pandemien. Kirkemøtet i april måtte utsettes, og det planlegges en forkortet utgave i oktober uten komitebehandling av saker. Kirkerådet bestemte derfor på sitt møte 4-5 juni 2020 å arbeide alternativt med noen av sakene som var planlagt til behandling på årets Kirkemøte. Vedlagte sak om «*Frivillighet i Den norske kirke*» er en av disse. Denne sendes nå på høring til bispedømmerådene og utdanningsinstitusjonene som er en del av Kirkemøtet.

Kirkerådet vil oppsummere innspillene og legge saken fram for Kirkerådet i desember med sikte på et endelig vedtak i saken. Samtidig vil Kirkerådet få et forslag til handlingsplan på feltet til behandling. Deretter vil bispedømmerådene bli invitert til felles arbeid for å nå målene i planen.

Vedlagt følger saksdokumentet. Vi ber høringsinstansene reflektere over

- Hva som er de viktigste perspektivene i saken
- Hva som bør prioriteres i det videre arbeidet med saken
- Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den

Høringsuttalelse sendes elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og vil bli publisert på kirken.no.

Frist for å sende inn hørings svar er **15. oktober 2020**.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
Høringsnotat "Frivillighet i Den Norske kirke"

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	KRISTIANSAND S 1606
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	FREDRIKSTAD 5817 BERGEN
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
VID	Postboks 184 Vinderen	0319 OSLO
Det teologiske fakultet	Postboks 1023 Blindern	0315 OSLO
MF vitenskapelig høyskole	Postboks 5144 Majorstuen	0302 Oslo

Høringsnotat, "Frivillighet i Den Norske kirke"

Referanser:

KR 07/20: Frivillighet i Den norske kirke

KR 55/19: Skisse til sak om frivillighet til Kirkemøtet 2020

UKM 06/19: Ung diakoni – å være og å gjøre

KR 2.4/18: Kirkens unge – en strategisk plattform for forpliktende samhandling om Den norske kirkes barne- og ungdomsarbeid

Sammendrag

Temaet frivillighet har blitt tatt opp og etterlyst på Kirkemøtet ved flere anledninger. Kirkemøtet 2019 vedtok: «Kirkens møte med mennesker i alle livssituasjoner er avhengig av ansatte og frivillige. Kirkemøtet ber Kirkerådet vurdere hvordan frivilligheten kan styrkes» (KM 12/19, punkt 3). Begrepet frivillighet er relativt nytt, men kirken har alltid bestått av mennesker som mer eller mindre organisert har bidratt i det kirkelige arbeidet uten kompensasjon. I dag rapporteres det om 100.000 frivillige i Den norske kirke, og kirken er dermed en av de store frivillighetsaktørene i samfunnet. Frivillighet bidrar til fellesskap og tilhørighet, og har betydning for enkeltmennesket, for kirka som helhet og for samfunnet. Det er dermed mange gode grunner for å legge til rette for at flere skal få ta del i dette. For å bevare en levende folkekirke med stor oppslutning og aktivitet også i fremtiden, er det avgjørende å opprettholde og styrke det sterke frivillige engasjementet som kjennetegner Den norske kirke. Denne saken beskriver hvordan frivillighet i Den norske kirke kan forstås og foreslår hvilke områder som skal prioriteres for å styrke frivilligheten i hele Den norske kirke. I forlengelse av et overordnet Kirkemøtevedtak vil Kirkerådet får til behandling en handlingsplan for hvordan de ulike delene av saken følges opp på nasjonalt nivå.

Forslag til vedtak

Kirken er Kristi kropp. Vi som sammen bærer kirkens oppdrag, er lemmer på det samme legemet og grener på det samme treet. I dette fellesskapet vil vi at alle skal ha mulighet til å delta og bidra. Vår kirkes kultur, ledelse, kommunikasjon og organisering skal gi frivillighet gode kår. Frivillighet i kirken skal kjennetegnes av god samhandling og trygge rammer.

I lys av dette vil Den norske kirke

1. tilrettelegge for at ressurser og engasjement tas i bruk hos alle som vil bidra
2. øke fokus og kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse
3. sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis
4. kommunisere om kirken slik at det skaper motivasjon til å bidra
5. samhandle aktivt med organisasjoner, kommuner og næringsliv
6. motivere og legge til rette for økt deltakelse gjennom givertjeneste og innsamling
7. innhente og formidle kunnskap om hva som bidrar til å fremme frivilligheten i kirken.

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

Saksorientering

Bakgrunn

Verdier og forankring

Kirken er Kristi kropp. I *“Tilværelsens gave – kalt til å være kirke av alle og for alle”*¹, sies det: *«Gjennom Paulus beskrivelse av kirkens medlemmer (1 Kor 12) har vi lært om Kristi kropps sakramentale enhet, der ingen kan si «Jeg har ikke bruk for deg»: Det finnes ingen medlemmer av kroppen uten gaver, og det finnes derfor heller ingen som ikke har behov for andre»*. I Kristi kropp er hvert lem en avgjørende del av helheten. Lemmene har sin plassering og funksjon på kroppen, og de trenger hverandre. Dette bildet utfordrer kirkens med-lemmer til å reflektere rundt hvordan vi ser på hverandres roller og bidrag.

Før teksten om Kristi kropp skriver Paulus: “Det er forskjellige nådegaver, men Ånden er den samme. Det er forskjellige tjenester, men Herren er den samme. Det er forskjellige kraftige virkninger, men Gud er den samme, han som er virksom og gjør alt i alle. Hos hver enkelt gir Ånden seg til kjenne slik at det tjener til det gode.” (1 Kor 12,4-7). Også begrepet “nådegaver” løfter fram det positive i mangfoldet i kirken, hvor ulike mennesker har hvert sitt bidrag til helheten. I dette begrepet ligger det også at hver og en har mottatt som gave noe som kan bli til glede for fellesskapet.

«Det allmenne prestedømmet» er viktig i luthersk tradisjon. Alle troende er et hellig presteskap, som ikke er avhengig av prester som mellommenn i møte med Gud. Alle dømte er del av kirkens store virke, uavhengig av om man er ansatt eller ei, aktiv eller ikke. Den lutherske kallstanken sier at mennesket skal bidra til Guds ære og sin nestes beste gjennom arbeid i verden, ut fra hva som trengs og hva som tjener til det gode. Noen kalles til vigslede stillinger i kirken, men alle er kalt til å tjene sin neste. Kirkelovens paragraf 1 fremhever i tråd med dette betydningen av “å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse i den evangelisk-lutherske folkekirke i Norge”.

For Den norske kirke er det avgjørende å uttrykke at alle er viktige bidragsytere, både til det kirkelige fellesskapet og til tjenesten i samfunnet. Diskusjoner om tjeneste har i kirkelig sammenheng ofte skjedd i lys av diskusjoner om embete og ulike kirkelige tjenester, og om forholdet mellom lekfolk og vigslede stillinger. Denne saken går ikke inn i disse diskusjonene, men handler om noe annet: frivillighet. Frivillig arbeid kan defineres som “aktiviteter som utføres av egen fri vilje og uten lønn, annet enn begrenset kompensasjon eller mindre gaver, for å gagne mennesker utenfor egen familie eller hushold”². Frivillighet er et begrep som brukes bredt og er godt kjent, både i offentlig sektor, andre sivilsamfunnsorganisasjoner og offentligheten for øvrig.

I en kirkelig sammenheng kan noen oppfatte begrepet som for smalt. For alle er lemmer, alle er likeverdige. Alle mottar ordet og sakramentene, og alle er avhengig av å ta imot for å kunne bidra. Alle er likeverdige deltakere i gudstjenestefeiringen, uavhengig av om noen er definert

¹ EDAN (Ecumenical Disability Advocates Network): *The Gift of Being*. Geneve: Kirkenes Verdensråd, 2017, s.11

² D. Wollebæk, S. Sætrang, A. Fladmoe: *Betingelser for frivillig innsats. Motivasjon og kontekst*. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. 2015, s.18

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

som “frivillige”. Alle er kalt til tjeneste for sin neste, uavhengig av om det skjer i et organisert kirkelig arbeid eller ganske enkelt i møte med et medmenneske. Like fullt gir begrepet “frivillighet” verktøy for å reflektere rundt hvordan Den norske kirke møter, inviterer inn og legger til rette for de som ønsker å ta del i en organisert ubetalt tjeneste. Denne saken handler om hvordan Den norske kirke arbeider strategisk for dette, uten at dette reduserer de bidrag som medlemmene gir uavhengig av og utenfor det som er organisert.

Frivillighet gir muligheter til å gjøre godt, engasjere seg og bidra til sammenheng. Å delta i frivillig arbeid kan innebære konkrete måter å praktisere sitt engasjement på, enten det er i diakonalt arbeid, kulturaktiviteter, åpen kirke eller annet³. For mange representerer dette en form for trospraksis. Når frivillige investerer sin tid, kunnskap og engasjement i ulike former for arbeid, kan dette dessuten være med på å styrke kirkens troverdighet⁴.

St.mld. 10 (2018–2019)

«Frivilligheita er ikkje eit supplement til offentleg verksemd. Ho er ein grunnleggjande del av livet og verket til menneska og eit fundament i eit godt samfunn. Frivilligheit skaper engasjement, fellesskap, inkludering og kulturell og demokratisk innsikt.»

Et godt og systematisk arbeid med frivillighet er en viktig del av det å være samfunnsaktør. Frivillighet er i Norge ansett som en grunnleggende pilar i et velfungerende, demokratisk og stabilt velferdssamfunn⁵. De siste årene har temaet blitt satt stadig sterkere på samfunnets dagsorden, både i stat, kommune og i sivilsamfunnet. Dette økte fokuset kan dels være økonomisk eller ideologisk motivert. Det er like fullt også økt oppmerksomhet om hvilken betydning frivillig arbeid kan

ha for både livskvalitet og folkehelse. Å være frivillig kan blant annet gi kompetanse, erfaring, sosial tilhørighet, mestring og fellesskap. Særlig for mennesker som står utenfor arbeidslivet, kan deltakelse i frivillighet ha stor betydning gjennom å skape og vedlikeholde sosiale relasjoner. Dette kan igjen forebygge ensomhet, utenforskap og depresjon⁶. Den norske kirke har derfor en samfunnsoppgave i å legge til rette for en inkluderende rekruttering innenfor sine sammenhenger – også for mennesker som kan ha glede av å ta del i kirkens aktiviteter uten å være medlemmer.

1. «... tilrettelegge for at ressurser og engasjement tas i bruk hos alle som vil bidra»

Den norske kirke har 3,7 millioner medlemmer. Blant medlemmene finnes praktisk talt all kompetanse som man generelt finner i det norske samfunnet. Om kirken kunne oppnå at en noe større andel av medlemmene brukte marginalt mer tid i en organisert tjeneste, ville det gi store muligheter for utvikling av kirkelig arbeid. Det ligger et stort potensiale i å legge til rette for at flere finner en plass i en del av den store bredden som finnes av oppgaver knyttet til kirken.

³ E. Ekre, K. Fretheim, M.B. Steensnæs, G.L. Øierud: *Fokus: Frivillighet. En hjelp til arbeid med frivillige i menigheter og organisasjoner*. Oslo: IKO. 2019

⁴ D. Kappelgaard, T.B. Carlander, S. Eskildsen: *Ledelse og involvering af frivillige i folkekirken*. København: Forlaget Ingerfair. 2016, s. 33

⁵ *Frivillighetserklæringen – erklæring for samspillet mellom regjeringen og frivillig sektor*. Kulturdepartementet. 2015

⁶ A. Fladmoe og B. Folkestad: *Frivillighet og folkehelse – en kunnskaps gjennomgang*. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. 2016

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

Generell frivillighetsforskning peker samtidig på at bred involvering og inkluderende frivillighet ikke skjer av seg selv. Frivillighet Norge har identifisert barrierer for deltakelse i frivilligheten og nevner: kunnskap om organisasjonen, organisasjonens interne kultur, språkbarriere og internt stammespråk, uklare tidsforventninger, økonomi, mangel på tilgjengelighet og mangelfull oppfølging. Det er verdt å reflektere rundt hvordan dette også gjelder i Den norske kirke. Forskning viser også at rekruttering primært skjer gjennom nettverk og bekjentskaper. Når noen blir spurt ofte mens andre aldri blir spurt, blir gruppen av frivillige mer ensartet. Dessuten øker de sosiale skillene knyttet til hvem som deltar. Slik kan frivillighet sementere forskjeller⁷. Den kan for eksempel bli en arena for de såkalt ressurssterke, mens de med lav utdanning og inntekt faller utenfor, eller den kan bli en arena for en gruppe med lik alder, livsstil og interesser. Det er rimelig å anta at kirken i likhet med andre aktører ikke klarer å rekruttere frivillige på en måte som speiler mangfoldet lokalt og i samfunnet.

For å involvere bredere, må kirken reflektere rundt egne forestillinger og strategier knyttet til frivillige. Forestillinger handler om hvem man ser for seg kan være åpne for å ha en organisert tjeneste i menigheten. Kan mennesker være interessert i å bidra med sin kompetanse i en kirkelig sammenheng selv om de sjelden er å se på menighetens aktiviteter? Kan en med en annen tro eller et annet livssyn involveres? En del av dette handler også om å la egne forestillinger om hvem som kan være giver og mottaker, bli utfordret. Hvordan kan mennesker som man tenker på som trengende, få anledning til å være bidragsytere? Strategier handler om hvordan man går fram for å rekruttere bredere. Det handler om å la flere få oppleve det gode som det gjerne gir å være frivillig: fellesskap og tilhørighet, mestring og mening. Den norske kirke vil derfor ha økt fokus på inkluderende frivillighet i arbeidet med rekruttering og ivaretagelse av frivillige, for å være «... eit fellesskap prega av likeverd, deltaking og respekt for mangfald»⁸.

I dette er det også viktig å anerkjenne barn og ungdom som fullverdige medlemmer av menigheten med mulighet til innflytelse og medvirkning. Barn og unge deltar som ledere i søndagsskolen og konfirmantundervisning, som medliturger, på kirkegårdsdugnad, i åpen kirke og mye mer. Å få bidra er en naturlig del av å høre til og vokse som kristen i fellesskapet og en naturlig del av å leve i tro. Det styrker tilhørigheten til menigheten og kan motivere til videre tjeneste i kirken.

På Madagaskar for vel et tiår siden, opplevde man at profesjonalisering og prosjektorganisering av kirkens arbeid bidro til mindre eierskap og initiativ i menighetene. I denne situasjonen vokste metoden **Use Your Talents** fram. Metoden tar utgangspunkt i menneskers ressurser, enten det handler om materielle eiendeler, evner, erfaring, nettverk eller økonomiske ressurser. Metoden har skapt økt bærekraft, eierskap og frivillig initiativ. Den har vist seg å ha en frigjørende kraft, og kan være relevant og inspirerende å benytte i arbeidet med frivillighet også i norsk sammenheng.

Organisk frivillighet

Den norske kirke har utviklet en arbeidsform med mål og planer på alle nivåer. Når vedtakene er gjort, trengs gjerne frivillige for å realisere det som er vedtatt. Intensjonene bak denne arbeidsmåten er god. Den gir et strukturert og strategisk gjennomtenkt arbeid som er godt forankret hos ansatte og i råd. Mange frivillige har

⁷ D. Wollebæk, S. Sætrang, A. Fladmoe: *Betingelser for frivillig innsats. Motivasjon og kontekst*. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor. 2015, s. 18

⁸ Visjonsdokument for Den norske kirke 2019-21

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

også glede av å kunne gå inn i en klart definert oppgave med tydelige og begrensede rammer. Samtidig kan denne arbeidsmåten gi en stor mengde forhåndsdefinerte oppgaver som man i neste omgang må rekruttere frivillige til. Dette kalles *instrumentell frivillighet*; de frivillige blir et instrument for å oppnå et mål som andre har definert. Denne måten å jobbe med frivillige kan innebære at den reelle bredden av ressurser og engasjement ikke får rom. I verste fall kan bidragsytere gjøre en liten oppgave av plikt i stedet for å få eierskap og engasjement for et arbeid de selv er med på å utvikle.

De senere års økning av antall ansatte og planer i kirken har vært et gode. Samtidig kommer organisk vekst primært ved at mennesker med et ønske om å bidra får slippe til med sine ressurser. En del av oppdraget som kirke er å gi rom for deltakelse, medvirkning og fellesskap. I et slikt perspektiv kan man i stedet for å starte med oppgavene, ta utgangspunkt i menneskers ønsker, motivasjon, evner og ressurser. Dette kan bli starten på å utvikle nytt kirkelig arbeid. Dette kalles en *organisk tilnærming til frivillighet*⁹; det frivillige arbeidet kan sees som en organisme som ansatte og råd kan gi næring og vekstforhold til, men som samtidig lever, vokser og utvikler seg innenfra.

Sporsheim og Sirris har forsket på frivillighetsledelse i kirken og finner at "De ansatte ønsket å ta utgangspunkt i hva de frivillige selv ville engasjere seg i, og hvordan de ville utforme sin tjeneste og aktiviteten. (...) I stedet ble det en prosjektbasert frivillighet med mer fokus på rekruttering enn på oppfølging, noe ansatte paradoksalt nok fant utfordrende."¹⁰ Dette utfordrer kirken på om det er strukturelle forhold som hindrer ansatte i å jobbe organisk med frivillige, og om disse strukturelle forholdene kan endres. Det utfordrer kirkelige organer og ledere på alle nivåer til å reflektere rundt om man fremmer instrumentell eller organisk frivillighet.

De siste årene har en del menigheter opplevd grasrotinitiativer knyttet til arbeid med flyktninger eller lokale tiltak på miljøfeltet, konsertserier eller åpne kirker. Aktiviteter har blomstret og nye grupper av frivillige har blitt engasjert. Om de frivillige selv er med på å definere og utforme arbeidet, skaper det større eierskap til oppgavene. Denne arbeidsformen styrker relasjoner og fellesskap med andre frivillige og ansatte. Det bidrar gjerne også til mer langvarig tilknytning til menigheten. Mange eldre frivillige har hatt et engasjement over lang tid. Om man ønsker å rekruttere nye og yngre mennesker, er det avgjørende å involvere ut fra disse interessene og behov¹¹. Det blir viktig både med åpenhet for initiativer, strukturer som gir rom for mangfold i aktiviteter, og en synliggjøring av ulike muligheter for deltakelse. Dette forutsetter en forståelse av at frivillige er mer enn de ansattes medhjelpere eller redskaper for å nå allerede vedtatte visjoner og mål. For å fremme mer organisk frivillighet, må Den norske kirke på alle nivåer ha et bevisst forhold til sammenhengen mellom mål og planer og hvilken type frivillighet disse legger til rette for.

⁹ K. Fretheim, H. Lorentzen, S.D. Mogstad. *Felleskap og organisering. Frivillig innsats i kirkens trosopplæring*. Oslo: IKO. 2016

¹⁰ A. Sporsheim og S. Sirris. Frie og villige? Ansatte som frivillighetsledere i Den norske kirke. TPT 1/2018, s.70

¹¹ D. Kappelgaard, T.B. Carlander, S. Eskildsen: *Ledelse og involvering af frivillige i folkekirken*. København: Forlaget Ingerfair. 2016

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

2. «... øke fokus og kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse»

Frivillighetslandskapet har vært i stor endring de siste tiårene. Funnene er ikke entydige, men forskning peker blant annet på at frivillige i dag er mer selektive. Mens flere tidligere var tettere knyttet til organisasjonene, ser man at tilknytningene nå er løsere. Om de frivillige er misfornøyde, er det større sannsynlighet for at de forlater organisasjonen enn for at de engasjerer seg for endring. Lojaliteten til organisasjonene er svakere, og frivillige er i dag generelt mer opptatt av egennytte. De har også høyere krav til kvalitet og profesjonalitet. Videre preges frivilligheten i mindre grad av langvarig, kontinuerlig og regelmessig engasjement. I stedet er den i større grad situasjonsbestemt. Disse forholdene, sammen med det faktum at Den norske kirke er en mangfoldig organisasjon med en komplisert struktur, stiller store krav til god frivillighetsledelse.

I noen menigheter, prostier, fellesråd og bispedømmer har det vært jobbet mye med tenkning og strategier knyttet til frivillighet. Andre steder har dette av ulike grunner ikke blitt prioritert. Generelt er det et behov for å øke kompetansen på frivillighet i Den norske kirke. Det er avgjørende for arbeidet med rekruttering, oppfølging og organisering.

Rekruttering, motivasjon og oppfølging

God frivillighetsledelse og bygging av en god frivillighetskultur er avgjørende for å ivareta frivillige, utløse engasjement, involvere flere, sikre gode samarbeidsrelasjoner og skape kvalitet i arbeidet. De frivillige må oppleve seg ønsket, ivaretatt, motivert og likeverdige. Et godt frivillighetsmiljø og kvalitet i måten frivillige ledes på, skaper dessuten et godt frivillighetsomdømme¹². Det har betydning for rekrutteringsarbeidet.

Kjennskap til den enkeltes motivasjon er viktig for god rekruttering og oppfølging av frivillige. Begrunnelsene for å involvere seg kan være ulike. Behovet for oppfølging og opplevelsen av å få noe tilbake, varierer tilsvarende. Det å bli anerkjent eller takket kan bety mye for noen, mens muligheten for å få gå på et kurs kan være viktigere for andre. Forståelse for ulike motiver og ulike behov for fellesskap er viktig både i oppfølging og rekruttering av frivillige. Holdninger innenfor frivillig arbeid speiler ofte utviklingen man ser i arbeidslivet. Frivillige ønsker å bli sett, finne mening i arbeidet og bli motivert. Det kan imidlertid synes som det i en del sammenhenger legges for lite vekt på oppfølging og veiledning, sammenlignet med rekruttering¹³.

Det er viktig med bevissthet omkring måten man kommuniserer på i møte med eksisterende og potensielle frivillige. Noen opplever det konkret og positivt å få informasjon om oppgaver som må løses. I tråd med hva man vet om motivasjoner for å engasjere seg, er det viktig å formidle hvorfor oppgaven er viktig og hva man kan få tilbake av det å engasjere seg, enten det handler om å bety noe for andre eller om å få bli del av et fellesskap.

¹² S. Sirris. Hvordan lede frivillige i kirken? En verdibasert og praksisorientert modell for kirkelig frivillighetsledelse. Scandinavian Journal of Leadership and Theology, 2, 2015. 1-21.

¹³ M. B. Steensnæs. Frihet, fellesskap og mestring. En kvalitativ studie av hva som motiverer til frivillig arbeid i to norske statskirkemenigheter, og hvilke konsekvenser dette har for ledelse. Oslo: Diakonhjemmet høyskole. 2015

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

Ansvar, roller og organisering

Den nevnte utviklingen til et organisasjonsliv preget av økt individualisme og en mindre forpliktende holdning til frivillig arbeid, gjør det mer krevende å arbeide med frivillighet. Frivillige trenger i dag en større grad av skreddersøm. Dette peker i retning av en frivillighetsledelse som er åpen, lyttende og fleksibel. Dersom man skal kunne ta hensyn til ulike menneskers motivasjon og behov for oppfølging, forutsetter det dialog, relasjon og et visst kjennskap. Dette kan i sin tur være et argument for at de som er tettest på de frivillige har et tydelig ansvar, og at alle ansatte relaterer til frivillige på sine fagfelt, heller enn at ansvaret er samlet hos en frivillighetskoordinator. Samtidig kan det være behov for at én ansatt har et overordnet og strategisk ansvar for frivillighetsarbeidet¹⁴.

Menighetsrådet har et viktig ansvar for organiseringen av frivillige medarbeidere, og Fellesrådet kan som arbeidsgiver legge til rette for at de ansatte fokuserer på rekruttering og oppfølging av frivillige¹⁵. I tjenesteordningene til diakoner, kantorer og kateketer er det også eksplisitt uttrykt at de har et "medansvar for å rekruttere, utruste og veilede frivillige medarbeidere". Det samme er ikke konkretisert i prestenes tjenesteordning, men vil ofte være en viktig del av deres arbeidsfelt. Det er viktig at dette følges opp i praktisk arbeid og i prioriteringer, og at de ansatte har tilstrekkelig kompetanse på frivillighet og frivillighetsledelse.

Frivillige som ledes av ansatte, viser seg å være de mest tilfredse, ifølge rapporten «Betingelser for frivillig innsats». Et slikt funn viser at frivillighetsarbeid krever at man avsetter ressurser. Om ansatte tar ansvar for byråkrati, tilrettelegging og ledelse av frivillige, øker sjansen for at de frivillige får brukt tiden på aktiviteter de brenner for. Dette kan igjen øke motivasjonen¹⁶.

Ofte kan det være raskere for ansatte å gjøre ting selv enn å arbeide med frivillige. Dersom tjenesteordningen skal følges opp, er det viktig at de kirkeansatte får tid og rom til å arbeide med frivillighet, og forståelse fra arbeidsgiver om at frivillighet ikke bare er en instrumentell ressurs. Hyppige skifter av ansvarspersoner er en annen faktor som gjør frivillighetsarbeidet sårbart. Uavhengig av måten frivillighetsledelsen organiseres på, er det viktig at erfaringer og læring settes i system.

Som bærere av kirkens oppdrag, er alle likeverdige. Utforming av roller og grad av forpliktelse kan derimot være forskjellig. På samme måte som motivene for å engasjere seg som frivillig kan variere, kan evner, egenskaper og ønsker om medvirkning, være ulike. Noen frivillige har spesialisert kompetanse eller lederegenskaper, andre ønsker primært å gjøre avgrensede praktiske oppgaver. Andre igjen er opptatt av å være med der beslutninger tas. God frivillighetsledelse tilrettelegger for at mangfoldet, ressurser og egenskaper kan komme til sin rett, og at samspillet mellom de frivillige og mellom frivillige og ansatte blir godt. I praksisfeltet peker mange på at det er behov for å arbeide mer systematisk med hvordan man håndterer utfordrende situasjoner, interessekonflikter, vanskelige samarbeidsrelasjoner, konflikt og andre utfordringer i arbeidet med frivillige. Ledelse av verdibaserte ideelle organisasjoner regnes dessuten som mer komplekst enn ledelse av en profitbasert virksomhet.

¹⁴ A. Sporsheim og S. Sirris. Frie og villige? Ansatte som frivillighetsledere i Den norske kirke. TPT 1/2018

¹⁵ *Håndbok for menighetsråd og kirkelig fellesråd 2019-2023*. Kirkerådet og KA. 2019, s. 61

¹⁶ Frivillighet Norge. <https://www.frivillighetnorge.no/nyheter/betingelser-for-frivillig-innsats>

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

3. «... sikre rammer og rutiner som bidrar til trygghet og god etisk praksis»

Rammer og rutiner er avgjørende for god praksis både i møte med frivillige og med deltakere på aktiviteter der frivillige bidrar. På samme måte som når det gjelder generell kompetanse på frivillighet, er det store variasjoner i Den norske kirke med hensyn til hvilke rammer og rutiner menigheten har for frivilligheten. Menighetene kan ha nytte av at frivillige organisasjoner som driver arbeid i menigheten har gode rammer og rutiner. Som helhet kan Den norske kirke likevel ikke gjøre seg avhengig av at organisasjoner ivaretar dette. Det må på ulike nivåer i kirken tas initiativer som fremmer god oppfølging og forhindrer uønskede hendelser.

Retningslinjer for frivillighet i kirken kan være en god støtte for å jobbe med rammer og rutiner lokalt. Det er utviklet mye nyttig materiell i bispedømmer og organisasjoner som kan systematiseres og gjøres tilgjengelig for flere.

Den norske kirke skal til enhver tid ha oppdaterte maler, retningslinjer eller rutiner knyttet til

- Politiattest
- Taushetsplikt
- Varslingsrutiner og bekymringsmeldinger
- Forsikring
- Etiske retningslinjer for møtet med mennesker, spesielt barn og unge
- Personvern/GDPR
- Oppfølging (oppstarts- og avslutningssamtaler, veiledning, frivillighetskontrakter osv)
- Konflikthåndtering

4. «... kommunisere om kirken slik at det skaper motivasjon til å bidra»

Hvordan Den norske kirke generelt profilerer seg lokalt og nasjonalt, virker inn på hvem som ser kirken som et aktuelt sted å engasjere seg. Får man kjennskap til mangfoldet i menighetens arbeid, eller forbindes kirken primært med kirkelige handlinger? Kommer mangfoldet av meninger og engasjement fram, slik at en bredde av medlemmene identifiserer seg med den? Blir det tydelig at kirken er engasjert i saker folk er opptatt av, og profileres kirken som et sted hvor det er rom for frivilliges initiativ?

Med omkring 100.000 frivillige er Den norske kirke en av de store frivillighetsaktørene i Norge. En tydeligere kommunikasjon av dette kan ha positive konsekvenser både for Den norske kirkes omdømme og samarbeidsmuligheter. På alle nivåer må det formidles at frivillige er viktige bidragsyttere og at dette verdsettes.

Synliggjøring av kirkens aktiviteter og engasjement lokalt er viktig for å nå nye grupper frivillige. Hvis folk kjenner til hva som skjer i kirken, kan de lettere se den som et relevant sted å bidra med frivillig arbeid. Slik kan god kommunikasjon av aktiviteter og tiltak ha en rekrutterende effekt. Videre kan synliggjøring av samarbeid med andre aktører bidra til at kirken fremstår som relevant for flere.

Mange menigheter har tatt i bruk plattformen frivillig.no, der frivillig-oppdrag registreres og blir søkbare for et stort publikum. Tilstedeværelse i slike fora gjør kirkens engasjement synlig

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

utenfor egne rekker. Det er imidlertid potensiale for å synliggjøre mulighetene for å være frivillig bedre enn det som gjøres i dag, både via eksterne og interne kommunikasjonsplattformer. Mer kunnskap om kommunikasjonsmuligheter og bedre ferdigheter i å bruke dem, vil kunne styrke arbeidet med rekruttering av frivillige.

5. «... samhandle aktivt med organisasjoner, kommuner og næringsliv»

I Den norske kirke er det mange steder utstrakt samarbeid med kristne organisasjoner, kommuner og næringsliv. For kirken er det avgjørende å ivareta og utvikle dette samarbeidet.

Kristne barne- og ungdomsorganisasjoner har erfaring med barn og unge som frivillige. De har utviklet programmer for ledertrening, og de har ulike former for demokratiske strukturer. En stor del av dette arbeidet skjer i rammen av, eller i samarbeid med menigheter i Den norske kirke. Dette gir kommende generasjoner viktig organisasjons- og demokratikompetanse. Misjonsorganisasjoner og andre kristne aktører er også viktige samarbeidspartnere for menighetene. Mange engasjerer seg både i disse organisasjonene og i Den norske kirke. Den norske kirke ønsker å anerkjenne og styrke den konstruktive samhandlingen med kristne organisasjoner.

Det er generelt et økende fokus på frivillighet i samfunnet, og i kommunene spesielt. Med frivillighetsåret 2022 som mål, vil mange kommuner arbeide aktivt med å utvikle planer for frivillighetspolitikk. For kommunene er frivillig sektor viktig, og arbeidet med frivillighet bygger på innbyggermedvirkning, innovasjon, involvering og nettverksbygging. Sammen med andre ideelle aktører bidrar menigheter til en mangfoldig frivillighet. «En aktiv og levende frivillig sektor er av grunnleggende betydning for et aktivt og levende lokalsamfunn»¹⁷, ifølge KS.

Agenda 2030 med bærekraftsmålene ble vedtatt av FNs medlemsland i 2015, og er verdens felles mål for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stanse klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmålene representerer en felles agenda som kirkene deler med kommuner, næringsliv og ulike aktører i sivilsamfunnet, og kan være et godt rammeverk for å øke samhandlingen mellom kirken og andre aktører i lokalsamfunnet. Mange kommuner legger bærekraftsmålene til grunn for kommuneplanene, og også næringslivet legger i økende grad målene til grunn for sin virksomhet. Mange av målene uttrykker sentrale anliggender for kirken, som for eksempel visjonen om at ingen skal utelates, eller målene om å bekjempe fattigdom, verne om livet på jorda og skape fredelige samfunn.

Samarbeid med kommunen og andre aktører i lokalmiljøet gir menigheter muligheter til å vise betydningen og relevansen av kirkelig frivillighetsarbeid og er med på å styrke relasjonene. Kjennskap til hverandres interesser, arbeid og felles forståelse av utfordringer kan være med på å forløse nytt engasjement og nye samarbeidsformer. Det er ikke gitt at andre aktører er kjent med bredden i Den norske kirkes engasjement, knyttet til for eksempel diakoni, kultur, kirkelig kulturarv, barn og unge, miljøspørsmål eller internasjonalt engasjement. Samhandling kan bidra til viktige nettverk for både de frivillige og kirken som

¹⁷ Kommunenes sentralforbund (KS). <https://www.ks.no/fagomrader/demokrati-og-styring/frivillighet/>

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

organisasjon, opplevelse av anerkjennelse og gjøre kirken mer synlig og relevant som samarbeidspartner.

I møte med både kommune, næringsliv og andre samarbeidspartnere er det nødvendig å bygge arbeidet på gjensidig respekt og bevissthet omkring verdier, mål og ansvar. Det er også viktig å reflektere over hvordan kirken primært er et supplement til det offentliges ansvar, ikke en erstatning for det. Hvordan kirken er synlig og hvilken rolle man har, vil variere ut fra sammenhengen. I arbeidet med retten til tros- og livssynsutøvelse har kirken kompetanse på å samarbeide med institusjoner for å tilrettelegge for og bidra med religiøst innhold. I andre sammenhenger, som besøkstjeneste, er det avgjørende å kommunisere at kirkens diakonale oppdrag handler om å bygge inkluderende fellesskap for alle, uavhengig av livssyn.

6. "... motivere og legge til rette for økt deltakelse gjennom givertjeneste og innsamling"

Frivillighet kan gi seg uttrykk på en rekke ulike måter. Ofte forbindes det med å gi tid og kompetanse. Å gi av ens økonomiske ressurser kan imidlertid også defineres som en frivillig tjeneste. Andelen som tilhører en husstand som gir pengegaver til frivillige organisasjoner har økt kraftig de siste årene, blant annet fordi innsamlingsorganisasjoner har vokst og innsamlingsarbeidet er profesjonalisert¹⁸. Interessant nok anses givne til tros- og livssynsorganisasjoner som få, men gir i gjennomsnitt de største beløpene¹⁹.

Kirken har foreløpig ikke fått sin andel av denne veksten av antall husstander som gir pengegaver. Det er mange som ser at deltakelse i en givertjeneste kan være en del av deres måte å være frivillig på. Man kan være i en fase av livet der det er vanskelig å være aktiv frivillig på annen måte. Samtidig er det mange som både er aktive frivillige og kan være med i en givertjeneste for menigheten. Det er viktig at kirken anerkjenner og motiverer til å være frivillig også gjennom å delta i en givertjeneste.

Resultatet av en styrket frivillig givertjeneste og innsamling er at menigheten får økte ressurser. Slik kan man nå lenger ut enn hva offentlig finansiering kan bidra til. En givertjeneste gir også en god opplevelse av medeierskap og det positive å bygge og skape noe sammen.

Skal kirken få del i veksten av innsamlede midler må kirken på samme måte som organisasjonene profesjonalisere arbeidet med givertjeneste og innsamling, og bidra til infrastruktur som legger til rette for dette.

¹⁸ Nye givertrender. Fundraisingsrapporten 2016. <https://www2.deloitte.com/no/no/pages/public-sector/articles/fundraisingsrapporten.html>

¹⁹ A. Fladmoe, K.H. Sivesind, D. Arnesen. *Oppdaterte tall om frivillig innsats i Norge, 1998–2017*. Bergen/Oslo: Senter for forskning på sivilsamfunn og frivillig sektor.

Vår dato
09.06.2020

Vår referanse
19/03405-11

---

7. «... innhente og formidle kunnskap om hva som bidrar til å fremme frivilligheten i kirken»

Kunnskap om hva som bidrar til et bredt frivillig engasjement i kirken og hva som kan hemme det, er viktig for fremtidige strategier, bedre frivillighetsledelse og utvikling av ressurser og verktøy. Bedre statistikk kan gi mer presis kunnskap og grunnlag for bedre kommunikasjon. På statistikkfeltet er det samtidig viktig å balansere behovet for flere detaljerte opplysninger og den administrative byrden som ligger i å innhente informasjonen.

Hver dag gjør menigheter erfaringer av hva som fremmer og hemmer frivilligheten. Mange steder jobbes det strukturert og grundig med å utvikle det frivillige arbeidet og rammene for det. Den norske kirke vil i større grad innhente og formidle disse erfaringene.

Videre finnes det mye aktuell forskning på frivillighet som kan styrke feltet i kirken. Samtidig er det en utfordring at trosbaserte aktører i mindre grad er synlig eller tematisert i denne forskningen. I forbindelse med trosopplæringsreformen har det vært noe forskning på frivillighet og trosopplæring, men i mindre grad på frivillighet i kirken som helhet. Den norske kirke vil innhente og gjøre relevant forskning knyttet til frivillighet, og ta initiativ for at mer forskning skal gjøres på trosbasert frivillighet.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet har vedtatt at frivillighet er ett av fem fokusområder for 2021. Et Kirkerådsvedtak om frivillighet må gjenspeiles i ressurser og økonomi også i fortsettelsen. Vedtakspunktene må på ulike nivåer følges opp av handlingsplaner med tiltak, og med ressurser til å gjennomføre disse. Konkretisering i tiltak på nasjonalt nivå vil skje ved at det i forlengelse av vedtaket legges fram en sak for Kirkerådet om dette.

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Bjarte Øen og Geir Skårland	721	20/02978-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Svar på høring om kristne migranter

Saksorientering

Innledning

Kirkemøtet i april 2020 måtte utsettes grunnet korona-pandemien. Kirkerådet bestemte derfor på sitt møte 4-5 juni 2020 å arbeide alternativt med noen av sakene som var planlagt til behandling under årets Kirkemøte. Den vedlagte saken om «Kristne migranter» er en av disse. Den er nå sendt til bispedømmerådene på høring.

Høringsnotatet gir god bakgrunnsinformasjon og oversikt over temaet. Det nærmer seg temaet gjennom å sette opp ti kjennetegn på kirken.

Kirkerådet spør i høringen om

- Hva som er de viktigste perspektivene i saken.
- Hva som bør prioriteres i det videre arbeidet med saken.
- Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den.

Høringssvarene vil bli en del av grunnlaget for Kirkerådets behandling av saken i desember. Der skal det også vedtas en handlingsplan. Den vil ligge til grunn for en felles satsing, der også bispedømmerådene vil bli involvert.

Forslag til hørings svar

Stavanger bispedømmeråd takker for godt grunnlagsarbeid med høringen om kristne migranter. Høringsnotatet gir god oversikt. Det peker på satsingsområder, verdier og tilnærminger Stavanger bispedømmeråd identifiserer seg med. Det gjør at vi ikke ser behov for å kommentere alle elementene i høringsnotatet i svaret på spørsmålene.

Hva er de viktigste perspektivene i saken?

Det viktigste perspektivet i saken er strategisk. Vi deler ønsket om å inkludere flere migranter i Den norske kirke. Det er på tide at dette blir et tydeligere satsingsområde.

Høringsnotatet har stort fokus på hvilke holdninger Den norske kirke skal møte migranter med. Medlemsundersøkelsen i 2019 viste at medlemmer som i stor grad identifiserer seg

med Den norske kirke er mer positive til migranter enn andre grupper. Det betyr at det ikke er på holdningsplanet blant kirkelige aktører de største utfordringene ligger. Utfordringene handler om hvordan kirken kan påvirke samfunnet i stort og i hvordan de positive holdningene kan bli til handling. De foreslåtte tiltakene er derfor den viktigste delen av høringsnotatet.

Hva bør prioriteres i det videre arbeidet med saken?

Å bygge fellesskap, vise gjestfrihet og være til støtte for mennesker i nød er sentrale kristne praksiser. Det er naturlig for Den norske kirke å være en stemme som støtter opp om et flerkulturelt og inkluderende samfunn. Mye av dette preger allerede kirkens uttalelser i det offentlige. Her ser vi ikke behov for vesentlige kursendringer.

Vi vet at norskfødte med innvandrerforeldre deltar i trosopplæring og konfirmasjonsundervisning, også når de har bakgrunn fra andre trossamfunn. Språkkafeer og internasjonale grupper er et viktig innslag i mange menigheter. Vi kan gjerne gjøre slike tiltak mer synlige.

Samtidig ser vi i både medlemstall og kulturell profil på gudstjenestedeltakere at menighetene er langt fra representative for befolkningen.

Til en viss grad er dette naturlig. Å respektere at migranter hører til andre tradisjoner enn den kristne eller lutherske er også en kirkelig verdi. Det er heller ikke realistisk å vente seg at muslimer, sekulære europeere eller katolikker i store mengder skal slutte seg til Den norske kirke når de flytter hit. Dette bør en ta høyde for i kirkelig kommunikasjonsarbeid og strategi.

Det ligger til Den norske kirkes kjennetegn å være åpen, bekjennende, tjenende og misjonerende. I 2020 er det avklart at kirken verken skal være manipulerende, respektløs eller utidig påtrengende i måten vi bekjenner og formidler troen på. Det betyr ikke at kirken ikke skal være oppsøkende, åpen og inviterende. Vi ønsker oss positiv kontakt med hele bredden av befolkningen, ikke minst de som ønsker å etablere tilhørighet i et nytt land.

Vi har derfor behov for både nasjonale, regionale og lokale handlingsplaner for kristne migranter. Her kan lokalmenigheter bidra gjennom erfaringsdeling og kreativitet, mens regionale og nasjonale ledd kan spre gode ideer, sette fokus på behovene og utarbeide ressurser som gjør det lettere for menighetene å satse. Vi vil støtte at det brukes tid og penger på å styrke og utvide denne delen av kirkens virksomhet, også selv om det vil ta tid å få resultater.

Vi tenker tre av kirkens kjennetegn fra høringen kan være prioriterte fokusområder på dette feltet i første omgang.

- **Diakonal tilnærming:** Kirkens diakoni har sin kilde i troen, men retter seg mot alle, uavhengig av tro og bakgrunn. Migranter må ikke bli sett på som passive mottakere av kirkelig omsorg, men som en viktig gruppe å dele fellesskap med. Å anerkjenne og gi plass for mennesker med ulik bakgrunn er et viktig diakonalt oppdrag i vår tid.
- **Mangfoldige gudstjenester.** Siden gudstjenesten er et sentralt uttrykk for kirkens liv, utfordres vi til å arbeide videre med gudstjenestefellesskapet som et flerkulturelt fellesskap. I gudstjenesteliturgen finnes det både overnasjonale og felleskristne elementer og innslag som er mer preget av konfesjonell og nasjonal tradisjon. Her ønsker vi oss en modig kirke som utforsker mulighetene.
- **Økumenisk samarbeid.** Det økte mangfoldet av kirkesamfunn i befolkningen gir muligheter til sterkere økumenisk bevissthet og samarbeid. Den norske kirke kan være forankret i sin lutherske tradisjon og samtidig opptatt av felleskristen samhandling på tvers av ulike kirkesamfunn. Vi er positive til at det jobbes videre med tiltak og strukturer som legger til rette for dette.

Vi ser også at barn med flerkulturell bakgrunn ønsker å delta i trosopplæring i Den norske kirke. Dette skjer spesielt i lokalsamfunn der det er vanlig at de mange slutter opp om tilbudene i kirken, og disse er det mange av utenfor sentrale strøk. Vi gleder oss over at nye

får tillit til kirken og lyst til å delta og ser det som en positiv utfordring å møte dem med åpenhet for det de har med seg og ta høyde for at de har variert bakgrunn. Fokus på dette kan være sunt for det vi gjør generelt. Det utfordrer også til kompetanseheving, tilpassing av systemer og utvikling av ressursmaterieil.

Vi ønsker oss at arbeidet med migranter innrettes slik at det blir lettere for menighetene å satse på dette. Det kan utvikles maler for til temakvelder og gudstjenester om tverrkulturelle møter, kirkelig materieil på ulike språk og digitale ressurser. Lokalt kan man også ha glede av å høre om ulike tradisjoner i ulike kirker, f.eks. sanger og bønner. Kurs om kirke og religion i Norge rettet mot migranter er en god idé. I områder med mange migranter kan det settes av ressurser til nybrottsarbeid. Noen av de eksisterende rådgiverstillingene i bispedømmene og kirkerådet bør ha faglig ansvar for dette satsingsområdet.

Ellers tror vi det er viktig med økt kontakt med migrantmenigheter, for å kartlegge ønsker om samarbeid. Å snakke sammen vil gjøre det lettere å gjøre ting sammen og å gjøre ting sammen vil bygge relasjoner. Vi tror også samarbeid med organisasjoner som KIA og FlexID er viktig for å komme lengre. De kan være partnere i lokalt arbeid og være ressurser i å utarbeide materieil og utvikle arbeidsformer.

[Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den.](#)

Vi tror det vil ha positive ringvirkninger på hele kirken å satse på økt kontakt med migranter. Det kulturelle mangfoldet hjelper oss å utvide perspektivet og kan skape menigheter som i enda større grad er inkluderende og viser at Guds verden rommer et mangfold av mennesker. Verken Jesus, Paulus eller Martin Luther var norske, men de har alle levert helt vesentlige bidrag til vår kultur.

Forslag til vedtak

Stavanger Bispedømmeråd sender høringsvar i tråd med saksframlegget og de justeringene og innspillene som framkom i møtet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 29.06.2020

Vår ref: 19/02269-13 pv383

Deres ref:

Høring - Kristne migranter

2020 blir et unntaksår på mange områder på grunn av korona-pandemien. Kirkemøtet i april måtte utsettes og det planlegges en forkortet utgave i oktober uten komitebehandling av saker.

Kirkerådet bestemte derfor på sitt møte 4-5 juni 2020 å arbeide alternativt med noen av sakene som var planlagt til behandling på årets Kirkemøte.

Vedlagte sak om «Kristne migranter» er en av disse. Denne sendes nå på høring til bispedømmene. Kirkerådet vil oppsummere innspillene og legge saken fram for Kirkerådet i desember med sikte på et endelig vedtak i saken. Samtidig vil Kirkerådet få et forslag til handlingsplan på feltet til behandling. Deretter vil bispedømmene bli invitert til felles arbeid for å nå målene i planen.

Vedlagt følger saksdokumentet. Vi ber høringsinstansene reflektere over

- Hva som er de viktigste perspektivene i saken
- Hva som bør prioriteres i det videre arbeidet med saken
- Andre kommentarer til saken og videre arbeid med den.

Høringsuttalelse sendes elektronisk til post.kirkeradet@kirken.no.

Høringsuttalelser er offentlige etter offentlighetsloven og vil bli publisert på kirken.no.

Frist for å sende inn hørings svar er 15. oktober 2020.

Med vennlig hilsen

Ingrid Vad Nilsen
Direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirekør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsbrev Kristne migranter
Sak om Kristne migranter til høring i bispedømmene

Mottakere:

Agder og Telemark bispedømmeråd	Postboks 208	4662
Borg bispedømmeråd	Bjarne Aasgt. 9	KRISTIANSAND S 1606
Hamar bispedømmeråd	Postboks 172	FREDRIKSTAD 2302 HAMAR
Nidaros bispedømmeråd	Kongsgårdsgata 1a, Erkebispegården	7013 TRONDHEIM
Nord-Hålogaland bispedømmeråd	Postboks 790	9258 TROMSØ
Stavanger bispedømmeråd	Lagårdsveien 44	4010 STAVANGER
Sør-Hålogaland bispedømmeråd	Tolder Holmers vei 11	8003 BODØ
Tunsberg bispedømmeråd	Postboks 10 Kaldnes	3119 TØNSBERG
Møre bispedømmeråd	Moldetrappa 1	6415 MOLDE
Bjergvin bispedømmeråd	Postboks 1960	5817 BERGEN
Oslo bispedømmeråd	Postboks 9307 Grønland	0135 OSLO

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd

Kristne migranter

I. Sammendrag

Norge er et flerkulturelt samfunn med om lag 14% innvandrere, bosatt i alle landets kommuner. Mange har kristen bakgrunn. Deres tro, spiritualitet og erfaringer gjør det kristne fellesskapet i Norge mer mangfoldig. Globalt vokser den kristne kirken, særlig i sør. Også i Norge ser man fremvekst av nye kristne fellesskap, ikke minst blant migranter og innenfor andre konfesjoner enn den lutherske. Fram til nå har Den norske kirke i liten grad klart å inkludere migranter. Skal Den norske kirke være en inviterende og inkluderende folkekirke også i årene fremover, må en større bredde av folket kjenne at de er en del av kirken og at kirken har plass for deres tro og engasjement. Det må legges til rette for et større mangfold av språk og kultur og trosuttrykk.

Kristne migranter kan velge å tilhøre en av migrantkirkene som finnes i Norge, de kan bli medlemmer i en annen etablert kirke innenfor sin egen konfesjon, eller bli med i Den norske kirkes menighet der de bor enten de melder seg inn eller ikke. Hovedhensikten med å sette denne saken på Kirkemøtets agenda, er at kristne migranter som ønsker en tilknytning til en menighet i Den norske kirke skal bli tatt imot og oppleve seg som fullverdige deltakere i fellesskapet. Om kirken gjenspeiler mangfoldet i befolkningen, er den bedre i stand til å utføre kirkens oppdrag her hjemme og i verden.

Kirkemøtet inviteres til å drøfte Den norske kirkes selvforståelse som folkekirke for en befolkning som i økende grad består av ulike kulturer og tradisjoner, og hvordan det kan tilrettelegges for at kristne migranter kjenner seg hjemme i menigheter og er med og preger kirken. Saksdokumentet foreslår ti kjennetegn som kan forstås som uttrykk for kirkens selvforståelse, men også som utfordringer eller forpliktelser.

Kirkemøtet behandlet i 2009 saken «Kristne innvandrere og menighetene i Norge», (KM 07/09). Den gangen drøftet man også regelverk og formelle og praktiske hindringer for inkludering og økumenisk samarbeid. Oppfølgingen av saken ble vanskelig siden kirkens organisering var forankret i kirkeloven. Med en ny tros- og livssynslov er mulighetsrommet større. Dette saksdokumentet vil ikke gå i detaljer om regelverk, men vil nevne noen muligheter som finnes når det gjelder kirkelig organisering og økumenisk samarbeid.

II. Forslag til vedtak

Ti kjennetegn for Den norske kirke i en ny tid

Den norske kirke er en del av den verdensvide kirke. Kristne utgjør et mangfoldig fellesskap. Dette må gjenspeiles i Den norske kirkes møte med migranter og i samarbeid med andre kirkesamfunn. For å være en folkekirke i tiden fremover må Den norske kirke kjennetegnes av:

1. **Dialogisk ydmykhet:** *I kirken lytter mennesker til hverandres troshistorier og livserfaringer med respekt og nysgjerrighet for ulik kulturell tilhørighet*
2. **Diakonal tilnærming:** *Kirken fremmer migranters rettigheter, støtter dem i å etablere en hverdag i Norge, og legger til rette for deres deltakelse i diakonalt arbeid*
3. **Gode relasjoner:** *Kirken arbeider aktivt for å bygge relasjoner og mangfoldige fellesskap med rom for forskjellige språk, tradisjoner og personligheter*
4. **Inkluderende fellesskap:** *I kirken møtes alle med samme respekt, frihet til å være seg selv og forventning om deltakelse ut fra sine forutsetninger*
5. **Mangfoldige gudstjenester:** *Gudstjenesten avspeiler menighetens kulturelle mangfold, og det gis mulighet til å feire gudstjenester på ulike språk*
6. **Relevant forkynnelse:** *Kirken forkynner evangeliet frimodig med sensitivitet for det kulturelle, språklige og religiøse mangfoldet i samfunnet*
7. **Kultursensitiv trosopplæring:** *Undervisning i kristen tro og praksis tilpasses migranters erfaringer og perspektiv, språk og alder*
8. **Anerkjennelse av krysskulturelle barn og unge:** *Kirken sørger for at alle barn og unge blir sett og lyttet til, og at de kan prege kirkens fremtid*
9. **Representativt lederskap:** *Kirken rekrutterer ansatte og frivillige til ledelse og demokratiske styringsorganer fra bredden i befolkningen*
10. **Økumenisk samarbeid:** *Den norske kirke tilbyr ulike tilknytningsformer for den enkelte migrant og for migrantmenigheter*

III. Saksorientering

1. Avgrensninger og begrepsavklaringer

Denne kirkemøtesaken omtaler både kristne enkeltpersoner og migrantmenigheter. Den griper inn i mange av kirkens arbeidsfelt og pågående prosesser, og det kreves videre arbeid med oppfølgingen av saken. Dette er utdypet i vedlagt bakgrunnsnotat. Saken berører regelverk knyttet til menighetsdannelser innenfor kirken og samarbeid med menigheter utenfor kirken, medlemskap, biskopenes tilsyn, kompetansekrav til stillinger, åpenhet for ulike uttrykksformer i gudstjenesten og utleie av kirkebygg. Samtidig har saken fokus på holdninger og verdier som må ligge til grunn for handlingene, og på hva som kan gjøres innenfor gjeldende ordninger og regelverk. I denne omgang inviteres Kirkemøtet til å drøfte muligheter fremfor hindringer.

«Innvandrere» og «migranter»

Migranter er en felles betegnelse for immigranter (innvandrere) og emigranter (utvandrere), Innvandrere blir man først med innvilget opphold, mens «migranter» i tillegg omfatter flyktninger og asylsøkere som ikke har fått opphold.

Innvandrere er man bare i én generasjon, og barn og barnebarn av innvandrere er ikke selv innvandrere. Statistisk Sentralbyrå (SSB) opererer med betegnelsen «norskfødte med innvandrerforeldre»¹. Innvandrere i Norge er bosatt i alle landets kommuner, og sammen med norskfødte med innvandrerforeldre utgjorde de 17,7% av befolkningen i Norge pr. 1. jan. 2019. Et økende antall barn og unge i Norge har innvandrerforeldre. Sammen med barn av foreldre med midlertidig opphold og med en annen statstilhørighet er de såkalt krysskulturelle barn².

Migrantmenigheter

Dette er et samlebegrep om svært forskjellige menigheter med hensyn til etnisitet, konfesjon, organisering og struktur, tilknytning til lokalsamfunn og tilknytning til nasjonale eller internasjonale nettverk. Noen er ikke komfortable med begrepet «migrantmenighet» om sitt felleskap, og det er viktig ikke å generalisere i omtale av eller tilnærming til ulike migrantmenigheter.

2. Bakgrunn

Av verdens rundt 2 milliarder kristne er det ca 80 millioner lutheranere. De fleste kristne innvandrere i Norge er ikke lutheranere, og mange vil søke til sitt eget kirkesamfunn. Andre ønsker å være med i den kirken som «folk flest» er med i. Med en åpen luthersk-økumenisk grunnholdning bør disse ønskes velkommen i Den norske kirke.

Det rapporteres om at det de siste tiårene er etablert mer enn 250 migrantmenigheter i Norge, med gudstjenestefeiringer på 40 ulike språk. De fleste holder til i de store byene. Denne utviklingen krever at Den norske kirke ser mulighetene som ligger der for vekst og fornyelse, samt å bli relevant for nye generasjoner.

Mens innvandrere ofte foretrekker et kristent fellesskap hvor teologisk tradisjon, språk og kultur minner om hjemlandet, har neste generasjon ofte en mer norsk identitet. Dette kan gjøre det mer naturlig å delta i trosopplæring, barne- og ungdomsarbeid og konfirmasjon i Den norske kirke. Det er stor forskjell på større byer og distriktene, og Den norske kirke har et særlig ansvar for å tilby kristne migranter et fellesskap der andre kirkesamfunn ikke finnes.

Mange menigheter i Den norske kirke har engasjert seg for asylsøkeres rettsikkerhet og integrering av flyktninger i menighet og lokalsamfunn. Dette engasjementet har vært uavhengig av migrantenes religion, og innfallsvinkelen har oftest vært diakonal eller dialogisk. Noen menigheter har arbeidet med religionsdialog sammen med dialogsentrene i bispedømmene og med støtte fra Mellomkirkelig råd. Bispemøtet har gitt ut en veiledning om kirkelige handlinger i en flerkulturell kontekst. Det har også vært arbeidet med kristne asylsøkere og konvertitter. På disse områdene samarbeider Den norske kirke med Norges Kristne Råd, Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn og en rekke andre organisasjoner, og det er utviklet gode ressurser til bruk i menigheter. Det har vært mindre oppmerksomhet rettet mot kristne innvandrere med oppholdstillatelse eller norsk statsborgerskap.

Den norske kirke har smertelige erfaringer med undertrykkelse og assimilering av det samiske folk og andre minoriteter i det norske samfunn, men har også vist seg i stand til forsoning og endring. Den norske kirke har reflektert mye om sin posisjon som majoritet i møte med minoriteter, og erfaringene er verdifulle også i møte med migranter og kulturelt mangfold.

¹ <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/slik-definerer-ssb-innvandrere>

² Lill Salole (2018) *Identitet og tilhørighet. Om ressurser og dilemmaer i en krysskulturell oppvekst*. Oslo: Gyldendal akademisk

Kirkemøtet behandlet i 2009 saken «Kristne innvandrere og menighetene i Norge». Saken ble fulgt opp i 2010 og 2011, men stoppet så opp av ulike grunner. I 2016 og 2017, ble det etablert en ressursgruppe som har bidratt med innspill til denne kirkemøtesaken.

To andre kirkemøtesaker har relevans for saken om kristne innvandrere: «Misjon til forandring - Utfordringene fra Edinburgh 2010» (KM 07/12) handlet om hvordan Den norske kirke utfører sitt oppdrag sammen med andre kirker i Norge og det globale økumeniske fellesskapet. «Religionsmøte og dialog» (KM 15/16) handlet om det flerkulturelle Norge og møtet med mennesker av annen tro gjennom dialog og samhandling. Saken forklarte også forskjellen på dialog og misjon. Dette er relevant i det flerkulturelle kirkefellesskapet i Norge.

3. Den norske kirkes selvforståelse

Hva innebærer det å være folkekirke når den norske befolkningen er i endring? Hvordan gjenspeile den verdensvide kirken i Norge? Hva vil det si å være medlem, bidragsyter og deltager i Den norske kirke i tiden fremover?

Den norske kirke har som majoritetskirke et særlig ansvar for å legge til rette for samarbeid med migrantkirker og for å åpne dørene for migranter. Kristne søsken fra andre land har rett på trosutøvelse, og det er et lederansvar, nasjonalt og lokalt, at de blir tatt imot og ønsket velkommen i våre sammenhenger. At de har med seg andre skikker og perspektiv som kan berike fellesskapet er flott, men de skal først og fremst få møte mennesker og felleskap der de kan føle seg hjemme, der de møter søstre og brødre i troen, midt i en fremmed kultur.

Nedenfor foreslås ti kjennetegn som uttrykk for kirkens selvforståelse. Kjennetegnene kan også forstås som utfordringer eller forpliktelser. De skal fremme en åpen holdning og gode møter mellom mennesker, og en fremtidsrettet, vital og relevant kirke for hele befolkningen.

1. Dialogisk ydmykhet: *I kirken lytter mennesker til hverandres troshistorier og livserfaringer med respekt og nysgjerrighet for ulik kulturell tilhørighet*

Kirken må preges av en lyttende og dialogisk holdning som er åpen for andres livsfortellinger og for å korrigere egne fordommer. Inkludering av migranter i kirken er både en gave og en utfordring. Det kan være vanskelig å unngå at det blir «oss og dem». Alle er avhengige av å møtes som likeverdige, og å gjensidig tilpasse seg hverandre. Ofte må begge parter endre eller gi avkall på ting man verdsetter. Inkluderingen av nye kan aldri skje utelukkende på premissene til de som allerede hører til. Språkbruk og tankesett utfordres og det må skapes et nytt, åpent og inkluderende «vi» som alle kan kjenne seg hjemme i.

Yohannes Mekonnen Shanka, ansatt i 50% stilling som Seniorrådgiver i misjon og globalt kirkeliv i Oslo bispedømmeråd, og vikarierer som prest i tillegg.

Jeg kommer opprinnelig fra Den etiopisk-evangeliske Mekane Yesus kirken. Jeg har bodd i Oslo siden sommeren 1998 bortsett fra noen korte opphold utenfor Norge. Jeg har jobbet i Den norske kirke siden 2005, og har hatt fantastiske kolleger og gode tilbakemeldinger fra folk i menighetene. Det gir meg mot, styrke og håp tjenesten.

Det kan oppleves både godt og utfordrende for oss innvandrere å jobbe i Den norske kirke. Ofte må vi bevise mer enn andre at vi kan den oppgaven vi er satt til å løse. Noen gleder seg over at en afrikansk prest forretter dåp eller gravferd, men andre ser det som en hindring. Det er avgjørende hvordan våre ledere håndterer slike situasjoner i møte med oss.

Generelt er forskjellbehandling basert på hudfarge og navn helt vanlig i arbeidsmarkedet i Norge. Dette skjer også i Den norske kirke. Kirkens stab bør bli mer flerkulturell for å se behovene til en mangfoldig menighet. Det kreves endringer i hvordan kirken jobber med rekruttering og integrering av innvandrere. De må hente inn noe nytt i kirken som kan være både nyttig og utfordrende. Innvandrere kan ikke forventes å gjøre ting akkurat som etniske nordmenn. Det gjelder både språk, kultur og teologi. Det må også gis utdanningsmulighet til innvandrere og vises veien til tjeneste i kirken.

Den norske kirke må jobbe bevisst og strategisk for å skape et attraktivt arbeidsmiljø som er mangfoldig og reflektert, og som ser innvandrere som en del av kirken. Vi må se hver enkelt medarbeider som en bror og søster og motarbeide frykt for fremmed kultur og hudfarge.

Slik kan Den norske kirke arbeide med *dialogisk ydmykhet*:

- Skape rom for å lytte til livsfortellingene, stille spørsmål og være nysgjerrige
- Se migrantmenighetene som en ressurs for å lære mer om migranters hverdag
- Dele erfaringer om å leve i det norske samfunnet
- Skape trygge rom for å snakke om det som gleder og det som skremmer oss

2. Diakonal tilnærming: *Kirken fremmer migranters rettigheter, støtter dem i å etablere en hverdag i Norge og legger til rette for deres deltakelse i diakonalt arbeid*

Flyktninger og asylsøkere er ofte i en utsatt situasjon. Det er et diakonalt oppdrag å stå på de utsattes side, motarbeide rasisme og fremmedfrykt og kjempe for rettferdighet. Trosfrihet og det å kunne ha trygge rom for trosutøvelse, er også en rettighet som gjerne tas for gitt i Norge, men som ikke er selvsagt for alle kristne migranter. Kirken har et ansvar for å legge til rette for trosutøvelse.

Kirken har også mange arenaer der mennesker kan være seg selv og slappe av fra krav, bli sett, bidra med sine evner og anlegg, talenter og nådegaver. Her kan mennesker møtes som likeverdige, og kan berike fellesskapet med ulike erfaringer, innsikt og nye perspektiv. Som innvandrere er det viktig å få tilgang til sosiale arenaer. Uformell kontakt kan lede til samtaler om det å leve som ny i det norske samfunnet. Kirken har lang erfaring med å legge til rette for slike samtaler, og mye godt arbeid skjer over hele landet.

Ved å løfte blikket bort fra en relasjon som kun gir rom for å være enten giver eller mottaker til en sameksistens med samhandling og læring, kan kirken skape møteplasser som inkluderer og ansvarliggjør både innvandrere og de mer etablerte³.

Slik kan Den norske kirke arbeide med *diakonal tilnærming*:

- Legge til rette for språkkafeer og møteplasser i menigheten. Bruke ressurser i lokal-samfunnet, både migranter og de mer etablerte, som kafeerverter og guider
- Løfte fram innvandrere og deres barns historier i menighet, lokalsamfunn og medier
- Etterspørre og gi rom for alles bidrag, ressurser og kreativitet
- Skape møteplasser og delta på arenaer der innvandrere kan møte lokalt næringsliv, offentlige instanser og frivillige aktører

3. Gode relasjoner: *Kirken arbeider aktivt for å bygge relasjoner og mangfoldige fellesskap med rom for forskjellige språk, tradisjoner og personligheter*

Migrantmenigheter kan bruke språk, kultur- og trosuttrykk som virker fremmed for en gjennomsnittlig kirkegjenger i Den norske kirke. Det kan også være utfordrende om migrantmenigheter har et annerledes syn enn det som råder i Den norske kirke, for eksempel i synet på kjønnsroller, barn, familie, ledelse eller autoritetsbruk. Migranter kan på sin side oppleve forhold i Den norske kirke som utfordrende. Derfor trengs tid og velvilje for å bygge gode relasjoner og tillit og for å forebygge misforståelser og konflikt.

Den kristne tro er *relasjonell* og vitner om en Gud som ønsker å være i relasjon til oss gjennom Jesus Kristus og gjennom Den hellige ånds virke i verden. Dette skal også gjenspeile seg i relasjonen til vår neste. Den norske kirke er også til stede i alle lokalsamfunn i hele landet. Hvordan sørger folkekirken for å ivareta ansvaret som ligger i en slik posisjon på en god måte? Hvordan bidra til å skape møteplasser og fellesskap som er inviterende og utfordrende på samme tid, og som legger til rette for at nye vennskap kan etableres?

³ Et eksempel på en diakonal tilnærming der man ser mulighetene hos den enkelte heller enn begrensningene er «Use Your Talents», som opprinnelig kommer fra Madagaskar.

Den norske kirke kan være med på å skape gode relasjoner til migrantmenighetene og deres ledere. Gode relasjoner vil øke forståelsen for annerledesheten og utfordringene som kan oppstå i møte mellom ulike kulturer og tradisjoner.

Slik kan Den norske kirke arbeide med *relasjoner* i kirken og andre fellesskap i lokal-samfunnet:

- Oppsøke og invitere innvandrere til fellesskap og deltakelse
- Kontakte andre kirkesamfunn eller migrantmenigheter, dele erfaringer og bygge relasjoner
- Utfordre egen sjenanse og skepsis eller frykt for det ukjente
- Skape en atmosfære av imøtekommenhet og ivaretagelse

4. Inkluderende fellesskap: *I kirken møtes alle med samme respekt, frihet til å være seg selv og forventning om deltakelse ut fra sine forutsetninger*

Inkludering er ikke ensidig, men innebærer å møte hverandre med åpenhet for selv å kunne bli forandret. Gjennom et slikt gjensidig møte skapes et nytt fellesskap som er kvalitativt annerledes enn de fellesskapene gruppene kan ha hver for seg. Likevel skjer ikke møtene i et balansert forhold. Det er majoritetens ansvar, og særlig et lederansvar, å ta initiativ, inkludere, gi slipp på privilegier og gi videre ansvar både til innvandrere og til unge i kirken.

Assimilering innebærer en ensidig forandring som visker ut annerledesheten og gjør den assimilerte konform med flertallet. «Kom til oss og bli som oss» er uttrykk for dette. Da står den som assimileres i fare for «å miste deg selv», og fellesskapet mister muligheten for fornyelse av det den nye kunne bragt inn i fellesskapet. Mye tyder på at assimilering er et ganske vanlig fenomen i møte med migranter i menigheter i Den norske kirke⁴.

Slik kan Den norske kirke arbeide med *inkluderende fellesskap*:

- Skape rom for annerledeshet og åpenhet for forandring
- Samarbeide med aktører i lokalsamfunnet
- Skape gode lokalmiljø og nabofellesskap
- Gi rom for nye uttrykk i kirkerommet

5. Mangfoldige gudstjenester: *Gudstjenesten avspeiler menighetens kulturelle mangfold, og det gis mulighet til å feire gudstjenester på ulike språk*

Alle har behov for å uttrykke seg på sine egne språk. Gradvis har vi skapt bedre grunnlag for dette i mange, ulike nasjonale språk,⁵ men vi er langt fra ferdig med dette arbeidet.

Migrantmenigheter representerer ofte et sted der innvandrere kan være seg selv og slippe krav om å tilpasse seg. Trosuttrykk er gjerne noe av det dypeste og mest personlige hos et menneske. Det å kunne bruke kjente uttrykk og et språk man behersker har stor betydning for de fleste av oss. Samtidig har vi behov for å møtes på tvers av språk, kultur og trosuttrykk i samlende gudstjenester. Kirken skal uttrykke et bredere fellesskap som en påminnelse om det kristne verdensvide fellesskapet. Kirken er ikke definert av enhetlige uttrykk, men av enheten i Jesus Kristus på tvers av alle forskjeller.

Slik kan Den norske kirke arbeide med *mangfoldige gudstjenester*:

- Ta godt imot alle som kommer til gudstjeneste og invitere til kirkekaffe
- Bruke ulike språk og kulturuttrykk i gudstjenesten, og samarbeide med eller lære av migrantmenigheter
- Invitere alle som likeverdige bidragsyttere i planlegging og gjennomføring av gudstjenesten
- Sørge for at Bibelen, liturgi og informasjon er tilgjengelig på ulike språk

⁴ <https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kkd/kirke/artikkel---praktisk-teologi-ivn.pdf>

⁵ I tillegg til de to norske skriftspråkene (bokmål og nynorsk) har vi følgende språk som er beskyttet av minoritetsspråkpakten i Norge: nordsamisk, lulesamisk, sørsamisk, skoltesamisk, pitesamisk, umesamisk, tegnspråk, kvensk, romanés og romani.

6. **Relevant forkynnelse:** *Kirken forkynner evangeliet frimodig og inviterer til kristent fellesskap med sensitivitet for kulturelt, språklig og religiøse mangfold i samfunnet*

Kirken er kalt til å forkynne evangeliet om Jesus Kristus som verdens frelser. Det kan skje gjennom forkynnelse og å ta på alvor at Den norske kirke har særlige ressurser til å skape åpne fellesskap.

Kristne migranter og migrantmenigheter har ofte en verdensanskuelse som er mer åpen for spiritualitet og åndelige dimensjoner enn det norske sekulariserte samfunnet. Det kan gi et verdifullt utenfrablikk. Samtidig kan etablerte menigheter formidle en kultursensitivitet og forståelse for norsk kultur og tenkemåte som kan justere migranternes syn på det de observerer i Norge.

Slik kan Den norske kirke arbeide med relevant forkynnelse:

- Bidra som en synlig aktør i lokalsamfunnet og invitere inn til fellesskapet i kirken
- Bygge videre på avtaler gjennom Samarbeid menighet og misjon (SMM)
- La forkynnelsen speile det språklige og kulturelle mangfoldet i menigheten
- Skaffe innsikt i migranternes hverdag så forkynnelsen blir relevant og utfordrende for alle

7. **Kultursensitiv trosopplæring:** *Undervisning i kristen tro og praksis tilpasses migranternes erfaringer og perspektiv, språk og alder*

Mange kristne migranter ønsker å fordype seg i kristen tro. I kirkens tilrettelegging for dette er det avgjørende at migranter får uttrykke seg både på sitt eget morsmål og på norsk. Det er derfor viktig å legge til rette for at begge muligheter er til stede i materiell og i tilbud som gis. Materiellutvikling er primært et nasjonalt ansvar, men mye ressursmateriell finnes allerede hos organisasjoner som Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)⁶.

På samme måte som menigheter kan hente inspirasjon og fornyelse gjennom møtet med andre uttrykk for kristen tro, kan innvandrere ha behov for økt forståelse av det norske samfunnet og de uttrykk for kristen tro som finnes her. Læring er en gjensidig prosess og migranter og migrantmenigheter er en ressurs som kan opplyse og fornye etablerte sammenhenger i et mer mangfoldig samfunn.

Slik kan Den norske kirke arbeide med kultursensitiv trosopplæring:

- Se etter muligheter for å legge til rette for undervisning på migrantenes morsmål
- Tilby introduksjonskurs i norsk kristendom og kirketradisjon som tar høyde for flere språk og kulturelle bakgrunner
- Arbeide aktivt for undervisningsmateriell på flere språk sammen med aktuelle organisasjoner og institusjoner

8. **Anerkjennelse av krysskulturelle barn og unge:** *Kirken sørger for at alle barn og unge blir sett og lyttet til, og at de kan prege kirkens fremtid*

Det norske samfunnet er preget av stort frivillig engasjement for barn og unge. Kirken skal fortsette å bidra til å myndiggjøre barn og unge til å være aktører i samfunnet, og språk og kultur skal ikke være noen hindring for det. Menighetene i Den norske kirke jobber systematisk med å nå barn og unge gjennom trosopplæringstiltak. Dette er en naturlig konsekvens av å være en barnedøpende folkekirke. Samtidig lar et økende antall foreldre være å døpe med begrunnelse at barna skal få velge selv. Det er derfor vanlig at menighetene også inviterer de som ikke er døpt som barn til trosopplæringstiltak. Stadig flere barn og unge deltar i trosopplæringstiltak og konfirmasjonstiden som en forberedelse til dåp.

Mange krysskulturelle barn og unge med en kristen identitet vil legge mindre vekt på de nasjonale uttrykkene og vil se etter en internasjonal eller tverrkulturell sammenheng. Noen

⁶ Se <http://kianorge.no/>

føler seg hverken hjemme i foreldrenes migrantmenighet eller i en norsk menighet. Det er derfor viktig at de blir sett og ønsket velkommen. De kan også være naturlige brobyggere mellom kulturer, og de besitter unike ressurser til å forstå kulturmøter og kulturkonflikter. Krysskulturelle barn og unge kan være viktige for å bygge mer mangfoldige og tverrkulturelle menigheter og felleskap i Norge i årene som kommer. Det må derfor gis plass til at disse med slik kompetanse blir verdsatt for det de kan bidra med.

Mange menigheter har aktiv deltagelse fra barn og unge med ulik religiøs tilhørighet. Foreldre skal være trygge på at kirken er et tydelig kristent fellesskap som også gir rom for mangfold. På denne måten kan kirken fortsette å være en bidragsyter til å skape et tillitsfullt og trygt samfunn som barn kan vokse opp i.

Slik kan Den norske kirke arbeide for barn og unge blant innvandrere:

- Gi muntlig informasjon om kirkens tilbud for barn og unge, ikke skriftlig og upersonlig.
- Reflektere sammen om det å leve med kristen identitet i Norge. Hvordan forstås religionsfrihet og toleranse?
- La erfaringer og refleksjoner fra krysskulturelle barn og unge komme fram, og bygge kunnskap og forståelse om ulike dilemma i møtet mellom kulturer i en globalisert verden
- Ta kulturelle eller religiøse hensyn og ha en åpen dialog om slike hensyn med ledere i barne- og ungdomsarbeidet

9. Representativt lederskap: *Kirken rekrutterer ansatte og frivillige til ledelse og demokratiske styringsorganer fra bredden i befolkningen*

Mange innvandrere har ledererfaring fra sitt tidligere hjemland. Noen er ledere i egne migrantkirker eller andre fellesskap. Alle migranter har erfaringer og perspektiver som er viktige for Den norske kirke. Den norske kirke på alle nivåer har ansvar for å legge til rette for at migranter slipper til, at de blir vist tillit og kan få bruke seg selv i ulike former for kirkelig tjeneste. Ansvar innebærer også å søke gode ordninger for medlemskap. Den norske kirke kan legge til rette for at flere innvandrere rekrutteres til kirkelig utdanning og arbeid ved å veilede og gi informasjon om utdanningsløp, se på ulike muligheter for hospitering og godkjenne kirkelig utdanning fra andre land innenfor eksisterende økumeniske samarbeidsavtaler.

Som frivillige vil innvandrere kunne få arbeidstrening og erfaring, opparbeide nettverk og få nye bekjentskaper. Å være frivillig innebærer å bli del av et arbeidsfellesskap som er nyttig for videre inkludering i det norske samfunnet. Deltakelse i frivillig arbeid kan også gi en

Fra Fossum kirke i Oslo ved Ole Kristian Sand, migrantprest i Groruddalen prosti:

Rundt Fossum kirke er det ca 70% innvandrere, og ni av ti barn har bakgrunn fra et annet land enn Norge. Til en vanlig gudstjeneste er det rundt 50% innvandrere og deres barn. Vi har nå tre migrantgrupperinger som bruker Fossum kirke. Den ene menigheten har søndags-skole på fredager, og barna deltar i vår to-språklige «Sammen»-gudstjeneste annen hver søndag. Dette samarbeidet har gjort det mulig med søndagsskole på fredager som kan utvikles til en flerkulturell kristen tweens- og ungdoms-klubb. Slik får vi ny-rekruttering i den kristne befolkningen i Fossum.

Kommunikasjon. For innvandrere som har et annet morsmål, må vi bruke et enkelt norsk og også andre språk. Dessuten har de en muntlig tradisjon som gjør at personlige møter og telefon fungerer bedre enn brev, epost sms osv. Deres barn har norsk som morsmål og i kommunikasjonen må vi være overtydelige på at vi ser på dem som norske med en annen bakgrunn.

Integrering. Kirken kan være den fremste instansen i integreringsarbeidet. I vår bydel med mange familier som lever i vedvarende fattigdom, gir samarbeid med migrantmenigheten oss et innblikk i hvordan innvandrere og deres barn har det. Det har ført til at vi har startet livssynsåpen leksehjelp og ungdoms-klubb, for å motvirke utenforskap og skape muligheter og felleskap i vår bydel. Disse er svært godt besøkt.

Gjensidig nytte. Vi har personell og lokaliteter, migrantmenighetene har tilgang inn i den flerkulturelle befolkningen. Sammen kan vi gjøre en forskjell og berike hverandre.

opplevelse av å få brukt seg selv, noe som kan være spesielt viktig for asylsøkere som enda ikke har arbeidstillatelse. Det har også stor verdi for språkpraksis og læring. Dette er et diakonalt tiltak, med stor betydning for rekruttering til kirkelige stillinger, verv og lederoppgaver.

At migranter er representert i demokratiske styringsorganer er viktig for en kirke som ønsker å representere bredden av befolkningen. Da må de spørres, nomineres, gis tillit og få opplæring. For den enkelte migrant som går inn i slike oppgaver og får nødvendig oppfølging, vil det kunne bety mye for å forstå kirkedemokratiet, for å kunne påvirke kirken og for å bli integrert i det norske samfunnet.

Migranter i ulike posisjoner i kirken vil også kunne være forbilder for andre og bidra til en mer mangfoldig rekruttering. Den norske kirke ønsker at alle skal bidra med sine evner og egenskaper i kirken og samfunnet. Kirken trenger ledere som både er villige til å ta ansvar og som får rom til å ta dette ansvaret.

Slik kan Den norske kirke arbeide med å få mer *representativt lederskap*:

- Legge til rette for at migranter kan delta i frivillig arbeid og få nødvendig oppfølging
- Nominere innvandrere og barn av innvandrere inn i menighetsrådet.
- Invitere til større økumeniske lederfelleskap i lokalsamfunnet for å bygge relasjoner og samarbeid og dele erfaringer om ledelse i det norske samfunnet
- Lete etter muligheter for utdanning, kursing og rekruttering av innvandrere og deres barn til kirkelig tjeneste.

Rima Annie Seth, frivillig medarbeider i Fossum menighet, Oslo:

Jeg flyttet fra India til Norge som tenåring. Min store lidenskap har alltid vært å hjelpe mennesker. Jeg er ansatt som sykepleier på et aldershjem i Oslo med spesiell kompetanse i migrasjonshelse.

Å tilhøre en menighet har vært viktig for meg. Før var jeg med i American Lutheran Congregation, Oslo, men ble en del av Fossum menighet via min mann som har vært i denne menigheten i mange år. Jeg giftet meg i Fossum kirke og føler en sterk tilknytning og tilhørighet til den. Jeg har alltid følt meg velkommen og en del av fellesskapet. Jeg beundrer hvordan gudstjenester er tilrettelagt for ulike aldersgrupper og etniske grupper. Jeg føler meg privilegert som får være en av mange frivillige medarbeidere i Fossum. Det gir meg glede og positiv overskudd, en slags "åndelig næring".

Jeg som en kristen innvandrere opplever at det allerede er tilrettelagt for å inkludere flere kristne innvandrere. Religion og livssyn er ofte veldig innvevd i kulturen hos mange innvandrergupper. Dette er ulikt fra det norske samfunnet der det er et skille mellom kulturelle og religiøse tradisjoner. Dermed kan kristne nordmenn bli utfordret på en positiv måte i møte med kristne innvandrere. Vår religiøse og kulturelle tro, erfaringer og tradisjoner kan berike den norske kristne selvforståelsen.

Jeg mener at vi må greie å nå ut til miljøer med minoritetsbakgrunn og fortelle mer om de tilbudene som finnes. Vi med flerkulturell bakgrunn burde være personer som kunne snakke i de ulike miljøene om kirken og felleskapet. Invitere til gudstjeneste og la Guds vilje skje.

10. Økumenisk samarbeid: *Den norske kirke tilbyr ulike tilknytningsformer for den enkelte migrant og for migrantmenigheter.*

Det lutherske verdensforbund (LVF) oppfordrer til nær samhandling mellom kirkene. Mange av medlemskirkene har åpnet for skifte av, eller overlappende medlemskap, hospitering og andre former for utveksling. Norsk misjon har i en årrekke samarbeidet med medlemskirker i LVF. Når medlemmer fra disse kirkene kommer til Norge, burde forholdene for samarbeid ligge godt til rette. Innenfor den lutherske kirkefamilien er det få teologiske hindringer for samarbeid, men det kan være utfordringer knyttet til blant annet statsborgerskap, statlig

regelverk, finansieringsordninger og kvalifikasjonskrav. Noe av dette kan gjøres enklere og mer fleksibelt etter at Den norske kirke ble eget rettssubjekt i 2017.

Den norske kirke har inngått flere økumeniske samarbeidsavtaler som gjør det enklere med et ordnet og nært samarbeid med ikke-lutherske kirker. Dette gjelder Porvoo-avtalen (mellom anglikanere og lutheranere), Leuenberg-konkordien (mellom protestantiske og reformerte kirker) og Nådens fellesskap (mellom Den norske kirke og Metodistkirken i Norge). Disse avtalene åpner for ulike former for fellesskap og samarbeid. Medlemskapet i Norges Kristne Råd og andre økumeniske organisasjoner åpner også flere muligheter for samarbeid og involvering av kristne migranter i Den norske kirke enn man i dag har utnyttet. Disse mulighetene må gjøres bedre kjent for menighetene og de organer som har ansvar for arbeidsforhold og demokrati i Den norske kirke.

Mange av migrantmenighetene i Norge er knyttet til Norges Kristne Råds Flerkulturelle Nettverk. Noen av disse har gitt uttrykk for at de ønsker en nærmere tilknytning til Den norske kirke. I dagens regelverk for kirkelig organisering er det mulig å innlemme migrantmenigheter som en egen kategori på linje med døvekirken eller sørsamisk menighet. Valgmenighet er en annen betegnelse som kan benyttes. Kirkemøtet i 2019 vedtok ny kirkeordning for Den norske kirke som åpner for dette⁷. Det kan også formelt under menighetsrådet opprettes et utvalg som et styre for en forsamling. Nærmere tilknytning kan også dreie seg om gudstjenestefellesskap, felles aktiviteter og tilsyn fra en biskop. Dette er særlig aktuelt for lutherske menigheter. Andre menigheter ønsker å låne eller leie lokaler av Den norske kirke til sine egne aktiviteter. Det anbefales at det også legges vekt på relasjonsbygging og ulike former for samhandling i tillegg til avtaler om utleie eller lån.

Mange lokalsamfunn har etablert godt samarbeid mellom kirkesamfunnene. Den norske kirke skal ikke konkurrere med andre kirkesamfunn om å vinne mennesker over til sin sammenheng, men arbeide sammen med andre kirker for at kristne migranter finner sin plass i et kristent fellesskap lokalt. Slik synliggjøres at menigheter er del av den verdensvide kirken.

Migrantmenigheter fyller en viktig funksjon for mange innvandrere. Gode relasjoner mellom dem og etablerte menigheter og mellom ansatte og frivillige i de ulike menighetene, gjør at migrantmenighetene kan spille en viktig brobyggerrolle for de som er nye i Norge.

Slik kan Den norske kirke arbeide for økumenisk samarbeid:

- Kjenne økumeniske samarbeidsavtaler og hvilke muligheter som finnes for samarbeid
- Søke aktivt samarbeid med andre kirkesamfunn og migrantmenigheter i lokalmiljøet
- Samtale åpent om hvilke løsninger for medlemskap i kirkesamfunn som er best for den enkelte migrant og migrantmenighet
- Legge til rette for bruk migrantmenigheters av menighetslokaler og kirker

IV. Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet har vedtatt at «Kirken i det flerkulturelle Norge» skal være ett av fem fokusområder for 2021. Et Kirkerådsvedtak må gjenspeiles i ressurser og økonomi også i fortsettelsen. Vedtakspunktene må på ulike nivåer i Den norske kirke følges opp av handlingsplaner og ressurser til å gjennomføre disse. For Kirkerådet vil dette konkretiseres i årsplan og budsjett for 2021 og påfølgende år.

⁷ Kirkeordning for Den norske kirke § 3 femte ledd.

Innvandring og innvandrere i Norge

Innvandring til Norge-litt statistikk

Innvandrere er man bare i en generasjon, og barn av innvandrere er ikke selv innvandrere hvis de er født i Norge. Statistisk Sentralbyrå (SSB) opererer med betegnelsen «norskfødte med innvandrer-foreldre».¹ I 2019 (1.jan) er det 765 108 innvandrere, og 179 294 norskfødte med to innvandrerforeldre i Norge. Folketallet i Norge vokste med 1,3% i 2018 til 5.345.600 personer og innvandringen sto for 72% av denne veksten².

Selv om det til alle tider har vært både innvandring og utvandring i Norge, er det netto innvandring særlig fra ca 1970, dvs innvandring minus utvandring. Netto innvandring har økt ganske jevnt og trutt fram til ca 2005. Da fikk vi en ganske rask økning fram til 2012, mens den i 2018 igjen er nede på samme nivå som i 2005 (Figur 1)³.

Hvor kommer innvandrerne fra?

Innvandrere i Norge kommer fra 220 forskjellige land og selvstyrte områder. Ser vi på verdensdeler, er det flest fra Asia, og deretter fra Øst-Europa (Figur 2). Brutt ned på enkeltland, kommer de fleste fra Polen (ca 98 700 i 2019). Deretter er det flest fra Litauen (39 000) og Sverige (35 300) (figur 3). Det er også 24 500 innvandrere fra Tyskland og 19 150 fra Danmark. Fra ikke-Europeiske land er det flest innvandrere fra Syria (30 800), Somalia (28 600), Irak (23 200), Eritrea (22 600), Fillippinene (22 300), Pakistan (20 700) og Thailand (20 400).

Blandet

halvt og halvt,
kvart. Delt.
Født her,
Men kommer fra Der.

De spør:
hva, hvor,
aldri Hvem.

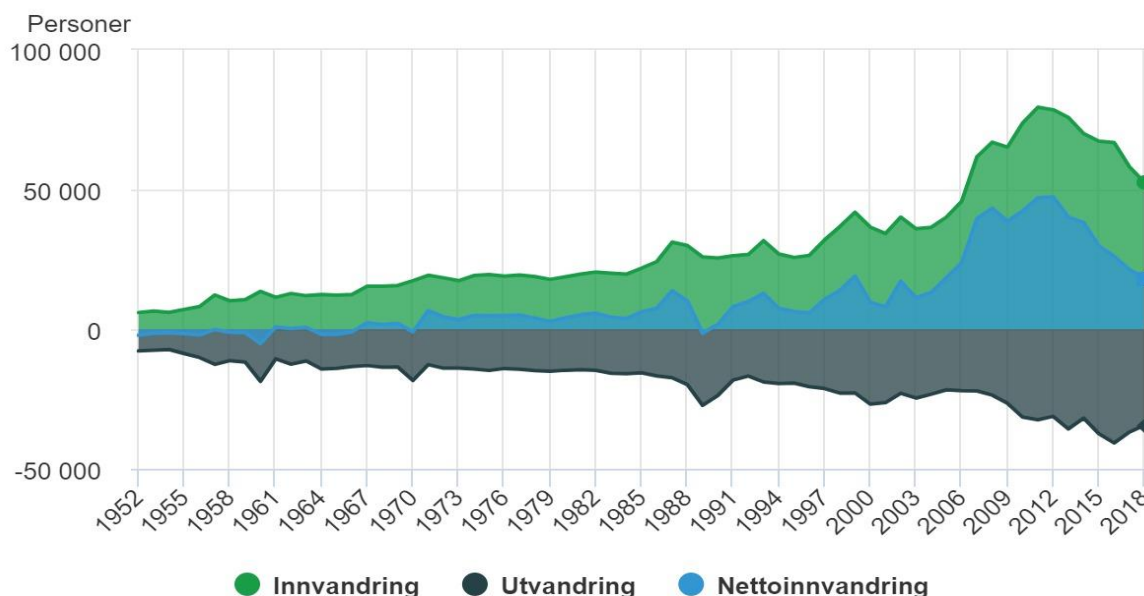
De insisterer,
mens de peker i motsatte
retninger,
det er Sant,
det er Riktig.

De påstår:
du er en av Oss
eller du er en av Dem –

hvorfor ikke dobbelt,
hvorfor ikke Hel?
hvorfor ikke nøytral,
hvorfor ikke Alt?

Lill Tsehay Salole
<https://www.lillsalole.com/poesi>

Innvandring og utvandring

Kilde: Folkemengde og befolkningsendringer, Statistisk sentralbyrå

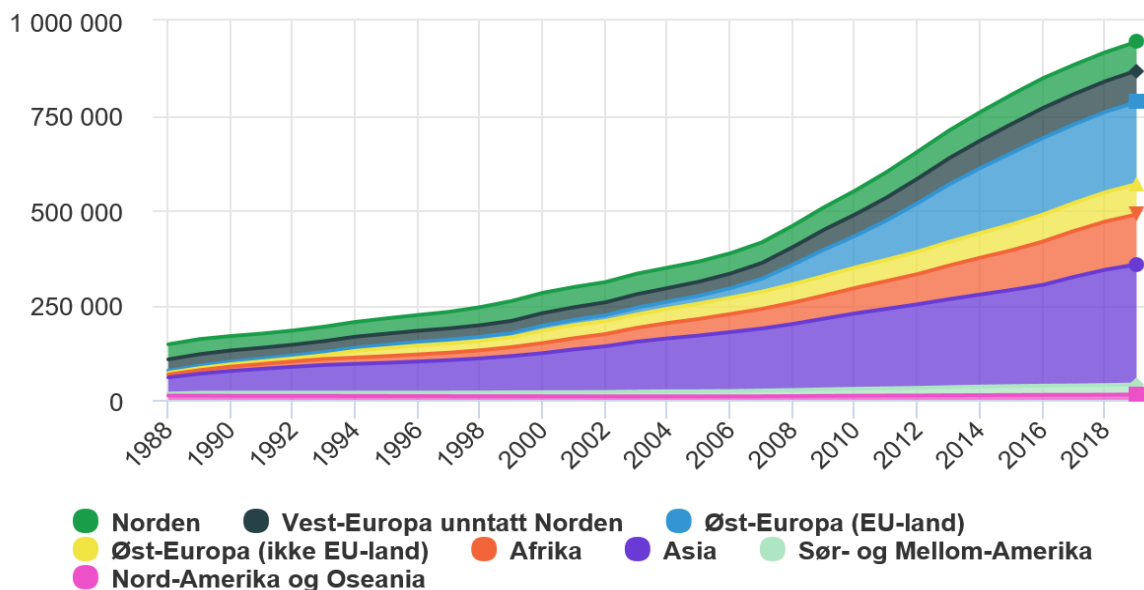
Figur 1. Innvandring og utvandring i Norge, 1952-2018.

¹ <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/slik-definerer-ssb-innvandrere>

² <https://www.ssb.no/befolkning/faktaside/befolkningen>

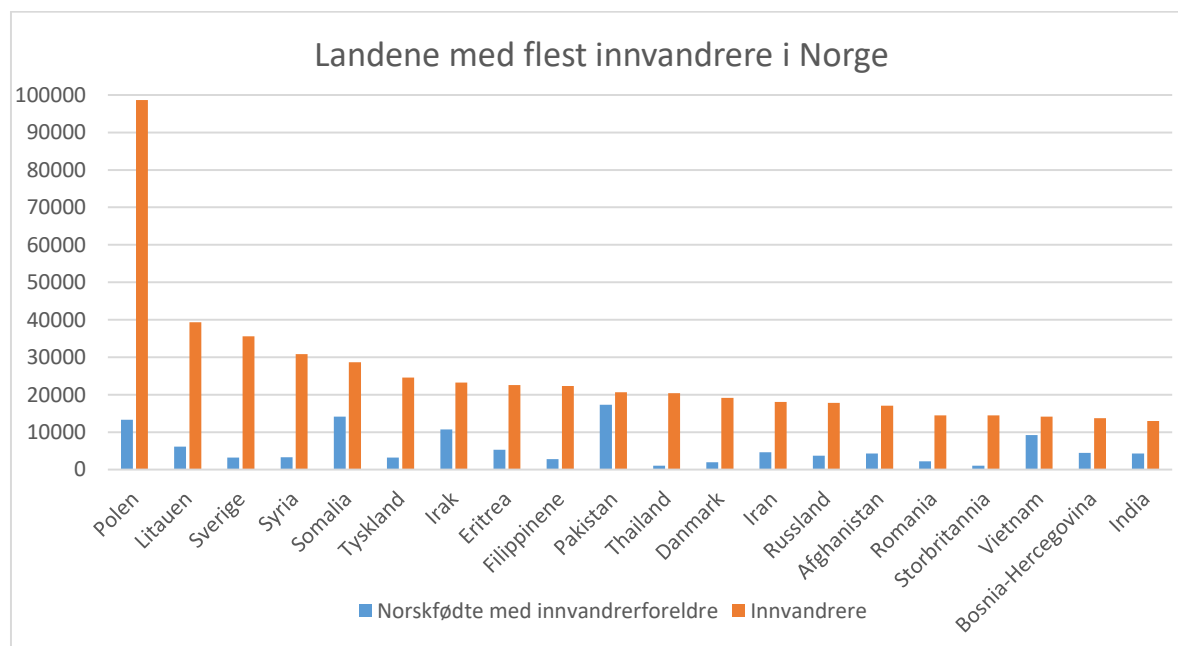
³ <https://www.ssb.no/innvandring-og-innvandrere/faktaside/innvandring>

Landbakgrunn for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Kilde: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå

Figur 2. Landbakgrunn for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Norge, 1988-2018.

Kilde: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, Statistisk sentralbyrå

Figur 3. Landene med flest innvandrere i Norge, 2019.

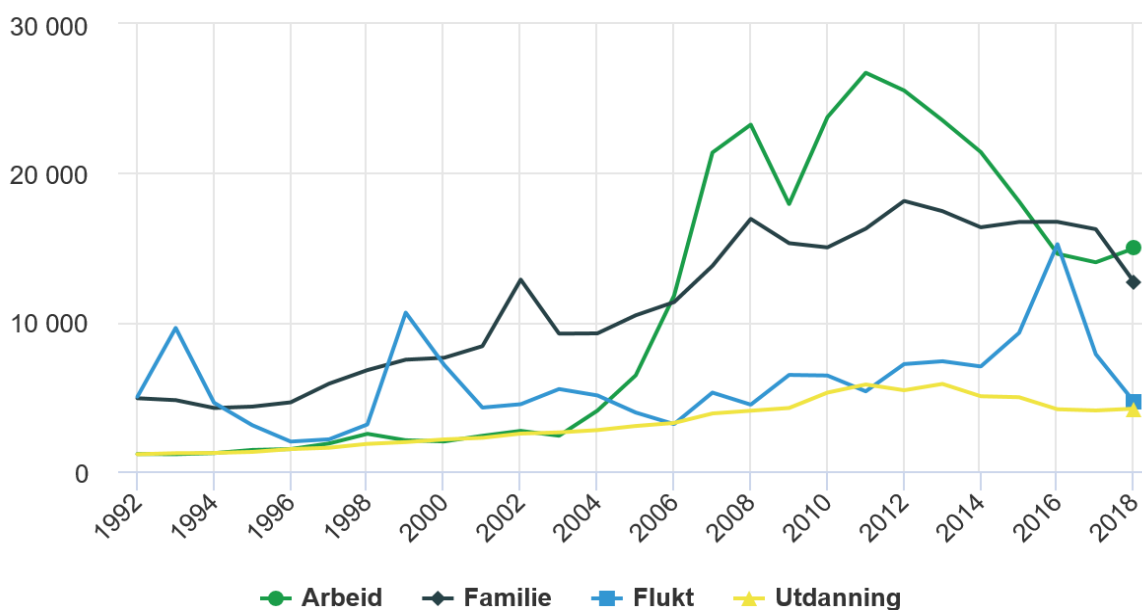
Av norskfødte med to innvandrerforeldre er det flest med foreldre fra Pakistan (17 300), etterfulgt av Somalia (14 100), Polen (13 300), Irak (10 700) og Vietnam (9 200) (Figur 3). Av norskfødte med en utenlandsfødt forelder, er det flest med en forelder fra Sverige (40 800) og Danmark (31 100). For mer informasjon om Norskfødte med innvandrerforeldre henvises til SSB.⁴

⁴ <https://www.ssb.no/innvandrere-i-norge/2017>

Ulik årsak til innvandring

Innvandrere kommer til Norge av ulike årsaker. Det har gjennom historien vært ulike bølger av arbeidsinnvandring og flyktninger, det siste som oftest forårsaket av krig og konflikt. Siden 1990 hadde vi topper med flyktninger i 1993, 1999 og 2016. Arbeidsinnvandring har vært høy, særlig fra Øst-Europa fra 2006 til nå (Figur 4).

Innvandringer etter innvandringsgrunn

Kilde: Innvandrere etter innvandringsgrunn, Statistisk sentralbyrå

Figur 4. Innvandrere etter innvandringsbakgrunn i Norge, 1992 – 2018

Utdanningsnivå for innvandrere

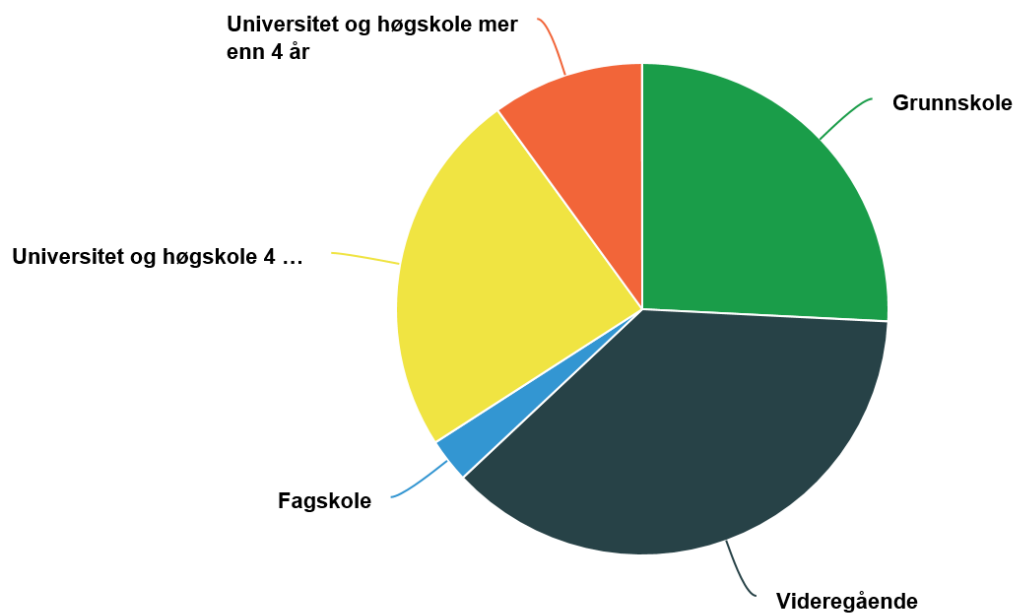
Når det gjelder utdanningsnivå er det her interessante forskjeller på landsgjennomsnittet av befolkningen og innvandrere. En liten del av innvandrerne (1.7%) har ingen fullført utdanning, mens denne kategorien ikke er synlig i landsgjennomsnittet. Ca ¼ av totalbefolkningen har kun fullført grunnskole, mens det blant innvandrerne er ca 1/3. Det motsatte forholdet gjelder de som har fullført videregående skole. Ca ¼ av befolkningen både blant innvandrere og totalbefolkningen har fullført universitet og høyskole 4 år eller mindre. Mer enn 16% av innvandrerne har en høyere utdanning på mer enn 4 år, mens det blant befolkningen som helhet er kun 10% som har det samme (Figur 5).

Blant norskfødte med innvandrerforeldre er det også langt større andel som tar høyere utdanning enn hva tilfellet er for den øvrige befolkningen. Det er særlig norskfødte med innvandrerforeldre fra Kina, Sri Lanka, India og Vietnam som har en høy andel i høyere utdanning (50 – 63 %).⁵ Hver femte unge kvinne i Norge med foreldre fra India blir lege, mens det for befolkningen for øvrig er en av 100.⁶

⁵ https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/391638?_ts=16bb80598d8

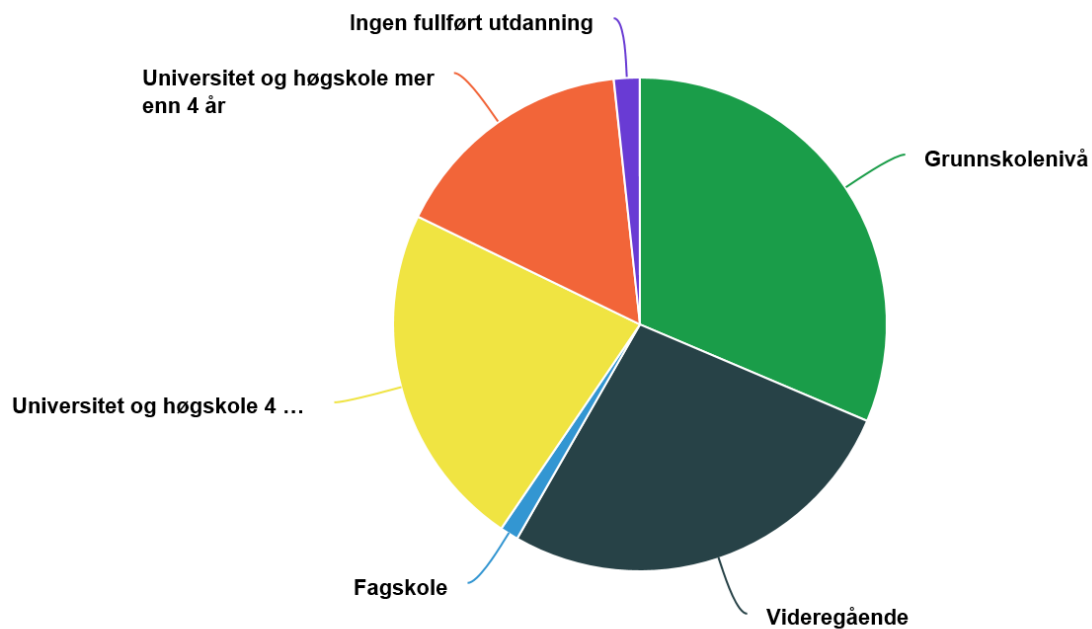
⁶ <https://www.nrk.no/osloogviken/norske-kvinner-med-foreldre-fra-india-blir-ofte-leger-1.14851858>

Utdanningsnivå totalbefolkningen

Kilde: Befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Utdanningsnivå innvandrere

Kilde: Befolkningens utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

Figur 5. Befolkningens utdanningsnivå i Norge, 2018

Kristne innvandrere i Norge

Vi har ikke eksakte tall for religionstilhørighet for innvandrere i Norge, men vi har tall for befolkningen som helhet, basert på trossamfunn som mottar offentlig støtte i Norge. I 2018 er det 355 070 som er medlemmer av kristne trossamfunn utenfor Den norske kirke, en økning på ca 15 580 fra året før. Tilsvarende er det ca 166 860 muslimer, opp ca 13 800 siste år. Det er også ca 20 000 buddhister og 10 400 hinduister, og de økte også sist år med hhv ca 2 700 og 1 400 medlemmer⁷. Se også denne siden for mer statistikk⁸.

De store gruppene fra Polen og Litauen tilhører i første rekke den katolske kirke. Det samme gjelder mange fra Vietnam og Filippinene. Det er også mange kristne innvandrere fra Etiopia, Eritrea og Myanmar. De fleste av disse tilhører den Koptiske kirke, Mekane Yesus-kirken eller baptistkirken. Mange innvandrere fra Nordiske naboland, Tyskland, USA og Storbritannia er med i en nasjonal kirke i Norge. Noen finner seg også til rette i Den norske kirke. Det er flere prester fra Tyskland og Island, og mange kantorer / organister fra Øst Europa som er ansatt i Den norske kirke.

I 2016 var 72,1 % av befolkningen i Norge medlem i Den norske kirke. Ser vi bort fra innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, var 86,1% av befolkningen medlem. Det viser at en stor del av nedgangen i medlemskap i Den norske kirke de senere år skyldes en økt innvandrerbefolkning og deres barn som ikke blir medlem. Denne trenden er enda større i Oslo enn i resten av landet. Der er kun 51,6 % av befolkningen medlemmer eller tilhørige i Den norske kirke, mens 76,5% er medlemmer om vi ser bort fra de 32.5 % av innbyggerne som har innvandrerbakgrunn i Oslo.⁹ Er Den norske kirke irrelevant for kristne med en annen etnisk bakgrunn enn den norske?¹⁰

I 2010 var 60% av innvandrere i Norge fra kristne land, og flertallet av dem regnet seg som kristne.¹¹ Mange har ikke en luthersk tilhørighet og vil derfor søke til andre kirkesamfunn. Andre vil søke menigheter der de kjenner seg mer hjemme med de kulturelle kodene, i nasjonale menigheter, internasjonale menigheter, eller migrantmenigheter. Migrantmenigheter er etablert og drives av migranter, hvor medlemmene er migranter (både med og uten fast opphold i Norge). Disse menighetene og kirkene er ofte delt inn etter konfesjon og etnisitet, språk og kulturfellesskap.

Kristne migranter og Den norske kirke

En kirkemøtesak om kristne migranter må se på både enkeltmennesket og menighetene. Det har innvirkning på mange sider av kirkens virksomhet på nasjonalt og lokalt plan. Dette er forsøkt fremstilt i figur 6. Det trengs ytterligere kartlegging, forskning og utredning for å kunne lage gode strategier og handlingsplaner for veien videre. Rapport 3, 2019 fra KIFO (Institutt for Kirke-, Religions og livssyns Forskning) om menigheters møte med kristne migranter er et eksempel på slik dokumentasjon som det trengs mer av.¹² KIFO har også flere publikasjoner som gir relevant bakgrunnsstoff til feltet.¹³

⁷ <https://www.ssb.no/trosamf>

⁸ <https://www.ssb.no/kultur-og-fritid/faktaside/religion>

⁹ Witsø Rafoss, T. 2017. Unge voksne og Den norske kirke. Medlemskap, tro og tilhørighet. KIFO Rapport 2017:3

¹⁰ https://www.idunn.no/kok/2019/03/den_norske_kirke_fornordmenn

¹¹ Statistisk Sentralbyrå, SSB 2010. Sekularitet og religiøsitet i Norge.

¹² http://www.kifo.no/wp-content/uploads/2020/03/Migrantmen_rapport-002.pdf

¹³ <http://www.kifo.no/forskning/det-flerreligiose-samfunn/>

Se også: <http://www.kifo.no/forskning/det-flerreligiose-samfunn/migrantmenigheter/>.

Salmer fra den verdensvide kirke (utenfor Europa) i Norsk Salmebok 2013

26	New Zealand/USA
87	Madagaskar
204	Tanzania
258	Argentina
293	Dakota-indianerne
407	New Zealand
479	Argentina/Uruguay
519	Nigeria
620	Filippinene
632	Namibia
637	Palestina
674	Nederland/Sri Lanka
725	New Zealand/Sverige
727	New Zealand/Sverige
742	Colombia
300/803	Kina
330/976.5	Ghana
390/633/977.7	Sør-Afrika
393/541/739	Brasil
681/752	India

Den norske kirkes arbeid med migranter og migrantmenigheter

Erfaringer og ressurser

Det er mange organisasjoner og kirkesamfunn som har verdifulle erfaringer og kompetanse på feltet. Her vises særlig til KIA, Flerkulturelt kirkelig nettverk i Norges Kristne Råd <https://norgeskristnerad.no/flerkulturelt-arbeid/> internasjonale menigheter, misjonsorganisasjoner og hjemvendte misjonærer.

Det finnes mye bra ressurser og erfaringer fra nordiske søsterkirker. Se Den danske folkekirke¹⁴, og Svenska kyrkan¹⁵.

Sjømannskirken har erfaringer av å være en minoritetskirke i utlandet. Dette er nyttig kompetanse for å forstå migrantmenigheters behov for å komme sammen med mennesker som deler samme kultur og språk. Hvordan kan vi benytte denne erfaringen i samarbeid med migrantmenigheter?

Videre er det viktig å ta til seg erfaringer og kompetanse fra samisk kirkeliv i deres tilnærming til minoritetsperspektiver, med vekt på språk, kultur og identitet.

Om det å vokse opp med en krysskulturell identitet og å bygge kompetanse på dette anbefales stiftelsen flexid.¹⁶

Intervju med Jadwiga Ihlen fra Polen, frivillig medarbeider i Fjell menighet, Drammen.

Hvordan kom du med i menighetens arbeid, hva jobber du med, og hvordan trives du der?

Jeg ble involvert i frivillig arbeid gjennom en av kirkens ansatte som inviterte meg inn.

I kirken arbeider jeg mest med matlaging i forbindelse med forskjellige prosjekter, men også andre oppgaver. Jeg trives meget godt med kirkens ansatte og andre frivillige. Det er et meget godt sted å være for både barn, ungdom og voksne.

Hva kan Den norske kirke gjøre for å legge bedre til rette for at flere innvandrere kan bidra med frivillig innsats i kirken?

Det er viktig å være åpen, inkluderende og ikke sette misjonering i første rekke, men invitere til sosiale og kulturelle begivenheter og prosjekter. Samarbeid med andre organisasjoner er viktig.

¹⁴ <http://www.interchurch.dk/>

¹⁵ <https://www.svenskakyrkan.se/migration>

¹⁶ <https://flexid.no/>. Se også <https://www.gyldendal.no/Forfattere/Salole-Lill>

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Gunnar Rønnestad	421	17/02948-48	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
52/20	Stavanger bispedømmeråd 2020-2023	17.09.2020

Fastsetting av møtedatoer for Stavanger bispedømmeråd for år 2021

Saksorientering

Det vil nå være hensiktsmessig at bispedømmerådet fastsetter sine møtedatoer for 2021.

Det foreslås følgende møtedatoer:

Tirsdag 5. januar
 Tirsdag 23. februar
 Tirsdag 6. april
 Tirsdag 1. juni

Tirsdag 24. august
 Tirsdag 21. september
 Tirsdag 2. november
 Tirsdag 14. desember

Kirkemøtet 2021 avholdes 14.-20. april i Trondheim.

Forslag til vedtak

Stavanger bispedømmeråd fastsetter følgende møtedatoer for år 2021:

Tirsdag 5. januar
 Tirsdag 23. februar
 Tirsdag 6. april
 Tirsdag 1. juni

Tirsdag 24. august
 Tirsdag 21. september
 Tirsdag 2. november
 Tirsdag 14. desember

DEN NORSKE KIRKE

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

Møteinnkalling

Stavanger bispedømmeråd 2020-2023

 Møtedato: 17.09.2020 kl. 16:00 – 18.09.2020 kl. 16:00

Møtested: Maritim Hotel, Haugesund

Arkivsak: 19/04931

Eventuelt forfall må meldes snarest.

Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE**Godkjenning av innkalling og saksliste****Tilsettingssaker**

44/20	20/03369-4	Tilsetting av sokneprest i Tungenes prosti med Ræge sokn som tjenestested
45/20	20/02209-2	Tilsetting av sokneprest i Karmøy prosti med Veavågen sokn som tjenestested

Saker til behandling

46/20	20/00211-2	Regnskapsrapport pr juli 2020 og prognose årsslutt 2020
47/20	20/02317-5	Endring av navn på nåværende Sola kirke. Fastsetting av navn på ny kirke i Sola sokn.
48/20	20/03292-10	Endring av navn på Ivesdal kapell
49/20	20/03457-1	Vurdering av prostiindelingen i den søre delen av Stavanger bispedømme
50/20	20/02728-2	Svar på høring om frivillighet
51/20	20/02978-2	Svar på høring om kristne migranter
52/20	17/02948-48	Fastsetting av møtedatoer for Stavanger bispedømmeråd for år 2021

Orienteringssaker

53/20	17/02948-47	Stiftsdirektørens rapport september 2020
54/20	19/04291-3	Medieklipp og leserinnlegg om vigsel i kirken fra Stavanger Aftenblad sommeren 2020

Liv Heidrun Skaar Heskestad
Leder

Stiftsdirektørens rapport september 2020

Personal

Oppstart i tjeneste

Sigve Vidnes tiltrådte stillingen som sokneprest i Stavanger domprosti, med særskilt tjeneste i Stokka sokn, den 1. september 2020.

Tracy Jane Rishton tiltrådte stillingen som sokneprest i Tungenes prosti, med særskilt tjeneste i Tananger sokn, den 1. september 2020.

Ola Aasland Vold tiltrer stillingen som sokneprest i Tungenes prosti, med særskilt tjeneste i Sjernarøy sokn og Talgje sokn, den 1. oktober 2020.

Lars Sigurd Tjelle tiltrer stillingen som prost i Jæren prosti den 1. oktober 2020.

Avslutning av tjeneste

Lars Sigurd Tjelle slutter i stillingen som sokneprest i Jæren prosti, med særskilt tjeneste i Nærbø sokn, den 30. september 2020.

Haakon Kessel slutter i stillingen som sokneprest i Tungenes prosti, med særskilt tjeneste i Ræge sokn, den 31. desember 2020.

Vikariater

Unn Rosenberg fortsetter vikariatet i 40 % stilling som personalrådgiver ved Stavanger bispedømmekontor fra 19. august til 31. desember 2020.

Anne Berit Mathisen vikarierer i 100 % stilling som prostiprest i Sandnes prosti fra 1. september til 31. desember 2020.

Harald Gaute Øgreid Rasmussen vikarierer i 80 % stilling som sokneprest i Jæren prosti, med særskilt tjeneste i Gjesdal sokn, fra 1. september 2020 til 10. januar 2021.

Oppfølging fra forrige BDR møte

I etterkant av sist møte i bispedømmerådet valgte en gruppe tilhørende i Sola kommune å markere sin uenighet i tilsettingen som ble gjort i Tananger menighet. Slik vi forstår det ønsket de å markere sin uenighet i at bispedømmerådet har valgt å ikke tilsette en prest som velger å vie likekjønnede. Det var oppslag i Solabladet, Stavanger Aftenblad og Vårt Land om saken. Stavanger Aftenblad valgte også å publisere en leder om saken. Oppslagene er vedlagt til orientering. Lederen som ble publisert i Stavanger Aftenblad inneholdt feilinformasjon, leder Liv Heidrun Heskestad og fungerende biskop Stefan Emmerhoff valgte å formulere et svarinnlegg.

Da den norske kirke vedtok en liturgi for vigsel av likekjønnede ble det bestemte at alle skulle kunne vies i sin egen kirke, og det er rutiner som skal sikre dette i alle sokn. Det var et poeng da Kirkemøtet fattet vedtak i denne saken at de som ønsker vigsel ikke selv skal måtte lete etter en som ønsker å vie dem. De som ønsker vigsel skal melde sitt ønske om det, til den kirken de hører til i og ønsker vigsel i, så er det opp til prosten å finne en prest som ønsker å gjøre dette. Etter det våre 9 proster melder om har det aldri vært forbundet med vanskeligheter å få dette til.

Ny kirkelig organisering

Arbeidet om ny kirkelig organisering som Kirkemøtet har bedt Kirkerådet om å utrede er godt i gang. I september er det åpne digitale innspillmøter for menighetsråd, fellesråd, bispedømmeråd og for tilsatt om prosessen. Alle rådsmedlemmene oppfordres til å delta på et av møtene. Se lenken for oversikt over datoer. <https://kirken.no/nb-NO/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkelig%20organisering/aktuelt/aktuelt/innspillsm%C3%B8ter%20om%20kirkelig%20organisering/>

Korona oppdatering

Det gjøres et stort arbeid i alle sokn for å tilrettelegge for å kunne samles i kirker og menighetshus på en trygg måte, også i forhold til smittevern. Det tar mye tid og krever en hel del organisering. Det meldes om utfordringer særlig knyttet til konfirmantgudstjenester, begravelser, vielser, oppstart av trosopplæringsarbeid og eldretreff. Hvordan kan vi som kirke legge til rette for at flest mulig skal kunne delta på ulike kirkelige gudstjenester og samlinger uten å bidra til spredning av virus? Allerede nå må en også planlegge hvordan en skal gjøre når det gjelder advent og jul. Vår erfaring er at det er stor vilje til å få til gode samlinger. Men at det koster mye tid og energi, og vi er nødt til å prioritere vekk noe av det en vanligvis gjennomfører.

Kommunikasjon

Det har vært interessant å være med å legge til rette for digital dåpsfest og trosopplæringsforum. Seminarene har ført til stor trafikk på nettsider og Youtube-kanalen vår, og det er kjekt at innholdet virker til å nå lenger ut enn ved de fysiske seminarene. Samtidig mister man selvfølgelig en del kvaliteter ved digitalisering, og vi ser nå på tilbakemeldinger (gjort via et skjema på nettsiden) og på analyse av seertallene for å bli litt klokere på hva som fungerte og hva som kan gjøres annerledes ved en lignende anledning.

Tiden etter sommeren har også vært preget av en del forespørsler om kommunikasjonsrådgivning fra menigheter, det er positivt. En mail til menighetene om smittevern samt tips, råd og oppmuntring i en spesiell høst har også blitt sendt ut.

En ny nettside for biskopen er utarbeidet, velg BISKOP fra øverste meny på www.kirken.no/stavanger for å se hvordan den ser ut.

Presentasjoner av nye proster, utvikling av stillingsutlysninger, konkretisering og formidling av kommunikasjonsstrategi, samt bruk av analyser fra en helt fersk medlemsundersøkelse for Stavanger bispedømme er blant hovedpunktene på kommunikasjons-agendaen framover.

Justert hovedgudstjeneste

De nye gudstjenestebøkene kommer i november, senere enn planlagt. Ut fra dette har biskopen bestemt at sokn som ønsker det får utsatt frist for innsending av justert grunnordning til 28. februar 2021.

Avdelingstur

Menighetsutviklingsavdelingen var på tur til Jelsa, Mokleiv i Suldal og Røldal 7.-8. september. Tema for turen var pilegrimsarbeid. Det ble både innføring, samtaler og praksis om temaet.

Visitas

Det planlegges 7 visitaser i 2021. Visitasen i Hillevåg i uke 47 er utsatt på grunn av vakanser i staben og redusert kapasitet til å planlegge visitas i høst, blant annet ut fra korona-situasjonen.

Forum for trosopplæring og dåpsfestival

18. og 19. august var det forum for trosopplæring og dåpsfestival. Dette ble arrangert digitalt.

Program og inspirerende innslag ligger her: <https://kirken.no/nb-NO/bispedommer/stavanger/d%C3%A5psfestival%20og%20forum%20for%20trosoppl%C3%A6ring%202020/>. Ta gjerne en kikk!

Inkluderende kirkeliv

«Når kan vi få møtes igjen?» Det har vært det store spørsmålet i møte med denne høsten, både hos deltakere, frivillige ledere og ansatte. Tiden etter sommeren har vært mye preget av samtaler, mail-utveksling, møter, oppfølging og rådgivning med de involverte lokalt. Vi registrerer pågangsmot, grundighet, kreativitet og lyst til å starte opp igjen, kombinert med usikkerhet og spørsmål som ennå råder.

De første klubbene startet opp i slutten av august, og flere kommer nå i september. Andre må vente litt lenger. Erfaringene er at det fungerer greit å gjennomføre arrangementene innenfor gjeldene regler; det justeres kanskje noe på matservering, og det er mer uforutsigbart med frammøtet. Men gleden over å kunne samles igjen er stor!

Høsttakkefesten i sørfylket er utsatt. Her vurderes det som utilrådelig å legge opp til så mye forflytning, reise/transport på tvers av kommunegrenser/sammenhenger for en gruppe som regnes som sårbar i utgangspunktet. Vi ønsket heller ikke å bidra til mer ekstra-arbeid for lokalt ansatte med organisering, logistikk og transport.

Høsttakkefest i nordfylket står på kalenderen 28.10, og vurderes fortløpende.

13.09 er det HEL-konfirmasjon i Bogafjell.

Fremdeles er også planen å starte det nye tiltaket med HEL-kor for Karmøy 23.09 -her er det store forventninger.

Det er også nå åpnet for mer kontakt med bofellesskap, noe som muliggjør besøk til enkeltpersoner og arrangement/samling i fellesskap. Dette blir fulgt opp av rådgiver.

Høstens weekend-tilbud måtte derimot settes på vent, etter rådgivning fra Folkehelseinstituttet. Overnattingstilbud for denne målgruppen ble sterkt frarådet.

Det jobbes videre med alternative løsninger, for weekend betyr svært mye for dem som deltar, men det er mulig dette bare må vurderes igjen til neste semester.

Stavanger Aftenblad

Grunnlagt 1. september 1893 av Lars Oftedal

Bettina Lindgren og Sola SV sto forrige uke i spissen for en regnbueflaggmarkering utenfor nye Sola kirke, der ingen av prestene har funkt. © TOMMY ELLINGSEN

Pinlig taushet

LEDER: Stavanger bispedømme har en oppsiktsvekkende berøringsangst overfor alt som har med homofile vigsel å gjøre.

På tre år har det bare vært 11 homofile vigsel i Stavanger bispedømme. Selv om mange både heterofile og homofile par velger andre lesninger enn kirkeelig vigsel, er tallet svært lavt og et stort nedslag for en institusjon som dyrker ekteskapet.

Vi må akseptere at kirken har to syn på homofil ekteskap og vi må også akseptere at noen prestere ikke vil utføre dette oppdraget. Samtidig har kirken en klar plikt til å gjennomføre en vigsel. Her tyder mye på at Stavanger bispedømme har «outsourcet» denne delen av virksomheten til kolleger i andre deler av landet, der det ikke er like kontroversielt. Dette har skjedd ved at det hele er gjort til et ikke-tema.

Fredag presenterte Aftenbladet en oversikt som viser at bare 12–18 av bispedømmets rundt 100 prestere og prostere er åpne om at de vier homofile par. Dette er en liste bispedømmet selv burde ha utarbeidet. Å overlate til de som vil gifte seg å drive et slags detektivarbeid for å finne en prest, er det motsatte av å være inviterende. Bispedømmet og prostiene har likevel valgt å gjøre

dette til en privatsak for hver enkelt prest og noe de ikke opplyser om. I ansøttelseskaker blir ikke kandidatene spurt om synet på homofil vigsel, selv om dette er tilfutt i akkurat slike saker.

Et stykke på vei går det an å forstå dette, men resultatet er mangelfull informasjon og at Sola kommune, som er en av fylkets største, ikke har en eneste prest som vil vie homofile. Det er en eneste menighet, er det ikke mulig å få svar på om det fins prestere som vil vie homofile. Dette er ille.

Biskop Anne Lise Adnøy er til tross for sin rolle i kirken likekjønnede par skal bli avvist og understreker kirkeansvar for å behandle homofile par på en verdig måte. Samtidig går hun og kollegene i bispedømmet så forsiktig fram at det i seg selv kan true denne verdigheten.

Biskopens framgangsmåte kan være klok, fordi det i årenes løp har vært mye turo blant prestene i bispedømmet på grunn av denne saken. Hvor vil neppe påske opp et farvann som nå er rolig, men det kan også bety at hun tar mer hensyn til prestene enn de som er aktive i menighetene rundt omkring.

Likelihoodet vigsel er bare en blitre liten del av kirkeens virksomhet, selv om de siste årenes debatt skulle tyde på at det er det viktigste de holder på med. Samtidig er 11 vigsel på tre år en så mikroskopisk andel at det er god grunn til å anta at porten er så smal at homofile par ikke vil utsette seg selv og sine nærmeste for å gifte seg i Stavanger bispedømme.

Et stort nedslag for en institusjon som dyrker ekteskapet.

Kirken

Homofil vigsel: Er ikke et tema når nye prester tilsettes i Stavanger bispedømme

KIRKEN: Er det relevant å spørre en prest på jobbintervju om hun vil vie homofile? Ja, mener både kirkerådslederen og ekspert på arbeidsrett. Nei, mener Stavanger bispedømmetsråd.

Berthina Lindgren fra Sola sv'langer opp regnbueflagg på byggegrønting på kirkekomten i Sola kommune.

Camilla Bjørheim
camillabjorheim@
aftenbladet.no

Tommy Ellingsen
tommy.ellingsen@
aftenbladet.no

– Hvis man ønsker en teologisk bredde, må man sjekke dette ut, sier kirkerådsleder Kristin Gulleksen i Raanen.

– Det er verken ønskelig eller riktig å legge vekt på forskjellige spørsmål knyttet til etikk eller kjerneverdier som er åpnet for ulike meninger om hva som er gode og dårlige ting, sier leder i Stavanger bispedømmetsråd Aftenbladet.

Homofil vigsel

Man kan overbevise både kirke- og bispesamtaler om at det er viktig å ta hensyn til alle mennesker i Sola

sentrum. Bak grunderestisen den nye Sola kirke er det ingen i orden – En kirke der samlige ønskelige verter for alle. Men det er ikke det Lindgren i Sola SV, som har hentet opp fagene. Bakgrunnen er at hun er av preseren i Sola vil vie homofile.

– Så jeg var ung, kirken hadde meg i seg og jeg hadde ønsket å bli prest, sier Lindgren.

Prie år siden homovetokt

Kirkekomiteet vedtok i 2016 at Den norske kirke skulle få en liturgi for giftepar som er homofile. Det er senere i 2017, var liturgien på plass. Samtidig ble det klart at det skal være rom for begge syn på homofil ekteskap i kirken. Prestene kan altså velge om de vil vie homofile par.

Da søkte preststillingen i Raanen og jeg ble utvalgt. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen. Da søkte jeg om å bli prest i Sola. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen. Da søkte jeg om å bli prest i Sola. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen.

Det betyr at jeg vil være bispesamtaler i Raanen. Da søkte jeg om å bli prest i Sola. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen.

Mangfold i presten

Det betyr at jeg vil være bispesamtaler i Raanen. Da søkte jeg om å bli prest i Sola. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen.

Da søkte jeg om å bli prest i Sola. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen. Da søkte jeg om å bli prest i Sola. I tillegg ble jeg utvalgt til å være bispesamtaler i Raanen.

Han legger til at begge syn på homofil ekteskap er representert i prestet.

Ingen oversikt

Om lag 100 prester er tilknyttet i den prestene i Stavanger bispedømmet. På bispedømmet har det vært oversikt over hvem som er prest i Stavanger bispedømme. Nei, vi har ikke oversikt over hvem som er prest i Stavanger bispedømme.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Te seg ikke skal behøve å bekymre seg om prestesaken. Det er viktig å være åpen og inkluderende. Det er viktig å være åpen og inkluderende.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Er det viktig å legge vekt på homofil ekteskap?

– Hvis det ikke er noen prest i prestet som ønsker å vie likekjønnet, vet prestene hvilke prestene i andre prestet som kan spores. Det finnes nok prestet som vil vie likekjønnet. I bispedømmet til i denne saken vedtatt i jobbin- teny, sier Myklebust Røedsk.

Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger. Han legger til at de som skal gifte seg, skal være i stand til å ta ansvar for deres egne handlinger.

NYHETER

Innstillingsutvalget

- **Innstillingsrådet** sitter prost, stiftsdirektør eller den den-ger fullmakt, én representant for arbeidskammeret og én representant for de berørte menighetsråd. Menighetsrådene velger én representant til utvalget.
- **Prosten** er leder for innstillingen av spesialprest.
- **Prosten** er leder for innstillingen av utvalget til utsettelse av prost.
- **Det berørte menighetsråd** utpeker én representant blant dets valgte medlemmer til innstillingsrådet. Der flere menighetsråd er berørt, utpeker de fellesskap én representant blant de valgte medlemmene. Ved tilsetning av prost skal vedkom-mende representant være fra menighetsrådet ved protestsetet.

» Når teologisk bredde er på plass, ser vi også at man blir mindre opprikt av dette. Det gir lave skuldre.

Kirkenleder Kristin Gunleiksrud Raalum.

Thor Magnus Soland, nestleder i bispedømmerådet.

teri i Stavanger bispedømme har sagt ja til å vie homofile.
Kirkenleder Kristin Gunleiksrud Raalum mener det er greit å stille spørsmål om teologi og samlivssyn på homofili i et jobbinntrevju.

– Ja, flere har blitt spurt om dette. Mitt inntrykk er at det var vanligere å spørre om det for noen år siden enn i dag, men å ta opp teologisk såkaldt er ganske vanlig i et intervju. Dersom man har mange prestes med ett syn i et prosti, vil det være naturlig å stille spørsmål om likeskønnet vigsel nettopp som et teologisk bredde i prestesamtalen. Dette vil gjelde flere teologiske områder, ikke bare vigsel, sier Raalum.

Hun ble valgt til kirkerådsleder i 2016 og tilhører Apen folkekirke, som jobbet for at homofili skal få vie seg i kirken. Raalum ble gjenvalgt i 2018.

Hun minner om at det er bispedømmeleders oppgave å søge for et mangfold i presteskapet.

– Jeg har tenkt på å si noe om den norske kirke. Noen steder er det mangfoldet så etablert at synet på

vigsel av likeskønnede i liten grad er et tema, sier Raalum.

Hun har samtidig stor forskningskompetanse og er en av de som ønsker å lage lister på hvilket syn den enkelte prest har.

– Tidligere kunne prestes som ville vie homofili bli hengt ut, de siste årene har vi lært det motsatte; at det er greit å vite hvor homofili blir hengt ut i prestesamtalen. Raalum sier videre at det ikke er et krav at et prosti må ha prestes som representerer begge syn hva gjelder vigsel av homofile.

Ønsker seg teologisk bredde
– Min erfaring er imidlertid at et bredt sammensatt prestokollektivum gir en god dynamikk. Jeg ønsker seg teologisk bredde i et prosti innad i et prosti. Når teologi blir bredde er på plass, ser vi også at man blir mindre opprikt av dette. Det gir lave skuldre, sier hun.

– I Stavanger bispedømme er homofili vigsel ikke et tema når det gjelder utsettelse av prost.

– Det er ulik praksis på det, og det er faktisk rett til ikke å spørre om dette.

rom det. Samtidig har jeg gode erfaringer med å stille spørsmål om presteskapet. Hvis man ønsker å lage lister på hvilket syn den enkelte ut, sier kirkerådslederen.

Karianne Retsedal, partner og advokat i Projure, er på samme linje som kirkerådslederen.

– Min vurdering er at det ikke er usikkert å spørre om syn på homofili i et intervju, eller ved et intervju. Det er viktig å vite at prestesamtalen vil være sammensatt med ulike syn, sier Retsedal.

Hun er ekspert på arbeidsrett, og har vært med på å utvikle avtaler for helse- og omsorgsbedrifter. Hun er også med på å utvikle avtaler for helse- og omsorgsbedrifter.

– Men til stilling i Den norske kirke vil det normalt kunne spørres om livssyn og religion uten å komme i konflikt med forbudet, sier Retsedal.

Prestene får presentere seg
– Hva gjør bispedømmerådet for å sikre teologisk mangfold blant prestene?
– I alle tilsetninger får søkerne anledning til å presentere seg selv, sin tenkning om viktige deler av mennesker. Bispedømmerådet tar god informasjon om kandidaten og søker, men de sies ikke etter teologisk syn i ansettelsesprosessen. At tilsetningsprosessen er lagt opp slik er et uttrykk for at kirken har rom for ulike syn, ulike søkere og ulike mennesker, sier Tove Marie Sortland, kommunikasjonsrådgiver i Stavanger bispedømme.

Homo er nestleder
Homofofi i Stavanger bispedømme nestleder, Thor Magnus Soland er med på tilsetning av flere prestes. Syn på homofili vigsel har ikke vært et tema, sier han.

– Men jeg forstår ikke hvorfor prestene er så redde for å flagge sitt syn. Det burde være mulig å si høyt hvem som vier homofile. Da gjør du kirkelederen litt videre. Jeg tror det kan være en idé å ta en titt på ansettelsesstrategien i bispedømmet, sier Soland.

Han tror også at det er viktig å ha bra for kirkenes opplærings og flere sto fram med sitt syn.

– En stor andel av medlemmene er lunke og har ikke et veldig bevisst forhold til kirken. For å beholde dem som medlemmer, tror jeg vi må tørre å ta diskusjonen, sier Soland.

Utsikkert tall
Stavanger bispedømme består av 100 prestesamtaler og 91 menighetsråd. Det er ca. 100 prestesamtaler i bispedømmerådet.

Etter det Aftenbladet erfarer, vier et sted mellom 12 og 15 menighetsprestesamtaler og proster homofile par. Tallet kan være høyere, men inntrykket er at noen ikke ønsker å gå ut med sitt syn, og noen som faktisk heller ikke bispedømmelederen et opplyste dette.

Velkommen til vigsel i kirken

I 2017 åpnet Den norske kirke for at par med samme kjønn kan gifte seg, i alle landets kirker.

I lederartikkelen 6. juni gir Aftenbladet inntrykk av at dette er vanskelig i Stavanger bispedømme. Lederen tegner et bilde av at brudepar selv må spore opp en prest som er villig til å vie, og at de dermed må utsette seg for risiko for å bli avvist.

Det er nettopp dette kirken har laget ordninger for å unngå. Bestilling av vigsel for både par med ulikt eller samme kjønn skjer gjennom å kontakte kirkekontoret. Flere steder kan vigsel bestilles på nett. Prosten, som finner personell, sørger for at alle som ønsker det kan få feire hverandre, love å følge hverandre gjennom livet og motta Guds velsignelse over parforholdet, uten at det eventuelt blir stilt spørsmål ved om to av samme kjønn ønsker å gifte seg.

Prester velger selv om de vil vie par av samme kjønn. Bibeltekster ligger til grunn for at mange prester mener ekteskap er en ordning for en mann og en kvinne. Derfor reserverer de seg mot å vie likekjønnede par. For biskop og bispedømmeråd er det viktig å vise respekt for begge de ulike synene kirken har vedtatt.

Det stemmer ikke at Stavanger bispedømme må hente inn prester fra andre deler av landet for at par med samme kjønn kan bli gift i kirkene her, eventuelt at to kvinner eller to menn fra Rogaland som vil gifte seg må reise hjemmefra. Alle som ønsker vigsel i Den norske kirke er velkomne i kirken de hører til. Der skal de være trygge på at de blir tatt godt imot og tatt på alvor som par.

Å finne en prest som kan stille opp som vigsler for par av samme kjønn er i praksis så enkelt at det verken trengs lister eller spesielle tiltak for å få tilsatt prester som kan utføre denne tjenesten. Her har kirken god kapasitet.

Dette gjør også at saken om hva som kan gjøres ved tilsetting ser annerledes ut enn advokaten Aftenbladet har spurt ser for seg. Advokatens resonnement bygger på at behovet for å sikre tjenestetilbudet gir unntak fra diskrimineringslovgivningen. Stavanger bispedømmeråd har allerede et fullt utbygd og trygt tjenestetilbud for par av samme kjønn. Derfor faller det advokaten ser for seg som grunnlag for å fokusere på samlivssyn ved tilsetting bort.

Sett fra vår side bommer Aftenbladet denne gangen på både jus, virkelighetsbeskrivelser og kirkens holdning. Selv om vi ikke har lister, vet vi at det er flere prester i bispedømmet enn de Aftenbladet har funnet fram som vier likekjønnede par. Prester kan åpent svare på spørsmål om de selv vier likekjønnede eller ikke, men det vil verken være klokt eller riktig om biskop og bispedømmeråd som arbeidsgiver går ut med informasjon om presters teologiske profil, i dette eller andre spørsmål.

Vi er bekymret for at Aftenbladets journalistikk denne gangen kan virke mot sin hensikt, og skremme par som er velkomne i kirken fra å kontakte oss. Selv om det finnes minst to syn på ekteskap og kjønn i Den norske kirke, skal det være tydelig at på tvers av ulikhetene er alle velkomne til vigsel i den kirken de ønsker.

Stefan Emmerhoff, fungerende biskop.

Liv Heidrun Skaar Heskestad, leder i Stavanger bispedømmeråd.